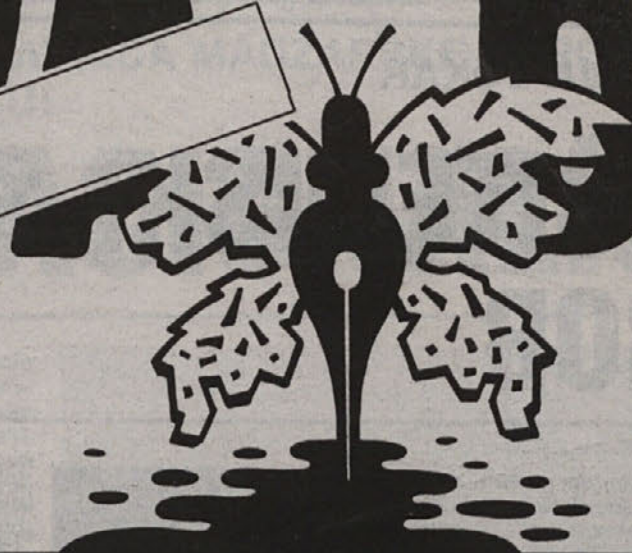

NOVA DOBA

POLETNA

Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 240 DIN, Avstrija 42 ATS, Nemčija 5 DEM, Švica 5 SFR, ZDA in Kanada 5 USD, Švedska 20 SEK, Avstralija 6 AUD, Italija 1.200 LIT

Preko poletja izhaja vsako drugo sredo. Lastnik in urednik Janez Sever. Izdaja PRESE d.o.o. Naslov redakcije PRESE NOVA DOBA, Aškerčeva 15, 63000 Celje. Nendaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo.

CENA 100 SIT

SLOVENIJA, SREDA, 23. JUNIJA 1993

ŠT. 21, LETO XXVII

**RIGELNIK JIH JE
POSLUŠAL
V ALPOSU**

**PETANOVA
PREMAGALA
ZLATOROG**

IPC

**NEMCI ODKRILI
NA RAVNAH
UGRABLJENEGA
OTROKA**

**TAHIČI RAZKURILI
KOROŠČE**

**RAČUNALNIKI
NOTESI
POSBLAGAJNE
PLAČILO NA OBROKE !**

**SEX IN BATINE
V OBRTNIKOVI GARAŽI**

061 554-730 063 821-315 int.25 069 31-217

Foto: S. Bernardi

... BEMTI DRŽAVO, ČE SE USTRAŠI KMETA

PISATELJU IVANU POTRČU — V SPOMIN!

11. junija je umrl Ivan Potrč. ČLOVEK, PISATELJ in PRIJATELJ kmečkih ljudi, RESNICE in PRISTNEGA VINA! Kot takšen se nam je pridružil zasebnim vinogradnikom, ko smo ustanovljali ZVEZO PRIJATELJEV VINA SLOVENIJE, predhodnico ZVEZE DRUŠTEV VINOGRADNIKOV SLOVENIJE.

Ustanovne skupščine se, zaradi zadržanosti, ni mogel udeležiti. Napisal pa nam je pismo, ki je prevzelo slehernega prisotnega in ki naj bo TRAJEN napotek za slehernega VINOGRADNIKA in KLETARJA! Pa za kmetijskega ministra in njegovo vlado!

Namesto nekrologa in v TRAJEN SPOMIN pa si preberimo njegovo pismo, posneto po originalu!

ZVEZA DRUŠTEV VINOGRADNIKOV SLOVENIJE

Ivan Potrč, Ljubljana, Reslova 13

Lj., 30. avg. 1973.

Ustanovni skupščini ZVEZE PRIJATELJEV VINA SLOVENIJE.

Naj vam napišem, da pozdravljam ustanovitev Zveze prijateljev vin Slovenije. Miseln pijavec, ali rad bi, da bi mi lahko vedno ostal pristno in čisto vino. Vsako vino iz vsakega našega brega ima svoj značaj, kakor ga ima vsakter izmed nas. Ohranjajmo to raznolikost. Tudi v tem je bogastvo naših vin. Ne strošajmo tega našega različnega vinskega bogastva. Alkoholizem pa bi morali zaštetiti odpravljati s prepovedjo narejenih in dejansko strupenih vin. Narejena vina so naše največje nacionalne nesreče!

Zares bi si morali v hotenjih za socialistične odnose natakati tudi čisto vino.

Zelo mi je žal, da sem zadržan in da ne morem priti na ustanovno skupščino. Rad bi pa vedno ponagal, ker imam rad naše gorice in pristnost in... in ker sem vedno nesrečen, ko moram piti pramočeno namesto čistega domačega vina.

Želim vam dobi uspeha,

Vaš Ivan Potrč.

SONJA LOKAR

UČITELJSKI STAVKI OB ROB

Ne morem govoriti v imenu združene liste socialnih demokratov, kot analitična opazovalka razvoja mezdnih bojev v Sloveniji pa mislim, da vsaj približno razumem, zakaj se v dosedanjih dogajanjih v zvezi s stavko šolnikov Zdržena lista ni posebno silila v ospredje.

Zdržena lista je v vladno koalicijo vstopila trdno odločena uravnovesiti projekt sanacije in prestrukturiranja slovenskega gospodarstva in družbenih dejavnosti Z REFORMIRANO SOCIALNO DRŽAVO. Zato je s koalicijsko pogodbo od Drnovškove vlade tudi terjala resna prizadevanja za sklenitev socialnega pakta, v katerem vlada jamči stabilnost denarja in cen, aktivno razvojno in zaposlovalno politiko, organizirani predstavniki prizadetih socialnih skupin pa pristanejo na uskladitev plač, pokojnin in socialnih prejemkov na ravni, ki preprečuje inflacijo, jamči nova delovna mesta in varuje socialno najbolj ogrožene pred tem, da bi padli pod raven soglasno dogovorjenega praga revščine.

Namesto resnih pogajanj o takem socialnem sporazumu, ki bi jih morala organizirano prevzeti celotna vlada, ne pa da jih je prevallila zgolj na ramena ministrice za delo, je vlada tudi ZD listo porinila najprej v »zadržitev« plač in pokojnin, nato pa še v sprejem takega proračuna, v katerem ne le da niso bili všeti nikakršni popravki plač, ki se izplačujejo iz proračuna, ampak tudi tam, kjer bi morali biti denar za zakonoma zajamčene socialne pravice ljudi, zeva velika luknja...

Obakrat je bila Zdržena lista pred resno dilemo, ali naj še vztraja v taki vladni koaliciji in obakrat se je odločila, da preizkusi, ali se tudi vlade učijo iz lastnih napak.

Prav neurejene plače in primanjkljaj v proračunu za pokrivanje socialnih potreb ljudi bodo katerokoli vlado prej ali slej pripravili do spoznanja, da je socialni sporazum edini realistični izhod. Vse je kazalo, da je vlada to zdaj vendarle uvide-

li, potem pa se je sprožila afera Hit-Vis in političnopolitizacija se je preusmerila, zaupanje v vlado in njene usklajevalne in pogajalske sposobnosti se je resno zamajalo. Učiteljem se je »strgalo«: sredi pogajanj o podpisu novih kolektivnih pogodb in tik pred koncem šolskega leta so se odločili za najmočnejše, a žal tudi za najbolj dvo- rezno orožje – za stopnjevanje stavko.

Res je, da je vlada začela pogajanja prepozno, res je, da je poskušala v pogajanja vstopiti z vsiljevanjem izvršenih dejstev (sprejeti proračun!), kar je moralo učiteljem zvišati pritisk. Toda tokrat je – tudi s pomočjo Zdržene liste, vlada zelo hitro uvidela, da gre zares, in sindikati vzgoje in izobraževanja so dobili prvo in najpomembnejšo bitko – vlada jih je sprejela kot resne pogajalske partnerje in začela oblikovati spodoben kompromis.

Stavko so sicer začeli odlično, s polno moralno upravičenostjo, saj res ni nobenega razloga, da bi imela učiteljica nižjo plačo od tajnice v poslanskem klubu npr. Stavko so tudi začeli v pravem času, saj se vlado lahko prisilili k resnim pogajanjem le, če dejansko deluje grožnja, da bo nastala zoprna zmeda ob občutljivem koncu šolskega leta. Toda v nekem trenutku, ko je vlada že pokazala pripravljenost na realen kompromis in ko so se za kompromis odločili tudi sindikati drugih dejavnosti v negospodarstvu, se je zadelo, kot da so šolniki poza-

bili, da v svojih težavah le niso tako izjemni; v mnogo hujšem položaju od njih je 125.000 brezposelnih in skoraj sto tisoč delavcev, ki čakajo na stečaj in med njimi skoraj ni šolnikov. Mnogo slabše gre velikemu številu delavcev na čakalju, tistim, ki neredno dobivajo manj od zajamčene plače, mnogim, ki za dobro delo v izvoznem gospodarstvu zaslužijo res malo...

Za hip je celo nastal vtis, da se stavkajoči ne zavedajo, da obstaja kritična meja potrpežljivosti in solidarnosti staršev, da nastaja vtis, kot da učiteljem ni kaj prida mar, da se spopad za njihove pravice lomi na otrocih in mladih ljudeh takrat, ko imajo ob koncu leta tudi svojih problemov do vratu in čez...

Problem stavkajočih ni bil predvsem v te, da je bilo poudarjanje teh dejstev v javnosti odlična voda na mlin »oblastnikov«, ampak da so bila ta dejstva, žal, še preveč resnična.

Lok razumevanja pravične stvari učiteljev so tako nevarno napeli prav sindikati, saj je kazalo, da ne bodo pravočasno zaznali trenutka, ko je treba pokazati spravljivost in doseči za vse strani sprejemljiv kompromis.

Toda na sestanku stavkovnih zaupnikov v Cankarjevem domu se je izkazalo, da se jih večina prav dobro zaveda, kaj je zdaj treba narediti in žogico so spretno poslali tja, kamor zdaj tudi sodi – v parlament.

In vloga Zdržene liste socialnih demokratov?

Opozorila je vlado, da ne bo podprla nikakršnega administrativnega urejanja plač in dosegla, da so se začela resna pogajanja ter da so vladni pogajalci dobili vsaj minimum maneverskega prostora ne za izsiljevanje, ampak za prava pogajanja.

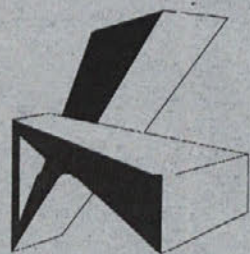
Držala je pesti, da bi sindikati tako spretno vodili spopad, da se stavka ne bi moralno zlomila na upravičeni jezi zaposlenih v gospodarstvu in na starševski skrbi za usodo otrok.

Storila bo vse, da bi poslanske skupine podprle načelno doseženi sporazum med stavkajočimi in vladnimi pogajalci.

Ta navzven tako neugledna taktika je pripeljala do položaja, ko se lahko nevaren socialni konflikt srečno razplete in iz njega vse strani pridejo kot zmagovalke.

Bistvo te taktike je na videz preprosto: ne narediti NIČ, kar bi v bistvu upravičen mezdni konflikt spremenilo v neploden ideološki spopad, in narediti VSE, da bi ustvarili sistemske pogoje, ki omogočajo normalen razplet mezdnih bojev, ki si jih nobena, niti socialno-tržna ekonomija ne more prihraniti.

Je to malo? Je to veliko? Ne enega ne drugega ni bilo lahko narediti. In če se vsa ta stvar srečno konča, si upam trditi, da je Zdržena lista socialnih demokratov – tokrat – storila DOVOLJ.

Prva zasebna komercialna radijska postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan od 10.–14. in 19.–24. ure

107,8 Mhz

NOVA DOBA

Najstarejši zasebni slovenski politično-informativni časopis
Lastnik in glavni urednik Janez Sever
Urejujejo: Franc Furland, Vasja Ocvirk, Ksenija Lekić in LucaŠ
Celostna podoba: mag. Jože Domjan
Oblikovanje: mag. Mojca Cerjak
Računalniška predloga: dr. Borut Jereb
Tajnica v uredništvu: Cveta Mastnak
Naročnine in prodaja: Miki Radi
Izdaja PRESE d.o.o., Aškerčeva 15, 63000 Celje
Trženje: SOK d.o.o., Aškerčeva 15, 63000 Celje, in agencije
Tiska družbeno podjetje DELO – TISK ČASOPISOV IN REVIJ p.o.
Naslov uredništva: Celje – knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel.: 063/ 441-606 in 441-215, faks 063/ 25-849 in 26-903
Žiro račun pri celjski SDK št. 50700 – 603 – 31455
Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenju Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodičasopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov.

Božo Berk
FOTO ATELJE

63000 Celje, Na Okopih 2c, ☎ 063/25-889

NOVA DOBA

išče

AKVIZITERJE

Interesenti naj se oglašijo v uredništvo Nove dobe v Aškerčevi 15 v Celju

MARIJA POZSANEC, PREDSTAVNICA MADŽARSKE NARODNOSTI V SLOVENSKEM PARLAMENTU:

NISEM NACIONALISTKA!

V zadnjem času so, predvsem v Prekmurju, dvignile precej glasno izražene zahteve poslanke Marije Pozsanec po tistih pravicah, ki so za avtohtoni narodnostni skupnosti (madžarsko in italijansko) zapisane v ustavi. Prej bi lahko rekli, nepotreben, ozko regionalno obarvan zaplet kot problem širših razsežnosti. Pa vendar dovolj velik kazalec, da z madžarsko manjšino v Sloveniji nekaj ni v redu. Marijo Pozsanec smo povprašali, kje je njena narodnostna skupnost, ki ji poleg zastopstva v državnem parlamentu tudi predsednikuje.

»Madžarska narodnostna skupnost živi v ozkem dvojezičnem pasu ob slovensko-madžarski meji v lendavski in soboški občini v osemindvajsetih naseljih. Medtem ko je pred sedemdesetimi leti štela 35.000 ljudi, so leta 1991 pri štetju dosegli samo številko 7800, ki pomeni v obdobju 1981-1991 petnajst odstotno asimilacijo.«

Kje so glavni vzroki »utapljanja« Madžarov? »Največji vzrok za takšno asimilacijo je gospodarska zaostalost tega področja, saj so mladi zapuščali kmetije in odhajali v mesta. Slednje je vzrok tudi za »staranje« madžarske skupnosti. Običajno je, da druga generacija mešanih zakonov že ne govori madžarskega jezika.

Negativna je bila tudi zaprtost proti Madžarski v prejšnjem režimu, tudi danes ni dovolj mejnih prehodov. Ni bilo niti večjih gospodarskih povezav med Slovenijo in Madžarsko, ki bi avtomatično negovale madžarski jezik. Konec koncev pa je sam »zakon asimilacije«, ki velja za vse narodnostne manjšine, naredil svoje.«

Isto se dogaja tudi s Slovenci na Madžarskem...

»Isto kot Madžari na Slovenskem so ogroženi tudi Slovenci v Madžarski. Opozarjam slovensko vlado, naj stori zanje čim več, več kot prejšnji režim. Naša narodnostna skupnost živi s Slovenci na Madžarskem v prijateljstvu. Radi jim pomagamo.«

Se madžarska avtohtona skupnost počuti prikrajšana v novi državi - Republiki Sloveniji?

»Glede zakonskih predpisov ne. Je pa res, da je potrebno zakone izvajati v praksi, kar pa se mnogokrat ne dogaja.

Kar tiče madžarskega jezika na dvojezičnem območju, je bil že po starem zakonu enakopraven s slovensko. 11. člen ustave jasno določa, da sta na območjih občin, v katerih živita italijanska ali madžarska narodnostna skupnost, uradni jezik tudi italijanščina ali madžarščina. V različnih institucijah na mešanem območju, kot so zdravstveni domovi, občina ali pošta, bi moral biti poslovni jezik poleg slovenske tudi madžarščina. V Uradnem listu RS št. 9 iz leta 1992 na strani 596 med drugim piše: »Zdravstveni delavec in zdravstveni sodelavec, ki opravljata svoje delo v neposrednem stiku z bolniki, morata obvladati slovenski jezik, na dvojezičnih območjih pa tudi jezik narodnosti.«

Ker ni tako, živi madžarski jezik le še v družinskem okolju. Mogoče se bo stanje izboljšalo, ko bo prišlo do gospodarskega povezovanja med sosednjima državama.«

Mnogi so se obregnili ob vašem vztrajanju za doslednejšo uporabo madžarščine...

»Ne zdi se mi prav, da začnejo človeka maltretirati vsi od medijev naprej, če na glas pove del v ustavi in zakonih

zapisanega določila. Na srečo pa je razumevanje tega problema v državnem zboru zadovoljivo. Poslanci se zavajajo, da narodnostne pravice niso zato, da bi jih imeli v izločbi. Madžari podpiramo politiko Slovenije, podprli smo jo tudi ob njeni osamosvojitvi. To smo povedali tudi evropskim opazovalnim skupinam.«

Se pravi, da so vas napadli predvsem v vašem domačem okolju.

»Seveda, ožje okolje, predvsem novinarji. Potreben pa je le samo kanček strpnosti. Tudi sama živim v mešanem zakonu, zato vem, da je mogoče dobro sodelovati. Le drugačnost je potrebno upoštevati. Pustiti moramo drug drugemu njegove kulturne

svojitve« z veliko večino. Zakonska pravica za to dejanje je absolutno utemeljena v 64. členu Ustave Republike Slovenije, ki govori o posebnih pravicah avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti. »Avtohtoni italijanski in madžarski narodni skupnosti ter njunim pripadnikom je zagotovljena pravica, da svobodno uporabljajo svoje narodne simbole in da za ohranjanje svoje narodne identitete ustanovljajo organizacije, razvijajo gospodarske, kulturne in znanstveno-raziskovalne dejavnosti ter dejavnosti na področju javnega obveščanja in založništva,« glasi prvi stavek tega člena.«

Kako sodelujete z Madžarsko?

»Kot predsednica madžarske skupnosti imam stike z Uradom za Madžare izven Madžarske pri madžarski vladi. Urad nam strokovno pomaga, je pa za nas tudi tradicionalno odgovoren. Veliko pomoči dobimo pri organiziranju šolstva, nedavno so nam naredili načrt za naš kulturni dom v Lendavi, vredno 18.000 forintov.«

Problemi vaše narodnostne skupnosti so skupni tudi Slovencem. Nerazvitost in od metropole oddaljenega Pomurja...

»Glede na to, da nimamo ustrezne cestne povezave, se gospodarski problemi samo povečujejo. Edina rešitev je v hitri cesti, ki je tudi v interesu Slovenije. Takrat bi lahko v polnosti izkoristili vse naravne prednosti: rodovitno zemljo, neonesnaženost okolja. Tudi kulturni potenciali Prekmurja niso zanemarljivi. Na primer v kraju Gradstoji dvorec, kakršnega ga ni v Sloveniji. Žal propada, ker ni denarja. Deli usodo drugih pomurskih gradov. Želimo si, da v Sloveniji ne bi bili Sibirija.«

Kako se vaša narodna skupnost udejanja v politiki?

»Madžarska skupnost v Lendavi deluje nestransko, kar pa ne pomeni, da njeni posamezniki ne bi smeli biti člani posameznih strank. Sama nisem v nobeni stranki, niti nisem nikoli bila. Mislim, da je tako prav, saj moram predstavljati celotno narodnostno skupnost. Pri svojih odločitvah v slovenskem parlamentu glasujem za korist delavcev. Sem samostojna, »roko dvigam« samo v korist ljudi.«

Zakaj ste povabili na obisk Ota Habsburškega?

»Otta von Habsburga sem spoznala v slovenski skupščini. Predsednik Panevropske unije se je ustavil pri naši skupnosti, ko je bil na obisku v slovenski skupščini na povabilo dr. Franceta Bučarja. Mislim, da je imela do njegovega obiska pravico tudi madžarska skupnost. Ne vem, zakaj se ne bi smel pogovoriti tudi z nami - v madžarščini. Ko je bil v slovenskem parlamentu, se ni nihče obregal vanj, saj je v času desetdnevne vojne in osamosvajanja, na podlagi svoje funkcije in poznanstva, veliko naredil za našo državo. Imeti v gosteh Otta Habsburga je čast.«

Kako je z Madžari v Vojvodini?

»S predstavniki Madžarov v Vojvodini se občasno srečujemo na Madžarskem. Zaskrbljeni smo zaradi njih. Pretrgane so mnoge vezi, ki smo jih imeli. Nekoč smo, tudi jaz, študirali v Novem Sadu in seveda v Mariboru.«

Vaše sporočilo...

»Madžari želimo v Prekmurju ohraniti sožitje. Elementi rovarjenja tam nimajo kaj početi.«

Tekst in slika Franc Furland

PODČETRTEK DOBIL BANKO

BANKIRJI ZAPIRAJO MEJO

Minulo soboto so v Podčetrku odprli novo agencijo Ljubljanske banke - Splošne banke Celje. Z odprtjem te nove enote so bankirji svojo ustanovo približali državljanom na vsem mejnem delu celjskega območja, saj imajo agencije že v Rogatcu in v Bistrici ob Sotli.

Čast svečanega odprtja so odmerili pionirju razvoja Podčetrka in tega dela Obsotelja Francu Renierju. Starosti Atomskih Toplic in Podčetrka je bilo tako omogočeno, da je Podčetrtek od sobote in vnaprej pospremil v državo in svet s svojo banko.

Janez Kovačič, župan Podčetrka, tega desetletja zopostavljanega trga, ki danes z velikimi koraki s turizmom in svojimi ljudmi sam vstopa v svet, je v nagovoru gostitelja poudaril, da Obsotelju in Kozjancem doslej ni bilo ničesar podarjenega, nova agencija pa jim ta svet pribli-

žuje do praga. Skromne svečanosti so se poleg šmarske vlade in vodilnih delavcev Splošne banke udeležili tudi številni gospodarstveniki in poslovni prijatelji. Z odprtjem omenjene

agencije namreč Podčetrtek kot najmlajši slovenski turistični kraj z daleč znanimi Atomskimi Toplicami zakrožuje svojo ponudbo.

Slika: Nina

POČITNICE V ANKARANU

PENSION
SV. KATERINA

JADRANSKA C. 17,
ANKARAN TELEFON 066/ 51-839

JELINČIČ VRGEL KOŠT ZA GLODANJE Z NAPAKO

BREŽIČANI V TUJI VOJSKI

Je še kje na svetu država, katere stalno prebivajoči občani, brez državljanstva države gostiteljice, delajo v tuji armadi. Najbrže ne. Tako si je verjetno mislil tudi Zmago Jelinič, ki je dobil seznam ljudi, s stalnim prebivališčem v Brežicah, ki so kot aktivni častniki zaposleni v hrvaški vojski. Je pa Zmago očitno za trenutek pozabil, da tudi z žepno svetilko ne najdeš države, v katere vojski je zaposlenih toliko tujcev kot v Sloveniji. Na Odboru za obrambo Skupščine Republike Slovenije, si v primeru, ki predstavlja tipičen primer razdiranja prazne slame, niso prišli na jasno, če je to prav ali ne. Kot ponavadi.

Spisek (povsem) ne ustreza resničnosti

Zagotovo je anonimnež, ki je poslal Jeliniču seznam, dokaj dobro seznanjen s potmi nekdanjih častnikov JLA,

predvsem pilotov na letališču v Cerkljah. Najverjetneje njihov nekdanji kolega po uniformi, vseeno ni zadel prav vseh njihovih sedanjih zadolžitvev v hrvaški vojski.

Na listu, ki je bil razdeljen članom odbora, je med drugim pisalo: »Nekdanji pripadniki JLA, zdaj v OSRH (Osvobodilne sile republike Hrvaške) in se vozijo v službo v Zagreb in v ostale kraje na Hrvaškem; vozijo se s službenim avtomobilom OSRH Renault Espace bele barve, registracija ZG. Na Hrvaško potujejo dnevno, nazaj se pripeljejo med 16.30 in 17. uro. Do pred kratkim so s seboj nosili celo osebno obožitev — zdaj je baje vse drugače, vendar pa nekateri še vedno hodijo v službo na

Hrvaško vse od konca vojne v Sloveniji z vednostjo MNZ Krško, torej je tudi g. Bavčar moral vedeti za to, verjetno pa tudi g. Janša.«

Janša je vedel od vsega začetka

Polkovnik Vinko Šebrek, ki se je znašel na spisku, ima o tem malce drugačnejše mnenje: »Nisem vedel, da sem osebni prijatelj Imre Agotiča in da se vedno pojavljam poleg Janka Bobetka, kakor je zapisano na seznamu. Na delo na Hrvaško potujem v civilu in neoborožen. Domov v Brežice se vozim samo ob vikendih. Sicer pa je, preden sem začel delati v hrvaški vojski, slednja poslala slovenskemu obrambnemu ministrstvu spisek svojih častnikov, ki živijo stalno v Sloveniji.«

V Zagorju rojeni Vinko Šebrek, ki ima hrvaško državljanstvo (slovenskega je ob vstopu v hrvaško vojsko vrnil), je začel delati v Poveljstvu Hrvaškega vojaškega letalstva in Protiletalske obrambe po tistem, ko je dolga leta služboval na cerkljškem letališču v uniformi JLA, se poročil s Slovenko in zgradil hišo v Trnju v Breži-

cah. »Če ne bi vstopil v vojsko svojega naroda, ko je bil v nevarnosti, bi se me moji v Zagorju odrekli,« zagotavlja polkovnik Šebrek.

Ostali hrvaški častniki s spiska: stotnik (kapetan) Josip Pintarič, stanujoč v Cankarjevi ulici, major (bojnik) Josip Bogdan, Pajo Bodiš, Josip Šipek, Duktaj Fruk Stjepan s čini stotnika prvega razreda in poročnik Branko Sakač, vsi stanujoči v nekdanjih vojaških blokhi JLA v ulici Veljka Vlahoviča v Brežicah, vedo povedati isto. Kot hrvaški državljani so se zaposlili v »matični« vojski, medtem ko so njihove družine normalno ostale tam, kjer so bile pred razpadom JLA.

Nevarnost (za zdaj) ne prihaja iz Hrvaške

Sploh pa nekateri vidijo hudiča tam, kjer ga ni, ali pa je zelo majhen. Ne razmišljajo o tem, kakšne vezi so ostale za pol stoletja »trajajočo« SFRJ in njeno armado. Hrvaški državljani, stanujoči v Sloveniji, in zaposleni v hrvaški vojski so avtomatsko postali vohuni sosednje države. Resnično je vse mogo-

če, vendar, kdor pozna razpoloženje v vrhovih vojaške vojske, je lahko pomirjen, saj hrvaški uniformiranci za razliko od slovenskih in politikov obeh držav ne gojijo prav posebnega sovraštva do severnih sosedov. Sicer pa je v Janševih rokah od vsega začetka kompletan spisek vseh hrvaških častnikov in podčastnikov »vozačev«. Na njih (ne na HIT), pa lahko pazi njegova tajna služba (VOMO) (bo vsaj opravičila svoj obstoj).

S strani slovenskih medijev prikazana potencirana nevarnost z juga je praktično samo koristen doprinos k Janševi opciji močne Teritorialne obrambe, ki, takšna, požre veliko denarja. Pa še nekaj ne smemo pozabiti. Hrvaški častniki živijo v Sloveniji so najbrž manjši sovražniki naše države, kot Hrvati, Srbi, Muslimani, Albanci, Črnogorci in Makedonci, čeprav državljani Republike Slovenije, zaposleni v slovenski vojski. Če še velja parafrazirani pregovor: »Vojak uniformo menja, srca nikoli!«

Tekst in slika Oto Pust

Polkovnik Vinko Šebrek ob predpostavljene generalu-bojniku Imri Agotiču

PREVALJE: UMIRITI STRASTI

ZAPRETI JUŽNO MEJO!

Sobotnega popoldneva je bilo na Prevaljah vroče. Najbolj v dvorani kulturnega doma, kjer se je kar precej Prevalčanov udeležilo protestnega shoda v režiji Republikanske zveze Slovenije. Druženje s skupnim imenovalcem neljubezni do —ičev.

Na policiji so najbrže mislili drugače. Če ne, bi pred dvorano ne postopalo sedem policajev s psom. Opaziti je bilo tudi skrivnostne možakarje v parkiranem avtomobilu, ki smo jih takoj »okrivili« za tajne agente. Policaji so vzeli stvar sila resno, saj so celo nergali zaradi fotografiranja. Po novem menda mora policaj dati novinarju dovoljenje, da ga lahko ujame v objektiv.

»Sem brez službe in živim od majhne »pokojnine«. Ko pa pride bosanska kurba v Slovenijo, dobi takoj službo in stanovanje. Vsega imam zadosti,« je nekdo dejal v mikrofon, ki ga je Franc Oblišar, tajnik RZS, prepustil do-

mačinom. Slednji so se gledali na bučno ploskanje in medklice strinjali tudi z vsebino protestnega pisma glede prevaljskega dogodka, ki ga je v Štormanovi odsotnosti prebral njegov namestnik Darko Zupanc.

Prevaljčan, ki se je v mikrofon opravičeval, da je pred retoričnim nastopom kar precej popil, najbrž zaradi korajže, je bil nagrajen z aplavzom, ki se ga ne bi sramoval niti Adolf Hitler. Južnjaki so krivi za vse težave domačinov, zato jih je treba pognati tja, od koder so prišli. In novinarje, ki jih podpirajo in prav nesramno lažejo, tudi.

In na Prevaljah imajo v ne-

čem prav. Nekateri novinarji so namreč nekritično verjeli v dramatično izpoved družine Tahič, ki naj bi bila žrtev in ne povzročitelj pretepa. Družine, ki je s svojim ravnanjem, obnašanjem in izsiljevanjem posebnih odnosov matičnega naroda do nje že v Velenju poskušala uveljaviti svoja pravila obnašanja. In ta so zvečine temeljila na zastraševanju, psovkah in fizičnih poračunih.

Žal se je tudi na Prevaljah potrdila trditev, da je verjeti prvi vesti, zato so tudi poznejši napor dokazovanja, da sploh ni šlo za nacionalno nestrpnost Slovencev, temveč da so bili napadeni resda nekoliko opiti mladi ljudje, ki so se nič hudega sluteč vračali s praznovanja fantovščine ne vedoč, da v stari personalni stanujejo neki Tahiči, bili zaman. In da je bila namera

mirnega shoda v prevaljskem kulturnem domu tudi zaman, potrjujejo neverjetni

obsežni varnostni ukrepi policije. Kaže, da nihče več nikomur ne verjame.

**A. S.
Slika Nina**

PROTESTNO PISMO REPUBLIKANSKE ZVEZE SLOVENIJE

Ravno v tem času, ko posledice spopadov med Nemci in Turki v Nemčiji pretresa svet in ko nemška vlada na osnovi svoje zgrešene politike do tujcev razmišlja o izrednih ukrepih, neodgovorni slovenski režimski novinarji pošiljajo izkrivljene informacije v svet in še bolj burijo duhove.

Slovenska javnost kakor RZS se sprašujeta, ali enostransko prikazovanje dogodkov v Prevaljah ni ravno poizkus vladajoče strukture najti novo afero, katere namen naj bi verjetno bil uvesti izredno stanje ter tako rekoč »legalno« zatreči vso opozicijo, kakor omogočiti, da se vladna koalicija, ki je trenutno, omadeževano kompromitirana z različnimi aferami brez večjih zamenjav obdrži na oblasti, pa čeprav s silo.

V kolikor je naša bojazen odvečna, zahtevamo, da vladajoča struktura končno poslušala želje kakor tudi težnje svojega naroda.

Vsled tega zahtevamo takojšnjo odstranitev z delovnih mest novinarje, ki so dvignili besedo zoper lastni narod, to so Slavko Bobovnik, RTV Slovenija, Matjaž Kranjec, Nedeljski Dnevnik ter Miro Petek, Večer, kakor tudi uvedbo postopkov zoper odgovorne urednike omenjenih medijev.

Obenem pozivamo vlado Republike Slovenije, da naj

vodi politikoza slovenski narod, nikakor pa naj ne nadaljuje politike v dobrobit priseljencev oziroma tujcev, ki našega gostoljubja ne znajo ceniti, temveč ga izkoriščajo v škodo Slovencev, ki so žeponižani in žive v socialni bedi. Živ in zgovoren primer poizkusa poboljšanja svojega socialnega stanja na koži Slovencev so ravno prevaljski dogodki.

Zahtevamo popolno spremembo politike in zakonodaje do tujcev, vključno z odvzemom novopridobljenih državljanstev. O tem, kdo bo kasneje dobil državljanstvo, se naj odloča po evropskih normativih, kjer imajo lokalna oblast in sosednje odločilno in izvršilno moč.

Zaradi ozemeljskih zahtevkov Hrvaške do svete slovenske zemlje kakor popustljivosti naše vlade v politiki do beguncev ZAHTEVAMO popolno zaprtje južne meje.

Koga vleče naša vlada še za nos, saj so nam že znani protesti sosednjih evropskih držav ob popustljivi politiki naše vlade do Slovencev bivše Jugoslavije, trenutno, s slovenskim potnim listom, saj predstavljajo za Slovenijo kakor tudi omenjene evropske države stalno teroristično in kriminalno nevarnost. Posledica pa je zgubljanje vrednosti potnega lista Republike Slovenije. Je to tako propagirana pot v Evropo?

Zahtevamo, da slovenska vlada končno resno vzame ponovne pretnje hrvaškega podpredsednika Vladimirja Šekša o izgonu vseh muslimanskih beguncev, ki verjetno ne bodo izgnani v Bosno in Srbijo, temveč k nam.

Zahtevamo, da se naša vlada končno nekaj nauči iz preteklih izgovorjenih groženj bosanskega predsednika Alije Izetbegoviča, v kolikor Evropa ne bo preprečila vojne v Bosni, bo imela opraviti s stotisoč begunci. Begunci so posledica stratiških političnih napak njihovih držav, se pravi neodgovorne manipulacije z narodom, tako da Slovincem ni treba imeti moralnega mačka, v kolikor odbijemo gostoljubje masi beguncev, saj ravno ta ogroža naš eksistenčni bolj, in nočemo sodelovati pri neizčrpnih sanaciji njihovih strateško-političnih napak.

Republikanska zveza se je stalno zavzemala za svoj narod, tako v preteklosti, sedanjosti in predvsem v bodočnosti. Opozarjala na nepravilnosti vlade, se pri tem materialno, politično in osebno izpostavljala, saj sledi glas svojega naroda, ki pa je dolgoročno gledano močnejši, kakor si to nekateri politiki hočejo priznati. V iskreni želji do naroda so naša osebna trpljenja nepomembna, kajti narod je tisti, ki zmaga.

DOBRNA: POTEM KO SO DELAVCI ZARADI KRIMINALA VRGLI ČEZ PRAG DIREKTORJA, GA JE DRŽAVA NA DRŽAVNE STROŠKE POSLALA V ŠPANIJO NA IZPOPOLNJEVANJE

IZ BOLNIŠKE ZA SVETNIKA

Novi spori okrog preoblikovanja Zdravilišča na Dobrni med celjsko občino in delavci so potisnili v ozadje spor med kolektivom in Stanetom Bizjakom, donedavnim direktorjem. Disciplinska komisija in delavci nekdanjemu direktorju očitajo malverzacije v zvezi s sumljivimi uvozi mimo carine in medijskorazvpitimi »Celjskimi večeri«, ki jih je organiziral Jože Volfand. Kdo bo delavcem vrnil 200 tisoč mark?

Nov spor z občino

V burnih dneh po osamosvojitvi Slovenije je nekemu zapelo v oko tudi Zdravilišče na Dobrni. Gre za edini, doma in v svetu uveljavljen turistični center celjske občine, ki je bogato polnil občinsko malho. Na občini in blizu nje so se spomnili, da so po njihovem videnju stvari tako rekoč oni lastniki zdravilišča, delavci pa so živeli v prepričanju, da je zdaj končno napočil čas, da tudi okrog lastninjena povejo svoje.

Prav v času »preoblikovanja« in izteka socialističnega načina gospodarjenja se je iztekal večkratni mandat direktorju Stanetu Bizjaku. Kot

kaj sto delavcev zdravilišča pripravljeno odpustiti napačne direktorja, če bi se ta elegantno posloval in z dokazi o nedolžnosti ovrget sumničenja v zvezi s sumljivimi uvozi blaga mimo carin, na račun katerih je nekaj deset gostov iz Nemčije v treh letih zastoj bivalo na Dobrni, izkupiček v višini sto tisoč mark pa bi naj plačal kolektiv.

V ta okvir sodi tudi nerazčiščeno, po mnenju delavcev nezakonito poslovanje med Fit Medio in Jožetom Volfandom, organizatorjem »Celjskih večerov«, ko jih je ta iz Celja preselil na Dobrno in honorarje (vse dokumentacije jim do dandanašnji še ni

Župan zastavi svojo moč

Po nezaupnici direktorju Stanetu Bizjaku, ki kot rečeno ni hotel ali mogel doumeti, da je njegovega paševanja konec, saj so delavci namesto njega ustoličili vršilko dolžnosti, je Bizjak jadrno ucrl na občino po pomoč. Po vsej verjetnosti ježupana Antona Rojca prepričal, da gre na Dobrni za »državni udar« in rop »družbenega« torej občinskega premoženja, ki se gahočejo polastiti delavci, saj po nekkih izračunih želijo uveljaviti svoj lastninski delež v višini štirih in pol milijona mark. Gospod župan, sicer po poklicu pravnik, je takoj ukrepal in vključil sodišče združenega dela, ki je nemudoma poseglo vmes in zahtevalo, da naj vse ostane v prvotnem stanju.

Stane Bizjak si je poiskal pravno zaščito in skušal dokazati, da njegovi kritiki niso ravnali po črki zakona, kajti

Z zbora delavcev Zdravilišča, kjer so sprejeli sklep, da se bodo na referendumu odločili o prihodnjem preoblikovanju podjetja

Spor z novo občinsko vlado

Dogodki na Dobrni v teh burnih zadnjih treh in še nekaj mesecih pa kažejo, da so »nesposobni« delavci brez nenadomestljivega direktorja kar dobro sami polovili konce. Če je namreč verjetni podatkom, ki ti jih na Dobrni pomolijo pod nos, ne samo, da zaposleni niso spet in še za 20 odstotkov zategnili pasu, temveč so ob višjih plačah razdelili še regres in za slabe časedali na stran okrog deset milijonov tolarjev.

Medtem ko so iskali novega človeka, ki bi naj sedel za krmilo zdravilišča, rekli smo, da so na Bizjakovo mesto po njegovem trdnem in županovem prepričanju »nezakonito« posadili pravnico Vanjo Strniša, je izbil nov spor med občino in Zdraviliščem. Tokrat za to, ker se je novi izvršni svet celjske občine verjetno v strahu pred morebitnimi očitki o nezakonitem lastnjenju nenadoma ogrel za doslej od njih zavračano obliko preoblikovanja in vztraja, da bi Zdravilišče ne bilo delniška družba z mešano lastnino, temveč najprej zavod in šele na to delniška družba.

Pooblaščen predstavniki izvršnega sveta zagovarjajo stališče, da se občina ne more kar tako odpovedati približno petnajst milijonov mark vrednega kapitala in pristati, da si delavci prilastijo štiri in pol milijona mark,

po njihovi izračunih vredni delež iz naslova minulega dela in samoodpovedovanja pri osebnih dohodkih.

Če se seveda odpovemo vprašanju, kdo je kdaj in koliko vlagal v Zdravilišče na Dobrni, in skupaj z delavci na Dobrni ohranimo trezno glavo, ne moremo mimo njihovega predloga, da naj poslanci celjske skupščine ne odrečejo zaupanja kolektivu, ki predlaga na osnovi pozitivne zakonodaje preoblikovanje v delniško družbo v družbeni lasti s točno odmerjenimi deleži, o čemer še sploh ni tekla beseda.

Novi izvršni svet celjske občine isti skupščini predlaga že omenjeni predlog o preoblikovanju v Zavod. Ne gre dvomiti v poštene namere omenjenega izvršnega sveta, vendar ne gre tudi zanemariti dejstva, da po preoblikovanju v zavod delavci zdravilišča izgubijo pravico do soudeležbe pri preoblikovanju zavoda v morebitno delniško družbo ali kakršnokoli podjetje. In kar tudi ne gre zanemariti, po novi zakonodaji morajo preoblikovanja urediti v nekaj mesecih, v nasprotnem preide celotno premoženje pod okrilje državnega sklada, skratka – države.

Ko so na Dobrni ugotovili, kam pes tace moli, so se prejšnji teden sestali vsi delavci in enoglasno odločili za razpis referendumu ter pooblastili vodstvene delavce,

da z njihovo pobudo in predlogi seznanijo vse poslance in poslanske skupine. In kje je gospod direktor Stane Bizjak, ki mu je bil tako pri srcu njegov kolektiv in Zdravilišče Dobrna?

Med hudo in nenadno obolevostjo se ga je spomnil nekdo, ki pozna njegovo vrednost in sposobnost ter ga predlagal za »STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE V ŠPANIJO«. Čeprav bi po mnenju zdravnik bil gospod Stane Bizjak bolan še do ponedeljka, se je odpravil direktor boleznih odvedal že v petek, da bi v ponedeljek že oddrvel ZA TRI TEDNE v Španijo, kot mu je to država odmerila in – plačala.

Gospod Stane Bizjak je namreč že vse od boleznih plačan iz državne blagajne, saj je bilo med boleznijo že ugotovljeno, daje nenadomestljiv kader in zato ustoličen za pomožnega svetnika svetniku pri tajniku za turizem pri gospodarskem ministru...

Delavci na Dobrni pa zdaj gruntajo, komu naj pošljejo račun za okrog 200 tisoč mark, kolikor je bilo doslej ugotovljenih čudnih poslov njihovega direktorja, zdaj že svetnika, ker so račun poslali policiji, sodišču, SDK in drugim tovrstnim institucijam, pa ga vse vračajo nazaj na Dobrno.

Janez Sever
Slike: LucaS

Vanja Strniša, v. d. direktorica Zdravilišča Dobrna, in novi direktor podjetja Dare Urbanc

je zdaj že moč jasno videti, direktorju niti na kraj pameti ni padlo, da bi svoj stolček zapustil, dasiravno zaposleni niso bili navdušeni nad njegovimi sposobnostmi. To tembolj, ker je gospod Bizjak videl prihodnost obstoja tega renomiranega Zdravilišča v – izgubi. Delavci bi naj spet, po eni inačici za 20 odstotkov plač zategnili pasove.

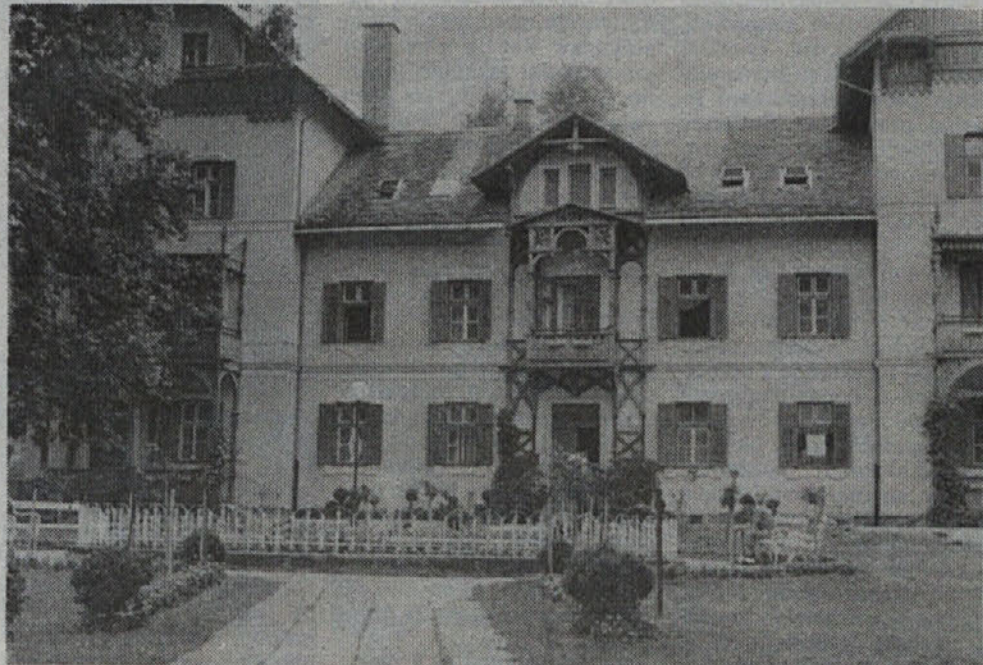
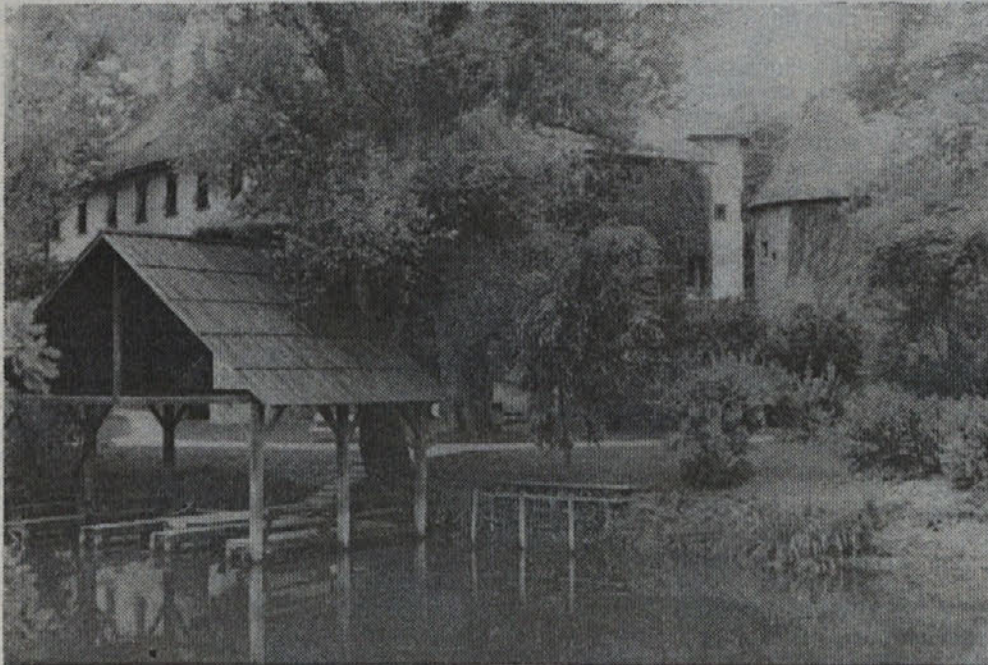
Najprej je kazalo, da je ne-

uspelo odkriti) izplačeval v obliki potnih stroškov (za katere ni družbenih dajatev in prejemniki po zakonu niso pod udarom davščin).

O vsem tem in še o drugih rečeh so ogorčeni delavci hlabro seznanili organe pregona, ki pa do danes niso reagirali. Čeodštejemo Carino in SDK, ki sta plačilo malverzacije in kazni naprtila – kolektivu.

iztek njegovega ponovljenega mandata naj bi se iztekel z dnem, ko je...

In takoj zbolel. Po naši pozitivni zakonodaji pa bi bilo najbolj nečloveško, če direktorja vržeš čez prag, ko je – bolan. In to toliko in tako bolan, da ne more več v podjetje, da bi vsaj za silo povezoval niti tako velike in pomembne institucije, kot je Zdravilišče Dobrna.

DIREKTOR TOŽI IN IZGUBLJA, ZLATOROG PLAČUJE – VELIKA ZMAGA SKROMNE IN DESETLETJA VZTRAJNE EKONOMISTKE – KJE SO VELIKI BORCI ZA PRAVICE V ZLATOROGU ODPUŠČENIH DELAVCEV?

MESARIČ REŠUJE

Odkar je v mariborskem Zlatorogu prevzel krmilo Andrej Mesarič, je podjetje morala zapustiti stotnja strokovnjakov in skoraj sedemkrat toliko delavcev. V zdajšnjem Henkel Zlatorogu je varnih le okrog 180 tistih, ki jih je pripeljal direktor. Medtem ko se je večina Zlatorogovcev z usodo sprijaznila, je krivica Danijela Petan, nekdanjo vodilno ekonomistko, prelevila iz skromne in marljive delavke v užaljeno in nepopustljivo borko. V treh letih, odkar je najprej doživela suspenz in bila nato invalidsko upokojena, je Petanova uspela na sodiščih dokazati ugotovljene nepravilnosti, nihče v Mariboru pa si, kot kaže, ne upa upreti prsta v direktorja in ga obtožiti za kršitve pozitivne zakonodaje.

Tudi zlato je pokvarljivo

Pred leti je slovensko in vso tedanjo jugoslovansko javnost presenetila vest, da se je do temeljev zamajal eden najbolj bleščečih paradnih konj Maribora in Slovenije – Zlatorog. Maribor je ravnal, kot je ravnal, direktor Andrej Mesarič je namesto klica na odgovornost dobil široke pravice – rešitelja.

Osuplost in komentarje v časopisih je zamenjala serija tragedij drugih mariborskih podjetij. Zlatorog se je novinarjem in javnosti »približal« le še z odprodajo Henklu in s posameznimi vestmi o »reševanju« ali s klici na pomoč stotnih delavcev, ki so začeli drseti na zavod za zaposlovanje, v predčasne upokojitve ali v druga podjetja.

Prvi »najpomembnejši rez« v Zlatorogu je bila odstavitev vseh doslej vodstvenih delavcev. Med dvema ducatoma strokovnjakov se je znašla tudi diplomirana ekonomistka Danijela Petan, ki ji je bilo z najvišjega vrha, delavskega sveta, naloženo, da mora pripraviti analizo vzrokov za nastale razmere. Petanova se je z vso resnostjo lotila dela; zbirala podatke, jih utemeljevala in izluščila vzroke. In doživela suspenz.

Po več kot četrstoletja poštenega dela – brca

Si lahko zamislite, kako se je šestindvajset let v Zlatorogu na organizacijskih in strokovnih delih zaopostela diplomirana ekonomistka Danijela Petan počutila, ko je novembra leta 1990 prebrala odločbo, s katero jo je novoustanovljeno podjetje Henkel Zlatorog vrglo na cesto? Udarec je bil strašen, posebej, ker je ni nihče podprl. Nobeden od delavcev si ni upal odpreti ust, niti sindikat pod vodstvom Darka Vrbljaka, saj so vsi vedeli, da jim bo takoj postreženo z delovno knjižico.

Danijela Petan si je zapečatila usodo v Henkel Zlatorogu z odprtim pismom, ki ga je strokovnemu kolegiju Zlatoroga napisala 25. maja 1990. V njem je med drugim zapisala: »Čestitam vam – uspelo vam je prepričati naše »vrle« samoupravljalce v DS in Komisiji za delovna razmerja, da vas imajo le za poslušalce, da ima glavni direktor vse kompetence (saj je celo »nad statutom«!) – in da vam oni – samoupravljalci lahko samo kimajo in potrjujejo vaše strokovne predloge! Pozabili pa ste jim povedati, da odgovarjate vi (oz. bi po Zakonu o podjetjih in po našem statutu morali odgo-

varjati!) za rezultate poslovanja, za organizacijo in tudi za zakonitost dela podjetja.«

Kaznovana, ker se je zavzemala za zakonitost poslovanja

Ko je podpisovala odprto pismo, v katerem je dokazovala popolno brezpravje v Zlatorogu, je bila Petanova

meri zavzemala za zakonitost poslovanja, saj je celo družbeno pravobranilstvo samoupravljanja ugotovilo, da se v Zlatorogu posluje nezakonito.

Nič čudnega, da se je novi direktor Andrej Mesarič že junija 1990 želel znebiti nevarne Daniele Petan. V suspenzu jo je obravnavala disciplinska komisija Zlatoroga, po izteku postopka pa jo je

Razumi, če moreš!

Od nekoč 1390 bo kmalu v podjetju le še 630 delavcev. Samo lani avgusta so odpustili 132 ljudi, ki so jim dokupili leta, plačali odpravnino, in jih poslali na zavod, kjer so prejeli tudi po 40 ali 50 tisočakov. Seveda je šlo za strokoven kader, Mesarič je odpustil tudi šefinjo računovodstva in skoraj ves razvoj.

vanje, kjer je prejel visoka nadomestila. Ob tem ga je Mesarič zopet honorarno zaposlil v Henkel Zlatorogu.

2500 mark za – krivico

S podporo Plohovih sindikatov je šla Daniela Petan, ki je z dvema študirajočima hčerama ostala praktično na cesti, v sodniško pravdo proti Zlatorogu in Henkel Zlatorogu. Zanj je bila ugodna že odločba prvostopenjskega mariborskega sodišča združenega dela, ki je Mesaričevu in komisiji odločbo označilo za nezakonito in ju razveljavilo. Sodišče je ugotovilo, da je Petanova upravičena tudi do vseh pravic iz dela in po delu. Toda direktor je tožil dalje. Po treh letih je Sodišče združenega dela Republike Slovenije ovrlo pritožbe in razsodilo, da so mariborski sodniki povsem pravično razsodili.

To pa je le velika moralna zmaga Daniele Petan, ki ji ni nikoli potrebno gledati v tla, ko sreča Andreja Mesariča ali katerega od Zlatorogovcev. Materialna znaša preračunana – 2500 nemških mark!

»V začetku sem bila potrta, ker se nihče izmed nekaj sto delavcev Zlatoroga ni uprl žalostni usodi. Kot zdaj slišim, jih je v podjetju ostala komaj slaba polovica starih in večina tistih, ki jih je pripeljal Mesarič. Tudi sindikat se ni postavil na noge. Ko je v časopisu prebral, kaj se mi je zgodilo, me je domov poklical Uroš Ruprecht iz Marlesa in mi ponudil delo, vendar sem bila takrat, priznam, živčno preveč razvrvana,« se spominja Daniela Petan.

Tekst in slika Oto Pust

na delovnem mestu začasnega vodje projekta nagrajevanja – stranski tir, potem ko jo je, šefinjo organizacije, oktobra 1989 predstavila posebna, tako imenovana »Purkartova komisija«, ki je raziskovala zakonitost poslovanja. Slednja jo je, absurdno, okrivila za nastalo stanje v podjetju, ker »se je v veliki

vrglo na cesto novo, v tem času ustanovljeno podjetje Henkel Zlatorog, katerega direktor je ostal Mesarič. Za Henkel Zlatorog se je predsednik komisije Milan Horvat v primeru metanja na cesto Daniele Petan izgovarjal na pravno nasledstvo Zlatoroga, kar pa na sodišču ni zdržalo.

Čudna pota Andreja Mesariča so evidentna tudi v primeru »sporazumnega odpusta« finančnega direktorja Nikole Furundžiča in Gerharda Blažiča, o čemer je časopisje končno poročalo. Slednjemu so na primer dokupili leta, plačali odpravnino, pustili službeni avtomobil in ga privarili na zavodu za zaposlo-

DENACIONALIZACIJA V MARIBORU

ZOPET HUTTERJEV BLOK

Čeprav se najbolj eminenten blok v središču Maribora, ki stoji pred enako mogočno zgradbo mestne skupščine, že več desetletij imenuje Gradišče, mu tako stanovalci kakor drugi Mariborčani še vedno pravijo kar Hutterjev blok. Neposredno pred drugo svetovno vojno je namreč za tiste čase izredno moderen blok v središču mesta z več kot 200 komfortnimi stanovanji zgradil za svoje delavce tedanji mariborski tovarnar Hutter, lastnik tekstilne tovarne v Melju. Kakor kaže, pa bo skladno z določilom zakona o denacionalizaciji Gradišče kmalu ponovno zares postalo Hutterjev blok.

O malokateri mariborski mestni znamenitosti obstaja toliko različnih zgodb in legend, kakor jih je življenje v zadnjih desetletjih spletlo ravno o Hutterjevem bloku. Razlog tiči verjetno v značaju podjetnika Hutterja, ki je bil, kakor vedo še danes po-

vedati mnogi starejši Mariborčani, osebno zelo skromen, čeprav je bil eden najmočnejših mariborskih industrijalcev. Ker je znal tako umno voditi tekstilno tovarno in gospodariti, so imeli delavci v njegovih tovarnah praviloma najboljše vedno plače, poleg tega pa je podjetje delavcem pomagalo reševati tudi stanovanjska in druga socialna vprašanja. Še danes mnogi starejši Mariborčani pravijo, da so bili delavci v Hutterjevi tovarni gospodje – dokaz za to je tudi gosposki blok, ki ga je Hutter pred vojno zgradil za delavce v najstrožjem središču mesta na najlepši lokaciji pod zvi-nogradni prekriti Piramido. Če investitorja ne bi bila prehitela vojna, bi bila fasada sedaj sivobetonskega bloka obložena celo z marmornatimi ploščicami, ki so bile ob bloku žepripravljene za oblaganje.

Po osvoboditvi je v bloku

nekaj časa živel tudi Hutterjeva družina, vendar so jim potem, ko je blok postal državna lastnina, dodelili stanovanje druge.

Kmalu po vojni so, tako pravi legenda, v katero verjame veliko Mariborčanov, izginile marmornate ploščice za fasado bloka. Ploščice za ta delavski blok so bojda odpeljali v glavno mesto Slovenije in z njimi obložili eno od pomembnih zgradb v središču Ljubljane.

Namesto nameščencev in delavcev v Hutterjevi tekstilni tovarni pa so se v prvih po-vojnih letih začeli v Hutterjev blok vseljevati različni mariborski veljaki in pomembneži, saj ima blok zares idealno lokacijo, pa tudi stanovanjski komfort je višji kakor v starih mestnih zgradbah ali čisto novih blokih. Nekaj povojnih desetletij, še zlasti, dokler se pri nas ni takorazmahnila gradnja individualnih hiš, je bilo stanovati v Hutterjevem

bloku tudi vprašanje prestiža. Zato se je, razumljivo, o tem bloku v Mariboru vedno veliko in na različne načine govorilo.

Po sprejemu zakona o denacionalizaciji je sin podjetnika Huttra Josip Rudolf Hutter skupaj s sestro vložil zahtevek za denacionalizacijo tega bloka, družinske vile v Marčičevi ulici in Mariborske tekstilne tovarne. Kakor vse kaže, bostra Hutterjeva otroka blok Gradišče dobila nazaj v naravi.

Josip Rudolf Hutter je potem, ko so ga v letih pogromov kot tovarnarjevega sina izključili iz gimnazije, skrivno odšel študirat v tujino. Starša pa sta ostala v Mariboru, od koder sta se v petdesetih letih preselila v Innsbruck. Tam bo soprogo-podjetnika Huttra kmalu slavila 94. rojstni dan. Mladi Hutter je v tujini uspel in postal ugleden podjetnik in gospodarstvenik na Nizozemskem

– ukvarjal pa se je seveda s tekstilom, čemur sledijo tudi nekateri njegovi otroci.

O svojih načrtih je Josip Rudolf Hutter javnost že seznanil preko intervjujev v tujini, vendar je bil v tujini – to je bilo »moralno zelo lepo, pokazalo pa se je, da finančno ni najbolje«.

Ko bo eminenten blok v središču Maribora ponovno postal Hutterjev blok, se bodo v Mariboru tudi na simbolni ravni začeli »novi časi« – časi po denacionalizaciji in po privatizaciji. Mnogi ljudje, delavci in »manjši lastniki« bodo zagotovo z zanimanjem spremljali, kaj in kako ter v čigavo korist bodo s svojo na novo pridobljeno lastnino gospodarili nasledniki podjetnika Huttra – in po tem bodo tudi ocenjevali »nove čase« in našo skupno perspektivo.

– ukvarjal pa se je seveda s tekstilom, čemur sledijo tudi nekateri njegovi otroci. O svojih načrtih je Josip Rudolf Hutter javnost že seznanil preko intervjujev v tujini, vendar je bil v tujini – to je bilo »moralno zelo lepo, pokazalo pa se je, da finančno ni najbolje«.

Ko bo eminenten blok v središču Maribora ponovno postal Hutterjev blok, se bodo v Mariboru tudi na simbolni ravni začeli »novi časi« – časi po denacionalizaciji in po privatizaciji. Mnogi ljudje, delavci in »manjši lastniki« bodo zagotovo z zanimanjem spremljali, kaj in kako ter v čigavo korist bodo s svojo na novo pridobljeno lastnino gospodarili nasledniki podjetnika Huttra – in po tem bodo tudi ocenjevali »nove čase« in našo skupno perspektivo.

T. K.

DRŽAVA NA ZATOŽNI KLOPI

H. RIGELNIK V ALPOSU

Ob napovedanem obisku predsednika slovenskega državnega zbora Hermana Rigelnika so se šentjurski oblastniki in gospodarstveniki temeljito pripravili, da so mu kar najbolj natančno in temeljito prikazali pereče ekonomske probleme in vsakdanje težave, ki jih ovirajo v doseganju boljših gospodarskih rezultatov in so na razpršenem, demografsko ogroženem območju Kozjanskega še posebej izraziti in specifični. Pripravili so tudi kopico splošnih in praktičnih vprašanj, na katera pa gospod Rigelnik, ki je imel seveda tesno odmerjen čas in je hitel dalje, ni zmožal odgovoriti. Tudi če bi vedel učinkovito odgovore nanje.

NE GRE LE ZA BABJI LOŽIČ (17)

ČESA "SLEPEC" NI MOGEL VIDETI IN "GLUHONEMI" NE SLIŠATI V BUDIMPEŠTI

Ne glede na to, da je uredniško-tiskarska površnost v 16. nadaljevanju izpustila konkretno vprašanje: 5. Zapisal si: »Na sestanek pa je takrat (meseca junija 1944, ko si bil v Budimpešti v spremstvu Ludvika Rogana, op. Š. K.) prišel le ing. Rado Rakuša. Ing. Rado Rakuša še živi, naj Ti potrdi,« ta moja zahteva po potrditvi za javnost s Tvoje strani še obstaja!

To tembolj, ker je Tvoj zapis v Tvojih spominih, navedenih v t. 7. in 16. nadaljevanjih »Babjega ložiča...«, da do »ustanovitve odbora OF v Budimpešti (ni prišlo), stiki pa so bili prekinjeni, dokler jih ni ponovno vzpostavil Dane Šumenjak-Miran (narodni heroj! op.p.) v drugi polovici julija po zvezi, ki sem mu jo posredoval,« v zadnjih petih besedah Tvojega stavka groba neresnica! Zakaj? Pojasnujem:

Te zveze v drugi polovici julija nisem posredoval niti jaz, še manj pa Ti - Bojan! To je med drugim razvidno tudi iz mojih poročil na Poverjeništvu OBKOM in IOOF za vzhod, tov. Štefka in Štab IV. operativne cone (OOOF za Prekmurje, št. Por-V/1 in Por-V/2, na položaju 1.XI. in 4. XI. 1944, Muzej NOB, F 656/VI).

Tvoja, zgoraj navedena trditev, da bi prekinjene stike z Budimpešto »ponovno vzpostavil Dane Šumenjak-Miran v drugi polovici julija po zvezi, ki sem mu jo posredoval«, je navadna izmišljotina, kajti:

1. Joško Brumen iz Murske Sobotice je med drugim izpovedal: »Nekako čez dva ali tri dni (po aretacijah 9. aprila 1944, t. j. 12. aprila 1944, op.p.) se je Bojan vrnil, strašno izdelan in utrujen, bil je onstran Mure in je le s težavo ušel... Zadržali smo ga v hiši in negovali skoraj en teden (19. april, op.p.), nakar je odšel... Točno na teden dni (26. aprila, op.p.) se je spet vrnil... Naredili smo v hiši varno zavetje in skrivališče in tako je čakal 104 dni (ugotovi datum!, op.p.)... Okrog srede AVGUSTA 1944 smo po Ivanu Ifku dobili ponovno zvezo z novo skupino. Tej skupini je bil vodja Jože Kramar - Jus, iskali so Bojana, Ifko je slutil, da nam je znano, kje je Bojan...»

2. Neresnična je Bojanova trditev, da je v drugi polovici julija 1944 Danetu Šumenjaku-Miranu posredoval zvezo za Budimpešto, ker je a) Bojan v tem času bil pri Brumnu; b) Miran dobil napotek, naj v Budimpešti poišče ing. Andreča in dr. Erne

Potrčeve. Napotek pa mu ni koristil, ker ni vedel točnega naslova niti javke, zato se je vrnil v Prekmurje. Novo zvezo in bivanje na Madžarskem (v vili Rusenovih na Blatnem jezeru in v Budimpešti) so mu omogočili soboški znanci (Ljubomir Deškovič, Olga in Laci Rusanov - Kolja) še

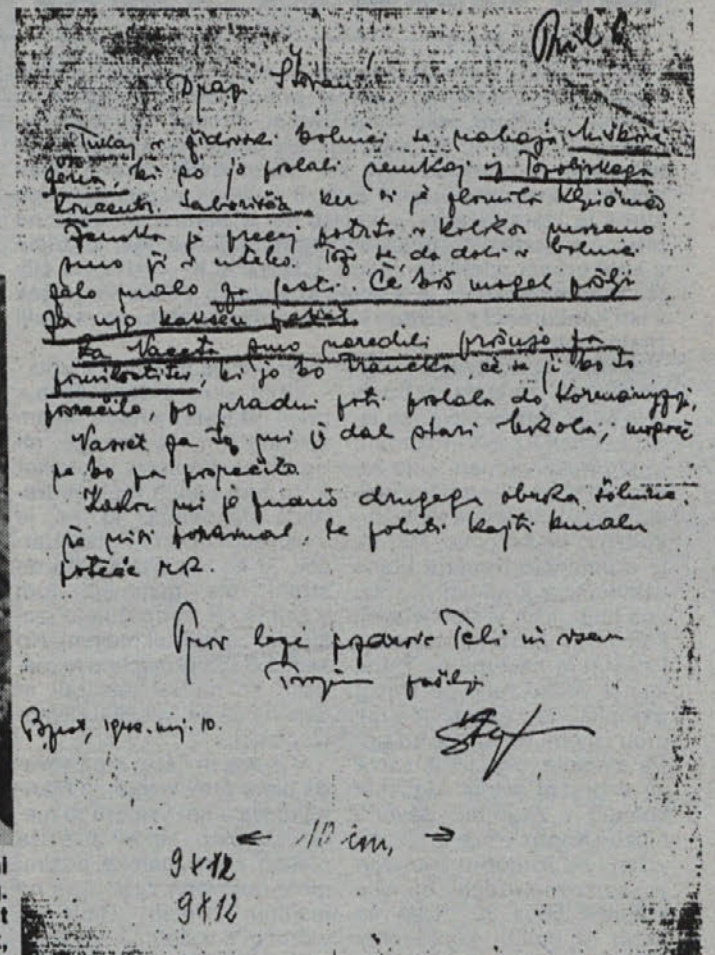
preden je Bojan dobil zvezo z Jušom in Miranom. To pa je bilo vsekakor šele po 20. avgustu 1944, to je po dnevu ustanovitve OOOF za Prekmurje, kjer je bil Bojan navzoč in prvič zapustil bunker pri Brumnu!

Prihodnjič dalje!
Štefan Kuhar

Člani budimpeštanske skupine 1943. Od leve proti desni v zadnji vrsti Franc Šebjanič, Rudi Čačinovič, dipl. ing. Karel Andrejč, Mica Stucin, Franc Pentek. Spredaj: študent iz Hrvaške, Štefan Barbarič, Anica Gregorc, Kolman Žibrik, Ilonka Sočić, Štefan Mesarič, Džuro in Ljubica, študenta iz Srbije.

Foto ing. Franc Mikola

Faksimile pisma o reševanju žene Miška Kranjca in njegovega brata Naceta.

POLETNA AKCIJA: JE MILAN ZIMŠEK Z LJUBNEGA OB SAVINJI NAJTEŽJI ŠTUDENT UNIVERZE V LJUBLJANI?

ŠKATLICA MILD 57 DNEVNO

Ko se je na »komisijskem vaganju« v prodajalni celjske Agrotehnike kazalec številčnice dvestokilogramske tehtnice zaustavil na črti, ki označuje 146 kilogramov, je bil Milan Zimšek kar malce skeptičen do natančnosti naprave, na kateri je stal. Stoštirilnosemdeset centimetrov visokemu študentu Filozofske fakultete v Ljubljani je torej bolehanje v zadnjem mesecu kar precej skresalo »normalno« 155 kilogramsko težo. Skrb pred pretiranim hujšanjem pa je bila vseeno odveč, saj mu je tehtnica namerila natanko dvakrat več kot slabe štiri centimetre nižjemu pišočemu.

Ljubenc, ki ne pije alkohola

Kljub »slabemu« rezultatu se je Milan ob kozarčku koka kole kar kmalu potolažil. Najbrž bi bil še bolj nasmejan, če bi vili vase kaj konkretnega. Pa ne, Milan ne obrajta alkohola, niti piva ne. Čeprav bi mu slednje najbrže popra-

vilo krvno in »tehtniško« sliko, se raje drži ore, koka-kole in džusa. Pa ravno po tem prioritetenem razporedu, da ne bo pomote!

Skoraj ne moremo verjeti! Kot da Milan Zimšek ne bi bil doma na Ljubnem ob Savinji, ki ima samo v »strogem« centru enajst oštarij. Slednje, pa roko na srce, niso

prazne niti takrat, ko je ključ že v vratih, z notranje strani seveda. Sicer se tudi Milan rad zadržuje v teh čudovitih hramih vernikov boga Bakusa, posebej pri Erni in v Ljumanu. Brhke točajke so pač magnet!

Težak tudi po znanju

Milan se spominja, seveda po maminem pripovedovanju, da je bil že 23. aprila 1967, ko je prvič zadihal s svojimi pljuči v celjski porodnišnici, večji in seveda težji od svojih jokajočih kolegov. Primat v teži je zadržal tudi kot osnovnošolec na Ljubnem ob Savinji, čeprav se mu zdi, da ga je prijatelj Tinko za kratek čas celo prehitel. Ko pa je s pet kilogrami

manj kot stotko in odličnim uspehom zaključil osemletko, je bil dokazano izven konkurence. Izvenserijski je bil tudi na Srednji tehnični šoli v Celju, saj se je od nje, kemijski tehnik, poslovil z odliko in standardnimi strotnimi kilogrami.

Z geografijo in zgodovino na Filozofski fakulteti v slovenski metropoli je začel v letu 1986. Šola kot vsaka šola, mu ni delala preglavic. Pa je prišla čez tri leta bolezen, ki ga je za par mesecev zadržala v bolnišnici. Ko je zapuščal slednjo, je s sabo odnesel dodatnih petintrideset kilogramov in spoznanje, da bo na faksu šlo zaradi prekinitve študija malce počasneje. Pa nič zato, danes ima Milan pred sabo še nekaj izpitov in zagovor diplomske naloge, pa se bo lahko podpisal s prof.

Kokoši z belim perjem so debelejšje

»Jem samo trikrat na dan, toda takrat do sitega. Najbolj mi tekne goveja juha in istovrstno meso. V slast mi gre tudi kokošje, posebej tisto od putk z belim perjem, ki so po pravilu debelejšje od rjavih. Slednjo pospravim celo, bele pa je dovolj le polovico,« pove Milan, ker nas je zanimalo, kako postati debel, pardon, močan.

V slepi veri živi tisti, ki misli, da je Milan zaradi za nekatere pretirane teže nesrečen. Prav dobro se počuti in ne želi shujšati za nič na svetu. Nekoč je rad plaval, samo hrbtno pravi, bi tudi danes, pa se je tisti nesrečni bazen v ljubenskem Vrbju že stokrat podrl. Savinja pa je, ra-

zen kadar je poplava, bolj plitka kot globoka reka, tako da je po njej lažje hoditi kot plavati. Tako je prihodnji profesor za zdaj obesil aktivni šport na klin. To pa ne pomeni, da ni vztrajni televizijski športni, predvsem nogometni, zapriseženec.

Poročni prstan ni ovira

»Tisti, ki kadijo, da bi shujšali, ravnajo nespametno,« pravi Milan in podkrepi: »Vsak dan požgem najmanj škatlico Mild 57, pa zaradi tega nimam niti manjšega apetita niti kašljam.« Da ne bo kdo rekel, da Milan nič ne dela! Je zelo iskan, predvsem od ljubenskih srednješolk, inštruktor za matematiko. »Razen za naravoslovne srednje šole,« nas popravi Milan, ki si želi čimveč ponudb, saj pride ob štipendiji prav vsak tolar.

Kaj pa dekleta? »Trenutno

sem še samski, brez stalne sopotnice. Kakšne da so mi všeč? Vse je odvisno od dekletovega karakterja. Če že pride sila, se odločim za takšno malce močnejše postave. Sicer pa mi je enkrat všeč takšna, drugič drugačna. Ker nisem vezan, pa mi je tako lahko všeč vsaka, tudi če nosi poročni prstan,« zagotovi vrli Ljubenc.

Naj kdo samo reče, da Milan Zimšek ni težak in velik gospod. Težko, da je kdo od slovenskih študentov težji, vsaj po kilaži, da o znanju niti ne govorimo. Če ga je kaj junaka, študenta, študentke, ki meni drugače, naj se oglasi v uredništvu Nove dobe. Tehtnica dve nadstropji nižje je rezervirana. In stran v najboljšem časopisu za slabe čase tudi.

Tekst in silka Ancil Solan

PRVA ZLATA MEDALJA 12-LETNE MARINE BAKIČ, ČLANICE KK ADRIA V ANKARANU

ZVEZDA ANKARANSKEGA KAJAKA

All je rojena nova zvezda slovenskega kajaka na mirnih vodah, bo pokazala športna prihodnost dvanajstletne učenke osnovne šole Aleš Bebler-Primož v Ankaranu. Deklica je namreč od lanskega marca do letošnjega maja na raznih regatah osvojila kar deset zlatih medalj. Njen največji dosedanji uspeh in tudi največji uspeh njenega kluba je zlata kolajna, s katero se je Marina okrasila na močno zasedeni mednarodni regati na Rabu, kjer je prišla v konkurenci mlajših mladink v razredu K-1 prva na cilj. Na tem tekmovanju je s svojo sovoznico Vesno Pogelšek v isti konkurenci v razredu K-2 osvojila še zlato na razdalji tristo metrov.

Najprej nekaj besed o Marinini poti do zlata. S športom se je začela ukvarjati lani. V kajak klub v Ankaranu jo je pripeljala mati, ki je želela, da bi se njena hči v prostem času ukvarjala s kakšno koristno dejavnostjo. Marina je s pomočjo trenerja Vlada Jakomina v kratkem postala ena najboljših veslalk v svoji kategoriji oziroma razredu. Prvikrat je nastopila v Trstu, kjer je veliko željo po zmagi potopila le nekaj metrov pred ciljem. Potem pa so prišle medalje. Veslala je sama ali v družbi svojih klubskih kolegic v Zagrebu, Savoni, Linzu, Kopru... Njena velika vztrajnost in dobro trenerjevo strokovno vodenje sta bila kronana letos 30. maja na Rabu. V močni konkurenci slovenskih, madžarskih in hrvaških tekmovalk si je priveslala prvo zlato in prvo naj-

višje odličje svojemu klubu.

»Bila sem presenečena,« pravi Marina. »Rada imam veslanje in ta zmaga mi ogromno pomeni. Vsekakor je to tudi uspeh mojega trenerja Jakomina, ki mi je v največjo oporo. Poleg staršev, ki mi ves čas stojita ob strani, me razumejo tudi v šoli in mi opravičujejo izostanke zaradi tekmovanja. Ko sem z Raba prinesla dve medalji, so mi vsi čestitali in uspeha so bili veseli tudi moji sošolci.«

V prostem času, tega seveda nima prav veliko, je Marina deklica kot vse druge njene starosti. Rada posluša glasbo, zbira znamke, pozimi plete puloverje zase, igra na majhnih orglah. Rada je v družbi s sošolci in klubskimi prijateljicami Danielo, Barbaro in Sandro.

»Moja največja želja je, da

bi imela lasten čoln. Na Rabu sem zmagala z izposojenim, pravzaprav klubskim, vendar je namenjen moji kolegici Sandri, ki se pripravlja na svetovno prvenstvo. Ob tej priložnosti se ji iskreno zahvaljujem, saj sem z novim čolnom lažje veslala in zmagala,« pravi Marina.

Marininih uspehov brez nesebične pomoči staršev seveda ne bi bilo. Mama Slavica in oče Ivica skrbita za športno opremo in kot tudi vsi drugi starši mladih veslačev zagotavljata denar za vsak odhod na tekmovanje. Plačata prevoz, hrano in bivanje v hotelih. Mati Slavica skrbno spremlja dekličine treninge, poleg tega pa je v klubu tudi bolničarka.

»Za zdaj nekako zmoreva stroške za hčero, želiva pa zanjo najti kakšnega sponzorja, ki bi ji omogočil nabavo čolna. Tako rada bi imela svoj čoln, to je tema domala vsakodnevnih domačih pogovorov. Sponzor bi morebiti prevzel tudi stroške udeležbe na regatah, saj smo mi izčrpali že skoraj vse zaloge,« pravi Slavica.

Oče Ivica, ki je razen na Rabu spremljal vse Marinine regate, dodaja: »Vsaka regata nas dosti stane. Lahko pa

rečem, da Marinini uspehi niso naključni. Na regati v Zagrebu sem govoril z znanim madžarskim trenerjem Laci Kovačem, pri katerem sta na primer trenirala tudi Ljubek in Janjić, in ta je takoj opazil Marinin talent. Napovedal ji je lepo športno prihodnost, če bo seveda pridno vadila in upoštevala trenerjeve nasvete.

Glede na svojo starost ima Marina idealno telesno težo za ta šport. Naredili bomo

vse, da bo lahko postala vrhunška športnica in če bomo morebiti le uspeli najti kakšnega velikodušnega sponzorja, bo njena pot k vrhu še bistveno lažja.«

Upajmo, da se bo res našel kakšen pokrovitelj, ki bo pomagal nadarjeni Marini Brkić in da bo tudi javnost po tem prvem zapisu v časopisju začela bolj zanimati za obetavno mladenko, ki ne skriva svojih športnih ambicij.

»Zelo sem ponosna, kadar zmagam, kot da mi zrastejo krila za nove zmage, že razmišljam o novih in novih medaljah. A hkrati mislim na nov čoln, vesla, mirno modro morje, reko ali jezero in na tistih šest kilometrov, ki jih preveslam za trening prav vsak dan.«

Tekst in foto Zoran Vljajić

ARHEOLOŠKO ODKRITJE EVROPSKIH RAZSEŽNOSTI V NOVEM MESTU KNEGINJA, BILO TE JE ŠKODA!

Novomeški arheologi so pod strokovnim vodstvom Boruta Križa pri zavarovalnem izkopavanju ilirskih gomil iz starejše železne dobe na Marofu odkrili grob neznane ilirske ženske, ki so jo poimenovali Kneginja. Da je bila oseba, pokopana kakšnih šeststo let pred našim štetjem, od katere je ostal zaradi kislih tal en samcat zobek, ženska, dokazujejo ostanki nakita iz jantarja in barvastega stekla. Je pa bila v vsakem primeru tudi premožna, oziroma na visoki družbeni lestvici, saj so ji ob pokopu okrasili glavo z zlatim trakom, od katerega so danes ostali samo trije lističi ogromne arheološke vrednosti. Celotna najdba pomeni eno največjih novodobnih odkritij v Evropi.

Kaj skrivajo kapitelske njive?

Odgovora na vprašanje, ki se poraja ob kratki vožnji iz Dolenjskega muzeja na Marof, oziroma Kapitelske njive, ki nosijo ime po svojih nekdanjih in po denacionalizaciji tudi prihodnjih lastnikov – trenutno so v najemu – najbrž povsem določno ne ve niti naš prijazen gostitelj Borut Križ, diplomirani arheolog, ki vodi izkopavanja. Zagotovo pa je na Marofu poleg ilirskega pokopališča pod zemljo tudi njihovo naselje z obzidjem, ki se ga bodo arheologi lotili, ko končajo delo na gomilah. Zanje sicer pomeni izkopavanje gomil lažje delo, saj z znanjem, ki so se ga nalezili v šoli, dokaj točno vedo, kje naj kopljejo, da bodo kaj našli. Odkopavanje naselja pa je čista neznanka, vendar zato večji izziv.

Na mestu izkopavanja ne najdemo nikogar, saj smo si za ogled izbrali ravno soboto. Sicer je na Kapitelskih njivah zelo živo. Deset delavcev, angažiranih preko javnih del, odkopava vrhni sloj

zemljo so jih dajali od sredine proti obrobju. Nekateri so legli k počitku v lesenih krstah, drugim pa so z deskami obili notranjost groba. Karkoli že, svoje mrtve so spoštovali in temu primerno tudi okrasili.

Se je pa dogajalo, da so se našli nepridipravi, ki so grobove tekom stoletij, pa tudi tisočletij, oskrunili. Posebej

skih njivah se je dogajalo, ko se je plast zemlje že toliko stanjšala, da so na dan začeli metati »pokopane« predmete (kosti so zaradi kislosti tal popolnoma uničene), kmečki plugi pri oranju. Slednje je tudi spremenilo površino zemljišča v tolikšni meri, da lahko le izkušeno arheologovo oko odkrije ogroženo gomilo.

Kneginja je umrla mlada!

Izkopani del gomile števila pet čaka na to, da ga ponovno zasujejo in da prevzame svojo drugotno funkcijo – njive. Grob, v katerem je ležala Kneginja, ni ravno v središču kroga, ni pa niti dosti stran. Ko so tisti ponedeljek pele lopate na njenem zadnjem domu, so arheologi kar obstrmeli. Pa ne samo zaradi delčkov zlate ornamentirane diademe, temveč tudi ob pogledu na drobne, iz jantarja izoblikovane rožice, ki predstavljajo nov element prazgodovinske arheologije, kar jih skupaj z ornamentiranimi »gumbi« uvršča med najdbe številka ena. Kneginja je imela nekoč na vratu tudi ogrlico iz jantarjevih, precej velikih kroglic in lahko bi rekli verižic iz brušnega barvastega stekla.

Po več kot dveh tisočletjih in pol je prav svečan občutek, ki te obide, ko pod bud-

Naslednje leto bo minilo sto let, odkar je po naročilu prirodoslovnega muzeja na Dunaju takrat znani »starinokop« Jernej Pečnik prvi zasadil z znanstvenimi nameni lopato na Kapitelskih njivah. Vse, kar je našel, je odpotovalo na Dunaj. Na Marofu so nato do osemdesetih let, ko je arheolog Tone Knez začel z zavarovalnim izkopavanjem 20.000 kvadratnih metrov zemljišča, kopali in orali samo kmetje. Kapitelske njive so že doslej dale veliko količino starinskih predmetov, ki čakajo na restavracijo v Dolenjskem muzeju.

Kneginja, karkoli že bodo slednji povedali, ne dovolimo, da so te zagreble staro, iztrošeno, jezikavo ženšče. Ko so ti na ljubko glavico nadevali zlato diademo, in ko so tvoji kodrasti lasje zakrivali jantarjevo ogrlico sredi bujnih prsi, fine verižice iz barvastega stekla pa so ti po-

leg nežnih rok krasile tudi vitek pas in izredno dolge noge, so vsi jokali. Imeli so te iskreno radi. Bilo te je škoda, neizmerna škoda...

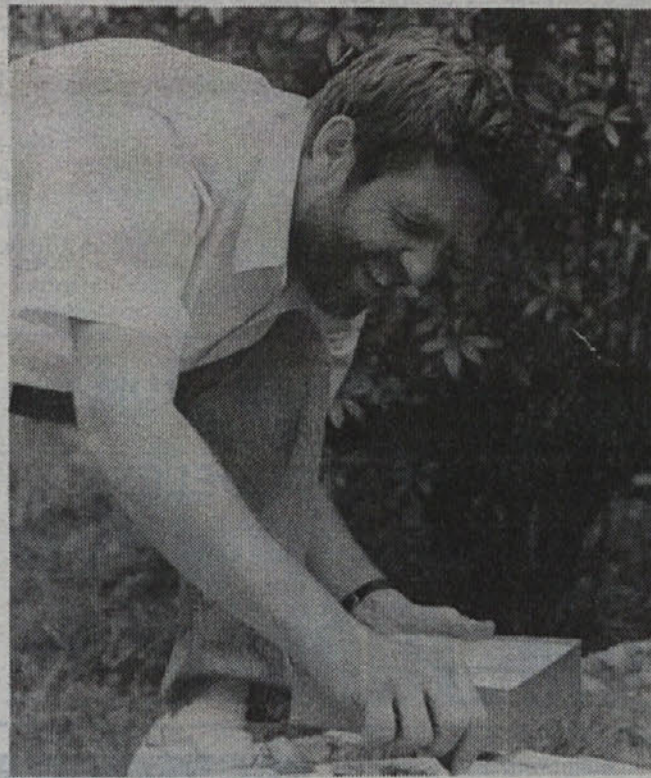
Franc Furland
Silke Lucas
in Dolenjski muzej

zemlje, peterica restavratorjev pa odpira grobove. Slednje je dokaj zahtevno opravilo, ki zahteva veliko strokovnega znanja. Laik bi težko sploh kaj našel, če bi se mu posrečilo odkriti grob, pa bi ostanke najverjetneje poškodoval. Tovrstno delo, ki se strokovno poimenuje zavarovalno izkopavanje za razliko od sistematičnega in šolskega, ki jih pozna arheološka znanost, bo na Kapitelskih njivah ob podpori ministrstva za kulturo in novomeške občine trajalo še najmanj petnajst let.

Iliri so imeli radi okrogle

Smo na »delovišču« pete gomile iz časa starejše železne dobe. Vzorno izkopani grobovi, ki so postavljeni v strogih koncentričnih krogih, pričajo o takratnem načinu pokopa. Kot skoraj vsi narodi, spomnimo se samo Egipčanov, so tudi Iliri želeli »ležati« na čim bolj vidnem mestu. V ta namen so navozili kup zemlje – od tega ime gomila – in vanj začeli pokopavati svoje pokojne. Pod

so bili na udaru pokojniki iz središča gomile, ki so bili najpremožnejši. Na Kapitelj-

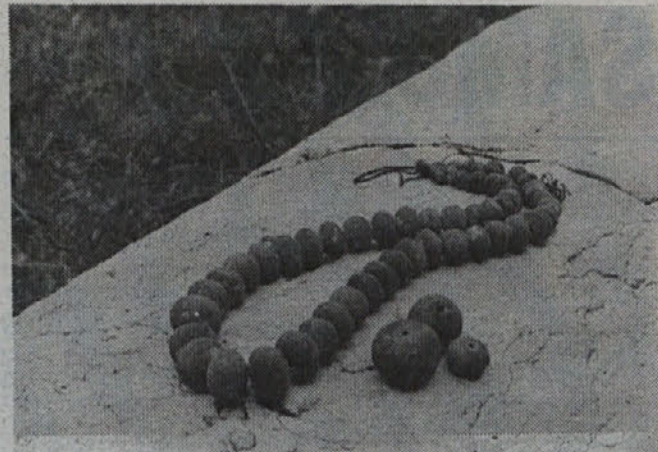
Borut Križ

nim očesom Boruta Križa previdno otipavaš delčke zlate diademe, težkaš jantarjevo ogrlico in se »igraš« s finimi cvetovi iz iste snovi. Nič čudnega, v stiku si z ljudmi iz sive preteklosti.

Kar težko je verjeti, da je droban zob, ki ti sameva v dlani, edino, kar je ostalo od Kneginje. Bo pa delček človeka, kateremu ni mogla do živega niti kisla dolenjska zemlja, v neprecenljivo pomoč antropologom, ki bodo določali starost pokojnice.

Tone Knez

ZAKAJ NEKATERE KNJIGE OSTAJAJO V ANONIMNOSTI

USODA POMURSKEGA KMETA

Kako to, da je na svetu vse več piscev in vse več knjig – vse manj pa modrosti in bistroumnosti. Ali ljudje ne berejo, ali pišejo nezanimivi? Resnica je nekje vmes. Knjige pišejo takšni in takšni. Tisti, ki imajo kaj povedati, ki so se dokopali do nekih novih resnic, ki bi uravnale svet. Tako nastajajo biseri modrosti. Pišejo pa tudi oni, ki vedo manj od bralcev, katerim namenijo svoje vrstice, ki torej nimajo kaj povedati in kvarijo svet. Tako nastajajo literarne smeti.

Nekateri ljudje, verjetno večina, sploh ne bere. To ni najhuje. Hujše od tega je – a to počne večji del majhnega števila bralcev – brati knjizevne smeti. Le majhno število ljudi bere prodorne in modre knjige. Zato je tako, kot je.

Kaj napraviti, da bi ljudje brali pomembne knjige? Med tistimi, ki žele nekaj brati, je dosti takšnih, ki bi radi brali nekaj pomembnega. Kako naj vedo, kaj je to »nekaj«, ko nobeni knjigi na »čelu« ne piše, kakšna je. Zato je neki sodobni Platon v iskanju posrečene zasnove ureditve sodobnih družbenih skupnosti (držav) sklenil: Obstajali bodo ljudje, profesionalci, visokoizobraženi, revni bralci s posebnim darom ocenjevanja umetniške-

ga dela, resnicoljubni in humani, ki bodo preko časopisov in drugih sredstev množičnega komuniciranja, vse seznanjali o vsebini in (ne) vrednosti vsake natisnjene knjige.

Lepo, ni kaj! Ta poklic – književni kritik – dejansko obstoja. Oni tudi zares ocenjujejo nove knjige. Mnogo ljudi se na osnovin njihovih ocen odloča za branje. (Na tej stopnji razvoja in vpliva medijev lahko rečemo, da je izšla samo tista knjiga, ki so jo zabeležili v medijih, knjiga, ki je niso javno ocenili – ne obstaja.) Torej, knjige tiskajo, ljudje vendarle nekaj berejo, prodornosti in modrosti pa je vse manj. Kaj to pomeni? Le eno: z literarno kritiko je nekaj narobe.

Ob branju knjige »Zaposlovanje in deagregacija pomurskega prebivalstva« avtorice Etelke Korpič-Horvat (Pomurska založba Murska Sobota, 1992) razmišljam o funkciji umetnostne kritike. Čeprav spremljam vse časopisne rubrike, v katerih objavljajo novice o novih knjigah, sem za to izvedel šele šest mesecev po izidu, naključno med brskanjem v knjigarni. A vendar gre za edinstveno knjigo v Sloveniji.

Glede na teme, ki jih obdeluje (Razvoj odnosov v kmetijstvu Pomurja pred letom

1945 in po njem; Sezonska dela in izseljevanje pomurskega prebivalstva do leta 1945; Zaposlovanje pomurskih delavcev v tujini in doma ter njihov vpliv na deagregacijo pomurskega prebivalstva po letu 1945; Medsebojna soodvisnost zaposlitve ter tipov in velikost kmetij), bi lahko rekli, da je to knjiga regionalnega značaja in izrazito strokovna. Tudi avtorica skromno pravi, da je knjiga zanimiva predvsem za agrarne in pravne strokovnjake, morebiti prihodnje raziskovalce te problematike.

Osebnost sem prepričan, da ne obstajajo velike in male, globalne in regionalne teme same po sebi, niso ne jamstvo univerzalnosti niti ne določajo delnosti besedila. Univerzalnost nekega besedila je prvenstveno odvisna od načina obdelave oziroma ustvarjalnega dometa avtorjeve imaginacije.

Dr. Korpič-Horvat je gradivo obdelala s takšno suverenostjo in senzibiliteto, tako poglobljeno, da je ta knjiga dragocen material tako za sociologe kot etnologe, zgodovinarje, fenomenologe ..., hkrati pa dovolj zanimiva za široko publiko (še posebej, seveda, za kmete). Najbolj natančno pa bi jo morali predelati politiki, od katerih sta odvisna odnos do kmetijstva in njegovo mesto v sodobni državi.

Knjiga prepričljivo prikazuje tako večplastnost kot prepletanjkmetijstva in ostalih gospodarskih zvrsti. Opozarja na nerazumevanje tega prepletanja pri tistih, ki so odrejali in šedanes usmerjajo gospodarske tokove. In ne poznajo strategi-

je prihodnjega razvoja. Strastno in prepričljivo razgrinja avtorica vse pretekle grehe napačnega obravnavanja kmetijstva in daje dragocene smernice za popravljanje napak in krivic.

Za kmete so posebno dragocene sugestije, kako povečati zaposlenost, kako bolje izkoristiti obstoječe vire, navaja usmeritve v višjo stopnjo obdelave kmetijskih proizvodov (na primer, siri namesto mleka, vino v embalaži namesto grozdja itd.), uvažanje novih vrst in kultur (bioprehrana, cvetličarstvo), boljše strokovno usposobljenost.

Knjiga opozarja na zgodovinske krivice, ki so jih napravili temu delu prebivalstva in ki so na žalost še vedno prisotne. Surovo in težavno življenje kmetov, način življenja in prehrane, vsakodnevno garanje na velikih posestvih ravnodušnih bogatašev, boleče slovo in želja po vrnitvi, okrutna življenjska usoda viničarjev – vse to je pisateljica opisala s toliko strasti in občutljivosti, da se knjiga bere kot najboljša literatura. In v tej razsežnosti je knjiga zanimiva tudi za »navadne« bralce.

Nad vse dragocena knjiga avtorice Korpič-Horvat ni ceneno atraktivna; avtorica očitno nima »svojih« kritikov (zdi se, da jih niti ne želi), zato publikaciji niso posvetili nobene pozornosti. Če samo pomislim, kakšna bi bila priporočila za neke »smeti zvezdnega prahu« neke »slavne« manekenke, se mi poraja zaključek, da je najtežja naloga – kritika kritike.

Anej Sam

BOHUMIL KUBIŠTA

VELIKA VRNITEV

Avtoportret Bohumila Kubište, lesorez, 1918

V primeru češkega slikarja Bohumila Kubište se je znova potrdilo reklo, da nihče ni prerok v lastni deželi. Umetnik, ki so mu domaoporekali vsako veljavo in so ga v Evropi kot člana znane skupine Die Brücke precej bolj cenili, se sedaj na veliki razstavi v praški Narodni galeriji v domovini predstavlja v vsem svojem sijaju. Zasluga za to pripada umetnostni zgodovinarici Mahuleni Nešlerovi, ki je leta 1984 doktorirala iz njegovega slikarstva.

Naglavni greh tega siromašnega kmeta brez očeta je bila revščina povezana s ponosom. Ko je profesorju opisne geometrije dokazal napako, so ga izključili iz Akademije, zamerili pa so mu tudi, kosi je drznil neko kritično veličino poučevati, kako naj piše o pariški umetnosti. Pravi javni škandal pa je uprizoril, ko je znamenitega francoskega kiparja Antoina Bourdella na otvoritvi njegove praške razstave leta 1909 čisto resno povprašal, kolikšen izmeček napravi med klesanjem kipa iz kamnite gmote.

Brez zaposlitve in živeč od miloščine se je umetniškimi krogom najbolj zameril, ker je namesto samomora kot izhod iz stiske izbral vojaško suknjo. Konec prve svetovne vojne je kot topniškinadporočnik dočakal na dopustu v Pragi, pred odhodom na novo delovno mesto na Slovaškem pa je dobil špansko mrzlico in umrl. Star je bil vsega 34 let.

BALET NA MEJI PREŽIVETJA

Živemu muzeju baletne umetnosti, peterburškemu Baletu Kirov, se pišejo težki časi. Tako v carskih kot komunističnih časih so imeli v gledališču toliko denarja, kot so ga potrebovali; sedanja državna oblast pa mu odmerja le picle novce za plače. Zato je umetniški vodja Oleg Vinogradov sklenil bistveno povečati število gostovanj in ansambel je pravzaprav osem mesecev izven matične hiše. V Baletu Kirov je dvesto plesalcev, od tega štirideset solistov in deset vrhunskih umetnikov, zatorej lahko vselej ohranja del repertoarja doma, druge pa pošlje na gostovanje.

Vinogradov je ponosen, ker je na tak način zaslužil dovolj denarja za »najlepšo in najdražjo« postavitev Ane Karenine. Dogovarja se o stalnih pogodbah, denimo, osemletnem angažmanu na Japonskem, in išče sponzorje.

Pogosta gostovanja pa so lahko tudi dvorezen meč. Nekdaj so bili nad vse zanimivi prav zato, ker jih je bilo mogoče le redkokje in redkokdaj videti, v kolikor pa se bodo pričeli ukvarjati s sodobnejšimi plesnimi izrazi, kot napoveduje umetniški vodja, je vprašanje, če bodo uspeli doseгти zahodna merila.

SLOVENJ GRADEC

MEDNARODNA ŠOLA SAMOSPEVA

Pred devetimi desetletji je na Dunaju umrl skladatelj Hugo Wolf po rodu iz Slovenj Gradca, mojster samospevov, ki je skomponiral več kot tristo takšnih skladb popolne zlitosti glasbe s pesniško predlogo, z globokim vživetjem v besedilo v vseh psiholoških odtentkih. V njegov spomin so v Slovenj Gradcu sklenili pripraviti mednarodno šolo samospeva in v začetku tega meseca so v njegovi rojstni hiši, kjer danes domuje Glasbena šola, že pripravili prvi mednarodni seminar.

Rojstno hišo Huga Wolfa nameravajo Slovenjgradčani spreminiti v muzej, kjer bo ostala koncertna dvorana, glasbeno šolo pa bodo preselili drugam. Vsako leto si bodo prizadevali pritegniti najvidnejše poznavalce samospeva, nedavno ustanovljeno društvo Huga Wolfa pa bo imelo na skrbi še več drugih prireditiv, denimo, tekmovanje v izvajanju samospevov in mednarodni simpozij o življenju in delu Huga Wolfa.

METROPOLITAN MUSEUM V NEW YORKU: NOV FOTOGRAFSKI ODDELEK

STOLETJE NOVE UMETNOSTI

Z izborom 250 posnetkov iz najpomembnejše svetovne fotografske zbirke Gilman Paper Company Collection, ki hrani več kot pet tisoč primerkov, so v Metropolitanem muzeju v New Yorku slovesno odprli nov fotografski oddelek in s tem zaznamovali prvo stoletje nove umetnosti. Mnoge od razstavljenih fotografij so prvokrat na ogled javnosti.

Čeprav najstarejše fotografije ne prikazujejo kakšnih posebej spektakularnih objektov, je v njih neka posebna napetost, ki jo je na novejših fotografijah le redko zaslediti. Novo stoletje na prvo mesto postavlja dinamiko, za dvajseto stoletje pa je značilno tudi dejstvo, da se fotografija vse bolj povezuje z likovno umetnostjo, o čemer pričajo na primer značilni posnetki Bragaglie in Ma-na Raya, na drugi strani pa je opaziti, da so se ameriški avtorji od vsega začetka navdu-

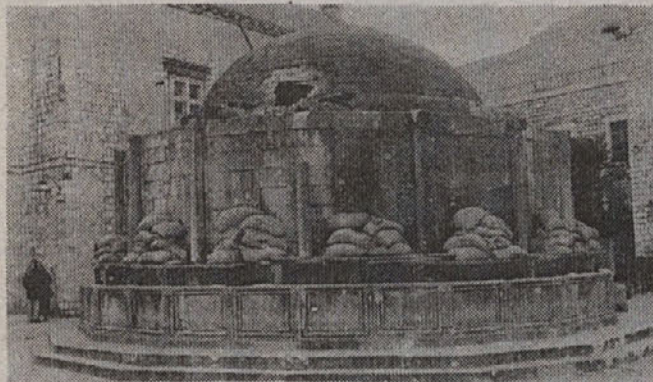

ševali nad reportažno fotografijo.

Alice Liddell, za katero je Lewis Carroll napisal Alica v čudežni deželi, na Carollovi fotografiji iz leta 1857

DUBROVNIK

OBNOVA ONOFRIJEVEGA VODNJAKA

Kot je znano, je bilo v vojni na Hrvaškem poškodovano tudi samo starodavno mestno središče Dubrovnika in tamkaj znamenita Onofrijeva fontana. Lani so sicer obstreljeno kupolo deloma sanirali, vendar je treba spomenik v celoti obnoviti. V teh dneh so v organizaciji Društva prijateljev dubrovniške kulturne dediščine pričeli z deli, ki bodo veljala nekaj manj kot sedem tisoč DEM. Sijajni fontani iz 15. stoletja, iz katere so nekdanji prebivalci mesta zajemali vodo, ki je v prostem padcu tekla po trinajst kilometrov dolgem vodovodu z izvirov v vasi Šumet, tako želijo vrniti prvotno podobo.

ZAŠČITA SIKSTINSKE KAPELE

Uprava Vatikanskih muzejev si na vse načine prizadeva, da bi, kolikor je mogoče zaščitila Michelangelovo slikarsko dediščino v Sikstinski kapeli. Vsako uro vanjo vbrizgavajo sedemnajst tisoč kubičnih metrov čistega klimatiziranega zraka, s katerim zavarujejo freske pred izdihavanjem, znojem in mikrobi, ki jih vsakodnevno prinaša vojska preko sedemsto obiskovalcev.

Izjemno zapleten sistem prezračevanja in filtriranja, vreden 800.000 dolarjev, je papežu ponudila ameriška firma United Technologies Carrier in cerkveni mogočnej se ji je na posebni avdienci za to toplo zahvalil.

Vgrajene naprave bodo pravzaprav »očistile« vsakega obiskovalca. 10.000 kubičnih metrov zraka v kapeli se bo v celoti zamenjalo dvakrat v eni uri, temperatura, ki je prej nihala med 16 in 34 stopinj Celzija, je odslej trajno naravnana na 25 stopinj.

Uvedli so tudi stalen nadzor nad stanjem fresk. Zadnje sodbe na stropu. Na stotine detektorjev preko trideset kilometrov kablskih povezav neprestano sporoča podatke osrednjemu računalniškemu sistemu.

45. BENEŠKI BIENALE: NAGRADE PRIZNANIM UMETNIKOM

POGLED NAZAJ

Pred nekaj dnevi so tudi za trume obiskovalcev, ki vsaki dve leti preplavijo osrednje in vzporedna beneška razstavišča in prizorišča na prostem, odprli vrata 45. beneškega bienala, ene osrednjih evropskih likovnih prireditev, ki ima za razliko od ostalih kontinuiranih likovnih manifestacij, kjer selektorje menjavajo, že neskončno dolgo enega samega vodilnega moža – Achilla Bonita Olivo, ki je tokrat dve leti pred stoletnico bienala napravil pravzaprav nekakšno jubilejno razstavo s pogledom nazaj, o čemer govore tudi razdeljene nagrade.

Glavna razstava letošnjega bienala nosi naslov Glavne točke umetnosti, s katero je Oliva želel pokazati na internacionalizacijo umetnosti, na njeno prepletenost tako v materialih kot v izrazih, to pa ilustrirajo znani avtorji in ponujajo nekaj preseka zgodovine sodobne umetnosti. Enakemu namenu služi tudi razstava v italijanskem paviljonu pod naslovom »Papirnat zidovi«, prerez 500 fotografij, ki so jih posneli od začetka stoletja do danes. V koncept sodi še »Pot na vzhod«, kjer je ob tendencah Daljnega vzhoda moč slediti

tudi njihovim vplivom na sedanjost umetnosti in v to se vklaplja umetnost Joko Ono.

Oliva je pozval nacionalne selektorje, naj v skladu z dejanskim prepletanjem sodobne umetnosti odprejo svoja vrata in predstavijo tudi tvornost drugih avtorjev. Najboljši v tem smislu je nemški paviljon, v katerega so namestili dela Hansa Hackeja in gosta Naum June Pakika iz Južne Koreje, mojstra i pravzaprav očeta video umetnosti, ki pa živi in dela v Združenih državah Amerike in v Nemčiji. Med poznavalci prevladuje mnenje, da so na-

cionalne selekcije tista prava privlačnost bienala, žal pa Slovenija nima svojega paviljona, pač pa je slovenski delež razstavljen v neki cerkvi v bližini San Marca.

Vselej svež in provokativen »Aperto« je letos izgubil na teži in vrednosti, nejasen je po preohlapni sporočilnosti in izbrani temi nasilja, socialne problematike, nasprotij in temnih plati sodobnega sveta, pa tudi nekaj izredno stroga kvalitativna merila so izginila. »Aperto«, ki ga je pred desetimi leti kot prostor soočanja najbolj avantgardnega v umetnosti, postaja obrobni del bienala.

Na otvoritvi so razglasili dobitnike nagrad. Prejeli so jih praviloma priznani, slavni, uveljavljeni umetniki. Zlatega leva za slikarstvo sta prejela Richard Hamilton in Antonio Tapies (ne za klasično slikarstvo, pač pa za in-

stalacije), zlatega leva za skulpturo Robert Wilson (ki je napravil ambient), nagrajen je nemški paviljon s Hansom Hackejem in Namom Junom Paikom, nagrado za mladega umetnika, ki ne sme biti starejši od 35 let, v znesku 25 milijonov lir je dobil Matthew Barney.

Štiri častne nagrade so vročili Loisi Bourgeois, Iliji Kabakovu, Josephu Kosuthu in Jeanu Pierru Raynaud. Nagrada kritike je pripadla Davidu Sylvestru, sponzor bienala Swatch pa se je odločil za Yukinorija Yanaga, umetnika Aperta, ki je razstavil zastave sveta, sestavljene iz pobarvanih zrn v zaprtem pleksi sistemu, po katerem se sprehajajo uničujoči velkanski termiti, ki razjedajo razdeljeno nacionalno podobo sveta.

K. L.

DRAGOTINE KAPITELJSKE CERKVE V NOVEM MESTU

BOGASTVO IN IMENITNOST

Aprila je minilo pol tisočletja delovanja kolegialnega kapitlja v Novem mestu. Njegovo delovanje je povezano z duhovnim, kulturnim, gospodarskim in političnim življenjem širše Dolenjske. Dolenjski muzej se je vključil v obelježitev te častitljive obletnice s pripravo razstave, na kateri bodo prvič pokazali umetnine, ki jih hrani kapiteljska cerkev.

Uglednosti in sposobnosti novomeških proštov lahko pripišemo večstoletni obstoj te cerkvene ustanove. Galerija kapiteljskih proštov je na razstavi predstavljena z umetnostnozgodovinskega gledišča, hkrati pa bodo portretiranci tudi zgodovinsko ovrednoteni. Izbrani arhivski dokumenti osvetljujejo delovanje posameznih proštov in skupaj s portreti vodijo časovno nit razstave.

Oprema sleherne cerkve govori o njenem bogastvu in imenitnosti. K lepoti in slovesnosti bogoslužnih obredov prispevajo med drugim tudi liturgično posodje in bogoslužna oblačila. Sakralno posodje glede na nastanek sledi kronološkemu teku razstave, bogoslužna oblačila pa so razstavljena po barvnih skupinah, saj simbolika liturgičnih barv narekuje nošnje

obrednih oblačil skozi cerkveno leto.

Baročni oltar s sliko Brnske Matere božje iz proštove kapele je na ogled skupaj s škofovskimi insignijami, ki so jih smeli ob posebnih priložnostih nositi novomeški prošti.

Bližina razstavišča in kapiteljske cerkve s proštijo omogoča tudi ogled neprenosljivih umetnin. Že sama cerkev, postavljena v lomljeni osi z monumentalnim gotičnim prezbiterijem in kripti, je svojevrsten arhitekturni spomenik. Ogled oltarne sli-

ke sv. Miklavža beneškega slikarja Tintoretta iz 16. stoletja, Metzingerjevih slik na stranskih oltarjih iz 18. stoletja, intarziranih kornih klopi iz 18. stoletja, relikvij sv. Feliksa, ki so jih prinesli iz Rima v 17. stoletju, in številnih nagrobnih spomenikov nudi obiskovalcem prijetne umetnostne užitke.

Naštete umetnine naj bodo povabilo na razstavo. Želimo, da bi z nami začutili spoštovanje in ljubezen do naše skupne preteklosti in odgovornost pred prihodnostjo.

Majda Pungerčar

GORENJSKI SKLADATELJI

Moški zbor iz Podnarta, naslednik prvotnega mladinskega mešanega zbora, sklepa svojo osemindvajseto sezono. Sporede letnih koncertov je običajno obarval tematsko in jih posvečal posameznim skladateljem, izvorni ljudski pesmi, soldaški vsebini.

Letos je bila na vrsti Gorenjska s svojimi skladatelji. En koncert seveda ne omogoča obsejnejšega pregleda, zato bo kdo v sporedu pogrešal to ali ono ime, po drugi strani pa izvedel, da so bili med ustvarjalci še nekateri, ki so iz različnih razlogov bolj ali manj nepoznani.

Jakoba Aljaža iz Zavrha pod Šmarnom Goro poznamo vsi po Triglavu, pesmi Soči in Občutki pa bosta za marsikoga prvič zasvenili. Alojzija Mava iz Grobelj imajo radi ljubitelji nabožnih pesmi, njegov posvetni opus pa je neznanka. Škofjeločan dr. Anton Dolinar je glasbeno

ime, za katero vedo le redki poznavalci. Še en glasbeni doktor je v tej vrsti. France Kimovec iz Glinja – Cerklje z izobraznim skladateljskim peresom. Božidar Gašperšič iz Kroke je svoje skladateljsko hotenje utegnil le nakazati, saj mu je vojna usoda vzela življenje v devetnajstem letu. Janko Pribošič, sicer doma iz Krškega, bo v sporedu zastopan z eno od mladostnih priredb, družino mu bodo delali Matej Hubad iz Skaručne, Kamničan Samo Vremšak, Ciril Pregelj iz Olševka in Janko Ravnik iz Bohinjske Bistrice. Še dve zanimivi imeni prinaša spored. Blaž Potočnik iz Struževa je deloval v prvi polovici devetnajstega stoletja. Več njegovih pesmi je ponarodelo, Radovljčan Pavle Šivic je pri osemdesetih letih eden naših najbolj pomembnih glasbenih piscev in mislecev.

Koncert je bil v soboto, 19. rožnika, 1993 ob 20.30 v domu kulture v Podnartu.

45 LET ORKESTRA SLOVENSKE POLICIJE UMETNIŠKI VZPON

Orkester slovenske policije beleži letos petinštiridesetletnico svojega delovanja. Ustanovljen je bil marca 1948. leta in je s prizadevnim delom prerasel okvire pihalne godbe slovenske policije. Od leta 1991 oziroma od samostojnosti Slovenije dalje pa je tudi slovenski protokolarni orkester.

Orkester izvaja koncerte in druge umetniške nastope ter sodeluje na proslavah ter drugih prireditvah. V zadnjih letih, še zlasti pa od leta 1991 dalje, ko je njegovo umetniško vodstvo prevzel mojster gospod Milivoj Šurbek, beleži orkester nenehno umetniški vzpon. Tako so na primer že izvedli balet za pihalni orkester Cesarjeva nova oblačila, za letos pa pripravljajo opero Sneguljčica Bojana Adamiča, ki bo premierno izvedena 19. julija v okviru Ljubljanskega festivala v ljubljanskih Križankah. Orkester daje velik poudarek koncertiranju za mladino. Izdali so že sedem velikih plošč, poznajo pa jih tudi

v Italiji, Nemčiji, Švici in na Nizozemskem, kjer so bili na turnejah. Lani so tako imeli na primer dva uspešna koncerta v Italiji. O umetniški ravni orkestra zgovorno govorijo podatki, da sodeluje s priznanimi slovenskimi solisti, kot je na primer gospod Aci Bertonec, v njegovih vrstah pa sta tudi priznana slovenska glasbena umetnika gospod Jože Banič in Jože Kotar.

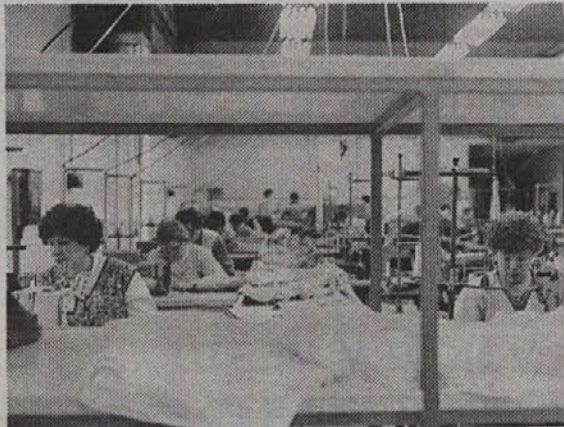
Ob 45-letnici delovanja je Orkester slovenske policije dne 16. junija 1993 ob 20. uri v Veliki dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani izvedel slavnostni koncert, na katerem so povabili vse ljubitelje orkestralne glasbe.

RES JE...

— da Makedonija nima moderne vojske, pa kljub temu uživa mir. Najbrž zato, ker njen obrambni minister ni niti malo podoban našemu.

— da pri nas in v naši bližini ni vojne in da zmoremo turistom ponuditi kakovostno bivanje, zabavo, hrano in pijačo. In afere, bi lahko dodala delegacija italijanskih novinarjev.

— da zahodne države zanima mnenje Slovencev o reševanju konflikta v BiH. Nič čudnega, saj ima Slovenija izkušnjo — zmago v vojni, v kateri ni bilo poraženca.

— da je v Makedoniji 560.000 zaposlenih, ki vzdržujejo 160.000 brezposelnih. Res pa je tudi, da je v Sloveniji še več zaposlenih, ki komaj vzdržujejo — sebe.

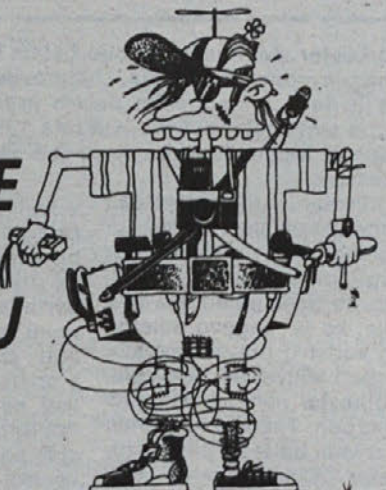
— da naše gospodarstvo čedalje bolj deluje brez normalnih izhodšč, v kar je pričrčan Janez Jerovšek. Ne zgolj gospodarstvo in Janez Jerovšek...

— da se zgodovina ni začela z nami in da se z nami tudi ne bo končala, v kar je prepričan Milan Kučan. Zanimivo bi bilo slišati še mnenje koga drugega.

— da so v Sloveniji končno spravljani — belo in plavogardisti. Ob lipi sprave na Domžalah je bilo opaziti tudi Vinka Levstika in Janeza Janšo. Za prvega vemo, med katere spada, za drugega pa še ne.

— da celjski policaji novinarjem praviloma zaupajo vsaj inicialke lsovjih kriminalcev. Seveda, če se ne pišejo Cank ali Konstantinov.

BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU

MARBORNI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

MARINA MURIČ: »RAZKREČILA STA ME KOT ŽABO IN NA MENI POTEM ŠE UGAŠALA CIGARETE... TRDILA STA, DA S TAKŠNIM TELESOM MORAM ZASLUŽITI NAJMANJ 5.000 MARK IN DA SEM JIMA PRIKRILA 30.000 MARK...«

CELJANI SO OSUPNILI

Od »Vse za otroka« do »vse za moške«, bi lahko Jože Cank preimenoval svoj slogan, kot uspešni podjetnik in nagradjen izdelkov, če bo preiskava potrdila navedbe Latvijke, diplomirane biologinje iz Rige, ki je osupnila Celjane in slovensko javnost. Varnostnim organom je namreč povedala in to ponavlja tudi zdaj v Ljubljani, da bi jo naj Cank in njegov pajdaš Aleksander Konstantinov — Sašo v Celju, Žalcu in na Hrvaškem prodajala kot belo blago, zatem zaprla v klet Cankove hiše na Ostrožnem, jo spolno zlorabljala, privezala in mučila ter pet dni pustila brez hrane...

Ko pride pomlad, bo boljše

Po tistem, ko je bila informacijska blokada celjskega sodišča in policije neprebojna — zvedeti ni bilo mogoče niti inicialk akterjev drame na Ostrožnem, čeprav je to običajno pravilo — je bilo v Prehodnem domu za tužje pravici — zadoščeno.

Ob srečanju z vitko, plavalaso Marino Murič je bilo prvo vprašanje, kako se rokavati. V desni roki je namreč držala napol polizano lučko, leva pa je bila v mavcu. Pa se je situacija kaj kmalu rešila, saj je bil sladoleđ pri koncu. In na začetku grozljivka.

»Doma sem v Rigi, kjer sem lani končala fakulteto. Kot profesorica biologije sem zaslužila približno petdeset mark na mesec. S tem denarjem pa je v Latviji težko živeti. Zato sem verjela Borisu Janjinu, ki mi je v Sloveniji obljubil službo pesalke z velikim dohodkom. Ko nas je za letošnje novo leto, tri Ukrajinke in dve Latvijki, z delovnimi vizami pripeljal v Slovenijo, pa je bilo vse drugače. V žalskem hotelu Rubin je Janjin prodal za tri

tisoč mark mene Aleksandru Konstantinovu — Sašu, ostale štiri pa na licitaciji drugim zvodnikom,« pripoveduje trindvajsetletna Marina.

Konstantinov naj bi Marini obljubil svetlejšo prihodnost po koncu zime. Do takrat pa je poleg plesnih nastopov v Rubinu sledilo tudi prostituiranje po hotelih širom Slovenije. Njeno »stalno« prebivališče pa je bilo v garaži Cankove hiše na Ostrožnem. Marini je od 300 DEM, kolikor je zahtevala za svoje usluge, ostalo največ petdeset, kar je po njenem bilo dovolj kvečjemu za par hlačk, ostalo pa je romalo v Konstantinov žep. Tega denarja naj bi bilo najmanj 1200 mark na teden.

Italijani so imeli rajši ruleto kakor Marino

»Maja so me odpeljali »delat« v Poreč. V casinu pa ni bilo klientov. Italijani so denar raje trošili na ruleti, bila pa je tudi močna konkurenca ostalih deklet. Tako nisem praktično zaslužila ničesar. Konstantinov je izkalkuliral, naj bi v mesecu dni zaslužila najmanj 30.000 DEM.

Sedmega junija me je pripeljal v hišo k Jožetu Canku, kjer sta me zvezala z vrvo, vklenila v verige ter zaprla v klet. Z mučenji sta želela izvedeti, kam sem skrila po njunem zaslužen denar. Tepla sta me, žgala s cigaretami ogorki, igrala na meni

»rusko ruleto«. Zlomila sta mi roko. Pet dni nisem dobila ne hrane ne vode. Življenje sem si podaljševala tako, da sem vedno znova izmišljala nova skrivališča. Nazadnje sem se »spomnila«, da je denar skrit v poreškem hotelu na balkonu. Ko ga je Kon-

stantinov šel iskat, me je Cank po tistem, ko sem odgrala srčni napad, odvezal. Skočila sem z balkona, pograbila sem torbo z najnunejšimi stvarmi, ki sem jih imelav garaži in tekla stran od strašne hiše,« Marina ponavlja neverjetno zgodbo.

Rusinje v Žalcu samo plešejo

»Spominjam se Marine Murič. Pri meni je delala le par dni, nakar mi je povedala, da ne more več. Jožeta Canka poznam kot gosta, Aleksandra Konstantinova pa sploh ne.

Trenutno dela pri meni pet Rusinj, ki imajo delovna dovoljenja. Plešejo v baru od 23. do 4. ure. To je vsa njihova dejavnost, s prostitucijo se ne ukvarjajo,« je povedala direktorica žalskega hotela Rubin Fanika Lamovšek. V očitni prezaposlenosti na žalost ni imela časa pogledati v knjigo, kdo ji je takrat pripeljal Marino. Sploh pa novinarji vedno potrkamo na njena vrata ob nepravem času — »ko so kakšne čenče...«

Ravno od kosila vračajoča prijazna mladenka iz največje slovenske države pa se Marine ne spomni. Nič čudnega, saj se v hotelu pesalke menjajo vsak mesec. Trenutno domujeta dve v sobi 104, tri pa v sobi s številko več.

Po kategoričnem zanikanju gospe Lamovškove je njen hotel (gospa je solastnica) edini hotel v državi, kjer se ne dogaja nič bogokletne-

ga, kaj šele, da bi v hotelu prodajali ženske! In ker Lamovškovi moramo verjeti, kaže, da je njen hotel pravo svetišče čistosti ali cerkev med hoteli... Pa pobaramo že omenjeno Rusinjo, ki potesena radodarno mežika v popoldansko sonce, če je za ščepec zabave... »Misliš seks...« »To bi šele videli...« »Imaš marke?...« »Tolarje...« »Dolarje ali tolarje?...«

Ob devetih v motelu

Ko je lepa Latvijka pribežala do prodajalca v bližnji trgovini in prosila, če lahko te-

lefonira policiji, ker je pobegnila pred gotovo smrtjo, prodajalec najprej ni mogel priti k sebi. In tudi pozneje je iz njemu znanih razlogov zanikal, da je on nudil nesrečnici pomoč.

Vest o dogodkih v Cankovi kleti je še isti dan preletela in osupnila Celjane. Najprej zaradi neverjetne vsebine in drugič zato, ker Celjani Canka poznajo kot uspešnega obrtnika. Še več, za svoje izdelke je na enem izmed obrtniških sejmov dobil najvišja priznanja.

Aleksandar Konstantinov pa je iz drugega lesa. Je

mного mlajši, njegova uradna delovna doba javnosti ni znana, kot širši javnosti niso tudi znani viri njegovega preživljanja. Med določenimi krogi pa velja za velikega bosca, ki obvladuje širok in dokaj raznolik prostor.

Kakorkoli že, na licu mesta smo se želeli seznaniti z zgodbo, ki bi po vsej verjetnosti bila najbližja resnici, če bi gospoda Cank in Konstantinov povedala svoje videnje dogodkov. V Dramljah, kjer ima Cank velike delavnice in stanovanjsko hišo, je živahno samo v delavnicah, ker delavci pravijo, da je sezona povpraševanja za njihove izdelke na višku. Stanovanjska hiša je prazna, ker se je gospodar preselil na Ostrožno. Na Ostrožnem pa se na telefonske klice odzvanja ženski glas v ruščini, ki trdi, da je »žena«, dvakrat pa nam je vrata odprl črnolas športno razvit mladenič, ki se izdaja za Cankovega pot parola. Z njim je bilo dogovorjeno, da se bomo z gospodom Cankom srečali ob devetih zjutraj v motelu MERX.

Čeprav je bilo na dlani, vendar kljub vsemu verjetno, da bo znani podjetnik vsaj poskusil odvrniti udarce in zanikati neverjetno peripetijo, ki je njega in njegove spravila v čudno luč. Po Celju zatrjujejo, da sta sestra in njen mož sodnika, in da je tu iskati vzrok, zakaj sta osumljenca bila nemudoma spuščena na prostost, žrtve pa prepeljana v zbirni center in bo do konca preiskave že izgnana iz države...

Prijateljeli pa so me obvestili, da skuša zdaj on iz Bosne pridobiti potrdila o skrbništvu. Da je moja tragedija še večja, vsi moji in otrokovi dokumenti so ostali v Kozarcu in Prijedoru, ki pa so ju Srbi »očistili«, tako tudi našo hišo.

Kot sem izvedela, lbro z otrokoma in ženo ni več prisorodnikih v Nemčiji, ker so ga nemške oblasti preselile v begunsko taborišče pri Münchnu. Po njegovem telefonskem klicu pa nas nenehno po telefonu vzmirja neznanec, psuje in preti, da nimamo več miru...«

Jani Sova
Foto: foto arhiv ND

NI RES...

— da v Sloveniji pridelamo preveč mleka in je zato prepoceni. Če ga bodo podražili, ga bomo pili še manj.

— da Sloveniji preti nevarnost iz zraka edino na njeni južni meji. Pred kratkim je prišla toča s severozahoda. Obema neprijetnostma je skupno to, da zoper njiju nimamo ustrezne obrambe.

— da glasba Bojana Adamiča ni sinonim za slovensko metropolo. Je pa res, da jo je v Ljubljani kaj malo slišati.

— da v Srbiji sovražijo Slovence. To pa ne pomeni, da jih ravno ljubijo. Razen Bernarde Marovt, mogoče.

— da Alenka Žagar — Slana bere komentarije. Raje jih piše.

— da so Pleše pri Prevaljah najbolj odročeni kraj na Zemlji. Je pa res, da so v to Prevaljčani tudi sami prepričani.

— da so slovenski teritorialci zmagali v bitki pri Sisku. Pa vendar proslavljajo turški poraz, kot bi bili takrat poleg.

— da je Slovenija na vzhodu, kakor mislijo Italijani, niti na zahodu, v kar so prepričani Avstrijci. Je namreč še vedno na — jugu.

— da v slovenski teritorialni obrambi ni smrtnih primerov. Jih le še bolj skrivajo kot nekoč JLA.

— da na Prevaljah mrgoli policajev zaradi bližine severne meje. Krivda je prej ravno na nasprotni strani — na jugu.

— da izletnikovi avtobusi več ne vozijo v Strmec pri Vojniku, odkar so slednjega preimenovali v Novo Cerkev. Le tablic niso zamenjali.

NEMŠKA POLICIJA ODKRILA NA RAVNAH UGRABLJENEGA OTROKA — MATERI NEZNANCI GROZIJO PO TELEFONU

IBRO, VRNI OTROKA

Sedmega februarja je na Ravne na Koroškem prišla Muhiba Kadić, nesojena tašča Asime Trnjanin, da bi videla svojega malega vnuka Sihanuka. Z izgovorom, da gredo z otrokom po sadje, so otroka posadili v avtomobil in izginili. Nesrečna nezakonska mati je šele po dobri uri dojela, da so ji otroka ugrabili, pohitela je na policijo, vendar je bilo prepozno. Za otrokom, nesojeno taščo in neznanim voznikom se je izgubila vsaka sled.

Nehaj s preganjanjem

V ND smo objavili reportažo o nesrečni begunki in nezakonski materi iz Kozarca pri Prijedoru, ki je komaj preživela strahote srbske soldateske in se rešila iz srbskega taborišča ter se zatekla k bratu na Ravne in po skoraj pol leta na Hrvaškem končno našla tudi svojega sina.

Sedmega februarja pa se je na Ravnah odvil spretno pripravljene scenarij. Muhiba Kadić, katere sin lbro je bil oče malega Sihanuka, in je ves čas, ko je bila Asima v pesteh srbske soldateske skrbeča za otroka, je po predhodnem telefonskem pogovoru prišla na »obisk« k nesojeni snahi in vnuuku. Ob tem je potrebno naglasiti, da niti med mladima niti med sorodniki zaradi ločitve ni bilo sporov, še več, oče lbro se je v Prijedoru na centru za socialno delo »otroku« odpovedal in materi uzakoni skrbništvo, čeprav pozneje za otrokov razvoj in preživet-

je ni prispeval niti pare.

Ibrahim Mahmutović — lbro se je izmaknil obrambi svoje domovine in jo ob prvi priložnosti ucvril v tujino. Najprej na Hrvaško in od tam skupaj z novo izvoljenko, ki je pričakovala njegovega otroka, v Nemčijo. Ustali se

je v Münchnu pribratu in si pri nemških oblasteh skušal priboriti status azilanta.

»Zdaj je jasno, da mu otrok služi samo za krinko, da bi tudi zaradi njega dobil nemško državljanstvo in večje stanovanje,« ugotavlja nesrečna Asima. »Pred dnevi je policija dobila iz Nemčije sporočilo, da je tamkajšnja policija Sihanuka odkrila pri očetu, ki pa trdi, da je on zakoniti skrbnik. Zato od naše policije zahtevamo, naj ji predložim papirje, kako je s tem...«

Otroka dobiš, če ustaviš pregon

Nedavno tega pa pri Trnjanin na Pečovju na Ravnah zavzorni telefon in ko Asima, ki z materjo nenehno »dežurata«, dvigne slušalko in se oglasi, zasliši glas nesojenega moža. »Najprej nisem nič razumela, ker je lbro tako vpil in preklinjal, da nisem mogla razbrati, kaj hoče. Jaz sploh nisem prišla dobese, med preklinjanjem sem razumela le, da naj že neham ton gojiti po časopisih in da naj prekličem pregon zoper njega. Vpil je, da sem »dvignila več kot dvesto ljudi, ki ga lovijo in da sem povzročila nepopravljivo škodo njegovemu prijatelju, ki je otro-

ka odpeljal z Raven.« Povedala pa sem le, da gre za zelo znanega in premožnega Bosanca, ki je celo visoki oficir in prihaja večkrat tudi v Slovenijo. Med vpitjem in preklinjanjem sem razumela le še to, da otroka dobim nazaj, če pri slovenski policiji izposlujem, da prekličejo mednarodno tiraličo, da bi nato tudi nemška policija dala mir in da bi se lahko on z materjo in prijateljem lahko svobodno vračal na Hrvaško, v Slovenijo in da ne bi imel težav s policijo v Nemčiji.

Prijateljeli pa so me obvestili, da skuša zdaj on iz Bosne pridobiti potrdila o skrbništvu. Da je moja tragedija še večja, vsi moji in otrokovi dokumenti so ostali v Kozarcu in Prijedoru, ki pa so ju Srbi »očistili«, tako tudi našo hišo.

Kot sem izvedela, lbro z otrokoma in ženo ni več prisorodnikih v Nemčiji, ker so ga nemške oblasti preselile v begunsko taborišče pri Münchnu. Po njegovem telefonskem klicu pa nas nenehno po telefonu vzmirja neznanec, psuje in preti, da nimamo več miru...«

Jani Sova
Foto: foto arhiv ND

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

MUZIKA JE BIZNIS

SEN ROŽLETOVIH SANJ

Stanje na slovenski rock sceni je do danes iz mnogokate-rega dobrega glasbenika naredilo le solidnega interpreta-torja, saj so mnogi, zaradi golega preživetja brenkali po komercialnih strunah, večinoma uspešnice tujih izvajalcev.

Da se s svojo glasbo težko prebiješ, razen če ni razbreme-njena po komercialnem vzorcu, dokazujejo tudi tako imeno-vani rock festivali, ki so po večini slabo organizirani, več ali manj neobiskovani in prav tako medijsko slabo odmevni.

Primanjkuje ustanov, družb ali posameznih menedžerjev, ki bi dobrim skupinam pomagali do koncerta, plošče ali CD-ja. Pa vendar se na slovenski sceni vsake toliko pojavi nova skupina, ki s svojo vztrajnostjo, kvaliteto in rockovskim srcem prebija debel led in se upira komercialnim tokovom.

Čeprav nam to ne bi vzelo dosti časa in niti ne prostora, jih ne bomo naštevali, tokrat bomo omenili le eno, mlado celj-sko skupino ROŽLETOVE SANJE.

Fantje so prekaljeni muzikonterji, ki jim je po dolgoletnem igranju v komercialnih bendih končno prekipelo in so se odločili za slovenski rock, svojo odločitev pa so utemeljili takole: »Že dolgo sanjamo, vsake sanje so sicer lepe, vendar so nam Rožletove najlepše, saj so slovenske.«

V zasedbi Vovk Matej – vokal, Cupanc Matjaž – kitara, Korber Mitja – kitara, Oparenovič Levin – tolkala in Vinko Robert – bas si jih lahko družno ogledamo 26. 6. 1993 na žalski noči.

NOVICE

DOBROVO – OPEN AIR FESTIVAL

Izgleda, da se z Open Air festivalom pripravlja ozonska luknja, saj bo mogoče doživeti Američane Rich Kids on LSD, v družbi z LINK DER WASSER, Slovenci, hrvaškimi Hladno Pivo, Overflow, sosedi Italijani Mahima, spet našimi Polsko Malco in IN A SPLEEN, prav tako Slovenci. DOBROVO, PETEK 25.6.1993 ob 19!

LIVING COLOUR

Malo za šalo, malo zares, bodo danes, v sredo, 23.6.93 v Ljubljani nastopili tudi Living Colour, ki jih naše babice sicer bolj slabo poznajo, bo pa vseeno kot v starih dobrih časih, ko je bilo na koncertih več policajev kot publike! Tudi policaji so publika!

ILEX FROM SLOVENJ GRADEC

Fantje od Ilex-a, ki so prejšnji teden začeli s promocijo nove kasete, so mi prišepnili, da ne bo nič narobe, če boste vseeno prišli na kakšen koncert. Bo kmalu! Nekje blizu!

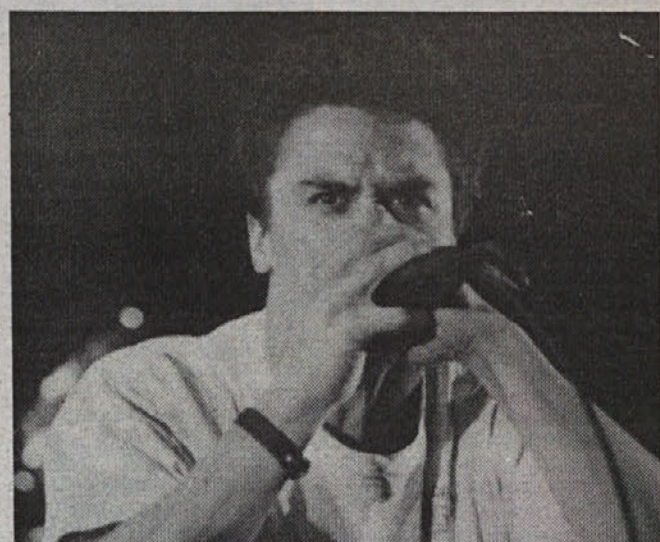
NIGHT JUMP NISO RAZPADLI

Čeprav so se ob menjavi klaviaturista Easya, ki se je odločil za solo kariero, pojavile govorice o razpadu odlične skupine Night Jump, si lahko pomirite dušo in si na sliki ogledate novo postavo, ki komaj čaka (je že dočakala) nove odrske podvige. Novi klaviaturist je Denis, za naslednjo dezinformacijo pa si kupite kakšen drug časopis. Vojna tajna – pripravili so nove komade Pink Floydov, delajo pa tudi že na svojih komadih.

VIDENO

FAITH NO MORE

Kaj se lahko zgodi lepšega, po celodnevem spanju, pre-bujanje na koncertu, ko policijski eskadroni dajejo slutiti, da je že najmanj koncert skupine Faith No More, če že ne sam koncert skupine Faith No More. In kaj te bolj osreči, ko se po koncertu znajdeš še vedno živ, nič mrtev, policaji pa še vedno dajejo slutiti, da ni vse normalno, kakor da bi bil koncert skupine Faith No More! In ko so Faith No More že daleč drugje in je uzbuna mimo, ko le še policijski eskadroni delujejo, kakor da bi bil koncert skupine Faith NO More, potihem pomisliš, še kakšna sreča, da ni koncerta Faith No More, ko pa je toliko policajev, ki se jim bi lahko na koncertu skupine Faith No More kaj zgodilo.

TRI DESETLETJA SKUPINE BEATLES

Medtem ko so se starši najstnikov v šestdesetih letih zgražali nad hrupom, ki ga zganjajo štirje kuštravi fantje in je skupina Beatles pred tremi desetletji postala pravi malik njihovih otrok, so glasbeniki svetovnega slovesa, kot, denimo, Herbert von Karajan trdili, da so na pohodu Mozarti dvajsetega stoletja. O njihovi tedanji veljavi najbolje govori anekdota, kako so se oni in kako njihovi rivali, člani skupine Rolling Stones predstavljali na koncertih. Slednji so prihajali na oder z najavo: »Gospa in gospodje, največji rock'n'roll bend na svetu – Rolling Stones!« Za Beatlese je bilo dovolj: »Gospa in gospodje – Beatles!«

Prejeli so vse plemiške naslove in celo Red za zasluge kraljestvu osebno iz rok kraljice Elizabete II, hkrati pa je cerkev organizirala masovno uničevanje njihovih plošč, ker je Lennon nekoč izjavil, da so popularnejši od samega Kristusa. Ko se je Amerika zapletla v vietnamsko vojno, je Lennon prepeval 'All You need is Love' in 'Give Peace a Chance' in je zaradi britanske podpore temu vojskovanju vrnil angleška odlikovanja.

Hodili so po pionirski poti, korak pred drugimi. Ko so jih začele skupne posnetki, so John, Paul, George in Ringo začeli igrati klasiko in kot za šalo pisali kompozicije in aranžmane za velike simfonične orkestre. Njihova zvezda je več kot dvajset let navdihovala in vodila rock sceno, med drugimi tudi imenitno skupino Queen.

Ni naključje, da je prav letos Sting v svoj turnejski program vključil tri njihove kompozicije. Vse mine, se spreminja ali vrača, a nad vsem skupaj vendarle stojijo tisti, ki so s svojo glasbo določili smeri skorajda vsem žanrom in stilom moderne glasbe – skupina Beatles!

MOSKVA V KREMPPLJIH MAFIJE

Ko je komandir prometne policije stekel iz svoje kontrolne hišice na križišču podmoskovske ceste, ki vodi proti Kijevu in v trenutku zaustavil promet, so slučajni mimoidoči mislili, da bo vsak čas pripeljal črni ZIL s predsednikom države in spremstvom. Namesto predsedniškega avtomobila pa je minuto zatem križišče leno prevozila kolona dragocenih cadillacov, lincolnov, mercedesov in BMW-jev s privatnimi registrskimi tablicami in nekaj avtobusov. Kolona je bila namenjena proti bližnji restavraciji, kjer je bil naročen zajtrk za petsto oseb.

Morilec na sedmini

To se je zgodilo maja, ko se je svet ruskega kriminala na enem od podmoskovskih pokopališč poslovil od »botra« moskovske mafije Valerija Dugačevega, imenovanega Globus. Kot se spodobi, so ožaloščeni »bratje« pripravili tudi sedmino. Za dušo pokojnika, ki je bil na čelu majhnega moskovskega podjetja in ki je hitro obogatel s preprodajo nafte v sodelovanju državnih struktur na Zahodu, je bilo izpitih brez števila kozarcev in izrečenih na tisoče lepih besed, čeprav so vsi udeleženci sedmine vedeli, da med njimi sedi in pije človek, ki je naročil Glo-

busov umor. Toda, takšen je zakon mafije.

Petintridesetletni Vladimir Dugačev je bil ubit s snajperjem s strehe neke zgradbe v središču Moskve, ko je obkrožen z »gorilami« izstopal iz popularne diskoteke. Krogla mu je prestrelila srce in končala v nogi nekega policista, ki se je, pravijo slučajno, znašel na izhodu. Globus je bil moskovski »boter« samo nekaj več kot mesec dni, od umora njegovega predhodnika Radika Ahmetšina, znanega pod imenom Hitler. V noči po pokopu Globusa je bil na izhodu svojega moskovskega stanovanja ustrepljen tudi Anatolij Semjonov,

imenovani Rambo – Dugačev namestnik, ki naj bi podedoval izpraznjeno mesto moskovskega botra.

Medsebojni oboroženi spopadi mafijcev na moskovskih ulicah že dolgo niso posebnost. Ne mestni periferiji. Je lanskega julija izbila celo prava vojna med dvema skupinama, ko pa se je policija končno pojavila, je na mestu spopada ostalo troje trupel in izstreljenih več kot 200 nabojev. Koncem aprila je prišlo pred gledališčem Satirikon do oboroženega spopada med čečenskimi in gruzijskimi mafiozi.

Vasja je poletel z avtomobilom

Zaradi povečanega števila naročenih umorov v Rusiji v maju je policija zaključila, da je po sredi nov val krvavih obračunov za prevlado v mafijskih vrhovih. V Jekatarinburgu so likvidirali »botra« uralske mafije, v Vladivosto-

ku pa so razstrelili dobro zastraženo stanovanje poglavarja ruske daljnevzhodne mafije. V močni eksploziji, ki je v petnadstropnici porušila še štiri stanovanja, je umrlo troje, štirje ljudi pa so bili težko ranjeni. Sibirskega »botra« Vasjo so dvignili v zrak skupaj z njegovim razkošnim cadillacom, pod katelega je bila postavljena mina z daljinskimi vžgalnikom.

Policija priznava, da sta danes Moskva in cela Rusija v krempljih mafije. Pod njeno kontrolo nista samo prostitucija in preprodaja droge, temveč skoraj celotno gospodarstvo, posebej tiste veje, ki prinašajo največji dobiček. Umorjeni Dugačev je imel zveze tudi v političnih krogih, skrival pa ni niti svojih političnih ambicij.

Arbat – moskovski Montmartre: oboroženi spopadi mafijašev na moskovskih ulicah niso nikakršna posebnost

DRAGOTINE IMELDE MARCOS ZBOGOM NAKIT

Filipinska vlada v Manili je napovedala veliko dražbo, na kateri nameravajo kar najbolje vnovčiti dragocen nakit bivše prve dame Imelde Marcos, vreden najmanj dvajset milijonov dolarjev. Dražili bodo tudi nekaj razkošnih hiš odstavljenega predsednika Ferdinanda Marcosa v Manili.

Večina nakita je po begu predsedniškega para leta 1986 ostala v predsedniški palači, del pa ga je po njenem prihodu v Honolulu zasegla ameriška policija.

Filipinska vlada družino Marcos dolži, da je za časa svoje dvajsetletne vladavine iz državne blagajne pokradla približno pet milijonov dolarjev, kar Marcosi seveda odločno zanikajo.

ŠPANIJA OBRAČUNALA S FRANCIJO FRANCO JE BIL SLABIČ

Medtem ko Španci poskušajo pozabiti štiri desetletja svoje novejšje zgodovine, se pogosto dogaja, da mladi Madridčani niti ne vedo, kdo je tisti bronasti general, ki tako ponosno sedi na konju pred stavbo ministrstva. Zgodovinarji in pisci želijo ob stoletnici rojstnega dne diktatorja Francisca Franca obračunati s preteklostjo na svoj način. Nove knjige o strašnem generalisimusu prikazujejo Franca kot doživljenskega slabiča. Njegov oče don Nicolas ga je preziral in njegovo zmago v državljanski vojni komentiral: »Paquito pa šef države? Da počim od smeha!«

Sramežljiv mamin sinko: kadet Paquito

Kako se je slabotni, bolehn fantič piskajočega glasu, katerega so bratje in sošolci v pristaniškem mestecu El Ferrol klicali »cerillita« – šibica, lahko razvil v zmagovalca nad republikanci in strašnega diktatorja. To pretvorbo je slikovito opisal psihater Enrique Gonzales Duro. Po njegovem naj bi k temu največ pripomogel očetov prezir. Franciscov oče, don Nicolas, mornariški častnik, večš govornik in človek liberalnih nazorov, je zarana zapustil svojo pobožno ženo Pilar. Suhi, tihi Paquito, kakor so Francisco klicali domači, ga je razočaral že v zgodnjem otroštvu. Tako je Paquito postal mamin sinek.

Francisco je idealiziral mamo in jo imel za svetnico, očeta pa je sovražil. Pilar je

svojim trem sinovom vcepila železno voljo, ki naj bi jim omogočila, da uspejo in si pridobijo slavo, čeprav z največjimi žrtvami in napori. Zaradi nenehnih materinih opozarjanj, naj ne postane drugi oče, tolmači psihater, se je v Francu že v otroštvu razvil strah pred nedoločeni nevarnostmi. V njegovo podzavest se je ugnedil strah o osebnih ogroženosti, ki se je pozneje iskristalizirala v zastrašujoče sovraštvo proti masonom, liberalcem in komunistom.

Čeprav je don Nicolas imel generalisima za najbolj neumnega izmed svojih sinov, se je Franco ob očetovi smrti 1942. leta hotel polastiti očetove častniške palice. Podedoval pa jo je njegov starejši brat. Ker je ostal brez očetov

ve falusne palice, dodaja domiselni psihater, je ostal za vedno simbolično kastriran. Ker je bila njegova arogantna, hladna žena Carmen »inkarnacija mame Pilar«, je svoje seksualne frustracije zdravil z vojno in lovom. Slednjemu je v zadnjih letih posvečal več pozornosti kakor državnim poslom.

Svojo fantovsko željo, da zaščiti mamo, je Franco po psihiatrovih trditvah pozneje prenesel na »la madre-patria«, postal ognjevit nacionalist in državljansko vojno spremenil v križarsko vojno: Kot znak božje pomoči je s sabo vedno nosil relikvijo – roko svete Terezije.

Po vojni je preprečil pomiritev nasprotnih strani in premagane prepustil brutalni represiji. Med 1939. in 1945. letom je bilo likvidiranih najmanj 30 tisoč političnih zapornikov. Več kot četrt milijona republikancev so zapirali in mučili, pol milijona pa jih je moralo v pregnanstvo. Franco je še 1946. leta menil, da brez krvi ni rešitve in podpisoval smrtne obsodbe, ne da bi mu se zatresla roka.

Predmet sovraštva: oče don Nicolas

Cilj vseh življenjepiscev je, da bi diktatorja spet oživel, da bi ga lahko spet likvidirali. Pisatelj Manuel Vazquez Montalban želi pravzaprav maščevati generacije preganjenih levičarjev zaradi ponižujočega dejstva, da je samo biologija lahko končala frankistično diktaturo. Filozof Savater je prišel do zaključka, da 36 milijonov Špancev ne bi moglo vreči Franca, če bi še živel.

Franco 1937. leta: »Brez krvi ni rešitve!«

PLAT ZVONA V SVETOVNIH ČASOPISNIH HIŠAH – KAKO OHRANITI IN PRIDOBITI BRALCE

NOVICE PO IZBIRI

V številnih časopisnih hišah po svetu bljejo plat zvona, število bralcev vztrajno pada, manjša se prihodek, ki ga dobivajo od reklam, bljejo trd boj s sodobnimi video in avdio komunikacijami. Kako se izmotati iz neugodnega položaja, kako ponovno pritegniti ljudi, kako jih zainteresirati in na kakšne načine prepričati, da bi spet pričeli posegati po tisku, so bile teme Svetovnega kongresa urednikov v Berlinu.

Uredniki so razmišljali o prihodnosti časopisov v tradicionalni obliki. Kako pritegniti mlajšo populacijo, ki strmi v male ekrane. Po podatkih mednarodne federacije se prodaja časopisov skokovito zmanjšuje in to še posebej v industrijsko razvitih državah. V Združenih državah je lani padla za 2,6 odstotka, na Japonskem za 1,7 odstotka, v Avstraliji celo za 9,5 odstotka. Znižali so se tudi prihodki od reklam, tako na račun recesije kot reklamiranja na televizijah. Prvič v zadnjih petindvajsetih letih se je to dogodilo celo na Japonskem, kjer so lani iztržili v časopisnih hišah kar za desetino manj denarja.

Američan Donald Newhouse, eden od udeležencev kongresa, ki se ga je udeležilo preko 800 strokovnjakov iz blizu petdeset držav, je s svojo izjavo, da bodo časopise rešile tako imenovane novice po izbiri, izzval veliko zanimanje kolegov. Predlagal je posebne izdaje, prilagojene manjšim skupinam bralcev. V prihodnje se bo menda treba prilagoditi celo posameznim gospodinjstvom in raz-

drobiti izdaje na vse manjše in manjše enote, jih prilagoditi, na primer, za posamezne mestne četrti.

Na kongresu so vzeli za primer dnevnik Plain dealer, ki je izhajal v nakladi 400.000 primerkov in je začel s principom hiperspecializacije. Tam so dolgo časa razmišljali, katere informacije in oglaševalne strpiti v naklade več milijonov, sedaj pa so se preusmerili na izdaje za kakšnih tisoč gospodinjstev. In v njih je vedno nekaj novega, prilagajajo se in spreminjajo.

Tudi številni drugi udeleženci so poudarjali nujno, da bodo morali biti časopisi v prihodnje bolj interesno obarvani, uredniki in reklamni agenti pa bodo morali pravočasno zaznati zahteve trga. Še zlasti v Združenih državah je jasno, tam so mlajši od trideset let dobesedno obsedeni s televizijo, da bo treba tisk zamenjati s kakšno drugo obliko širjenja informacij in pri tem doobra izkoristiti računalnike. Če želijo ostati v igri, bodo morali izrabiti elektronske medije, kajti ljudje želijo hitre in raznolike informacije.

MOSKVA V KREMLJIH MAFIJE JAYE DAVIDSON, ZVEZDA ENEGA SAMEGA FILMA? ZAPLETENA RAZMERJA MOŠKI IN ŽENSKA V IGRI SOLZ

Gennifer Flowers, ki je v ameriški predsedniški kampanji širila vesti, da je bila Clintonova ljubica, je objavila, da bo v svoji knjigi razkrila tudi imena nekdanjih ljubimcev Hillary Clinton. Stiridesetletna pevka iz Arkansasa pravi naslednje: »Predsednik mi je v postelji marsikaj zaupal, med drugim tudi nekatere podrobnosti iz življenja njegove žene.« Gennifer se pripravlja na podpis pogodbe z enim od njujorskih založnikov, prepričana, da bo njena knjiga velika uspešnica. Objavljena vest je zelo vznemirila Hillary Clinton, ki se menda na vse kriplje trudi, da bi izid knjige preprečila.

200 MILIJONOV

Irska superskupina »U2« je s podpisovanjem ekskluzivne pogodbe z diskografsko hišo »Island Records« zasenčila vsa ostala glasbena dogajanja. Bono in ostali člani skupine so pristali, da za dvesto milijonov dolarjev izdajo šest novih albumov za »Island Records« in si s tem dejanjem pridobili status najdražje glasbene skupine na svetu.

KEVINOVA RESTAVRACIJA

Tudi Kevin Costner se pridružuje nekaterim drugim ameriškim zvezdnikom in v Pasadeni odpira restavracijo v velikem stilu. Tisk poroča, da je vanjo vložil ogromno denarja, ki ga je prislužil s filmom Osební stražar. V restavraciji bo gostom na voljo 450 sedežev.

Restavracijo namerava odpreti najkasneje v jeseni. Doslej še niso uradno izdali njenega naziva, delovno pa se imenuje Pri Kevinu.

Costner že ima nekaj lokalov. skupaj z bratom je lastnik igralnice in dveh restavracij v Deadwoodu, nedaleč od krajev, kjer so snemali film Ples z volkovi.

Nominacije za oskarje so vselej priložnost za napletanje-govorice, za ogovarjanja, za takšna in drugačna ugibanja, zaspletke in podtikanja. To je na svoji koži doživel tudi mladi Jaye Davidson, ki so ga nominirali za oskarja zanjboljšo vzporedno moško vlogo, ko je odlično odigradvospolnika v Jordanovem filmu Igra solz. Tedaj so mnogiposmehljivo spraševali, ali so ga nominirali za najboljšomoško ali žensko vlogo.

Fant, ki se je rodil v Kaliforniji temnopoltemu očetu iz Ganein Angležinji iz Velike Britanije ter odrasel v Londonu, sizaradi vsega tega hrupa ni posebej belil glave. Pred kamere soga pripeljali dobesedno s ceste, nobenih igralskih izkušenj ni imel in si tega tudi ni domišljjal. S svojo spontanostjo, sproščeno igro pa je navdušil in vznemiril razvajeno filmsko javnost. Američani so še zlasti nestrpnopričakovali njegov prihod na prireditve ob dodelitvi oskarjev.

Na željo producentov se je zares pojavil, nekako izgubljen v visokih škornjih, belih hlačah in zametastem suknjiču, sramežljivo je stal ob bleščeči Sharon Stone, droben, nežen in sramežljiv je petindvajsetletni mladenič dejansko bolj spominjal na dekle. Skromen, nezapleten in umirjen. Dejal je, da ne pripada razkošnemu svetu filma, da ni človek Hollywooda, in da bi bilo nepošteno do pravih igralcev, če bi njemu dodelili najvišje filmsko priznanje.

Bil je prestrašen in je to tudi priznal, bal se je, da bi napravil kaj napačnega in se morebiti zameril novinarjem, zameril komerkoli. Ni verjel, da bi lahko uspel na filmskemplatnu, niti ni verjel v uspeh filma. Menil je, da bo morebitivzbudil pozornost umetniških krogov, vzbudil različne komentare, to pa bi bilo tudi vse. Niti v sanjah ni pričakoval tolikšnega odmeva, še zlasti v Ameriki ne.

Novih ponudb iz Hollywooda za zdaj še ni. In kaj velikegasploh ne pričakuje. Zanj se zanimajo evropski umetniki, ki gažele zaposliti v majhnih, a zanimivih projektih.

Ob trditvi, da je sedaj slaven, da je čez noč postal zvezda, se samo skromno nasmehe. Napačna se mu zdi samozaverovanost tistih, ki so prepričani v svojo slavo in pomen že samo zaradi tega, ker so igrali v kakšnem filmu. Zanj je to neresno in zaskrb-ljujoče. Osebnop se sprašuje o tem, kakšen človek je, dase drugi zanimajo zanj in ga že-

le spoznati.

In kdo pravzaprav je Jaye Davidson? S starši je odrasčal v Londonu v velikodušni družini. Oče in mati sta mu od ranih nogpuščala veliko svobode. Delati je začel v fri-

zerskem salonu, nato pa našel posel v studiu modnih oblikovalcev Davida in Elisabeth Emanuel, na enem od večerov pri režiserju Derecu-Jarmanu ga je opazil eden od članov Jordanove ekipe.

CLEVELAND

HRAM ROCK'N'ROLLA

Rock, naj to priznavamo ali ne, naj ga obožujemo ali zavračamo, je nesporno vgrajen v sodobno glasbeno zgodovino, ni ga mogoče spregledati ali zanikati, njegovo pomembno mesto pa nameravajo sedaj potrditi v Clevelandu, eni od zibelk ameriškega rock'n'rolla, s hramom, s panteonom tej glasbeni zvrsti, ki bo stal okoli 84 milijonov dolarjev.

V mestu že raste gradbišče, zametek prvega mednarodnega središča te muzike, kompleks na površini 13.500 kvadratnih metrov, ki bi naj postal središče, prostor srečevanja ljubiteljev rocka, glasbe, rojene v začetku petdesetih let v Združenih državah Amerike med belim countryjem in črnim rhythm and bluesom. V tem centru bodo obiskovalcem nudili vse informacije o rock glasbi, pričakujejo pa jih na milijone in milijone z vsega sveta.

V fundaciji, ki so jo osnovali za uresničitev tega projekta, sodeluje na stotine

umetnikov in glasbenih skupin. Stavbo je projektiral arhitekt kitajskega porekla I. M. Pei, načrtovalec piramide v pariškem Louvru, novega krila National Gallery v Washingtonu in stavbe Kitajske banke v Bangkoku.

Na enem mestu bodo povezali vsa velika imena rocka, mrtve in žive legende, tam bodo družno živeli kralj Elvis Presley, Fats Domino, mož s kvadratno kitaro Little Richard, Jerry Lee Lewis, Jimi Hendrix, Aretha Franklin, Tina Turner, Beatlesi, Who, Byrdsi...

Obiskovalcem bo na voljo naj sodobnejši tonski studio,

pod zemljo bo muzej, nad katerim se bo dvigala steklena piramida, na vrhu belega stolpa bo dvorana slavnih, tamkaj bo zajeten arhiv, v katerem bodo zbrani vsi podatki o zvezdah rocka, avdio vizualni dokumenti, predstavljali bodo celo posamezne faze nastajanja nekeplošče ali pesmi.

Zaradi finančnih problemov, prepričani med diskografskimi hišami, konkurenčne bitke med ameriški mesti je od zamislilo realizacije poteklo deset let. Za projekt so se potegovala mesta New York, Chicago, Philadelphia, New Orleans, San Francisco, Nashville in seveda Memphis, kjer je živel kralj Elvis.

Po dolgotrajnih in brezplodnih dogovarjanjih so odločitev prepustili občinstvu. V množični telefonski anketi so se ljudje zveliko večino

odločili za Cleveland, dobil je preko 110.000 glasov, Memphis za njim le dobrih 7200. In izid ni bil presenetljiv, kajti prav v Clevelandu, velikem industrijskem mestu ob jezeru Erie je disc jockey radijske postaje Moondog Radio nekega daljnega dne leta 1951 med opisovanjem glasbe, ki so jo dotlej označevali z rhythm and blues, uporabil magično besedo rock'n'roll.

Glasbeni navdušenci v mestu so se vrgli na delo. Resnici na ljubo pa ne gre le za navdušenje in ljubezen do glasbe. Američani bi ne bili Američani, če ne bi pomislili tudi na šelestenje zelencev. Vmednarodno središče rock'n'rolla bodo letno prav gotovo privabilimilijon in več obiskovalcev in iztržili v mestu, ki ga je močno prizadel padec avtomobilske proizvodnje, kakšnih 75 milijonov dobička.

SKRIVALNICE

Francoski igralec Gerard Depardieu vedno težje skriva pred javnostjo izvenzakonsko razmerje s Senegalko Karin Sully, diplomatovo hčerko, s katero ima tudi enoletno hčerkico Roxanne. Depardieu snema v Rimu svoj novi film, z njim sta tudi Karin in Roxanne. Njegova soproga Elizabeth, poročena sta triindvajset let in imata dva že odrasla otroka, je v tem času v njuni hiši v Parizu in dogajanja ne želi komentirati.

TEKMA MED CARLO BRUNI IN CLAUDIO SCHIFFER DVOBOJ ZA PRINCA

Carla Bruni je pošteno zagrenila življenje Claudiji Schiffer, speljala ji je monaškega princa Alberta. Tekmici z manekenskih odrov sta razširili bojno polje torej še v zasebnost. Marsikoga zanima, ali je bogati potencialni ženin le še ena med številnimi avanturami lepe Carle, v zraku pa visijo tudi ugibanja, ali se bo Claudia še sploh kdaj vrnila v Monako.

Carla Bruni je javno in pred očmi svetovnega jet-seta napovedala vojno Claudiji Schiffer in videti je, da je v prvi bitki zmagala. Dve lepoticici z modnih odrov se tokrat nista spopadli, katera bo na reviji predstavljala ekskluzivnejšo in ekstravan-

takšna pričakovanja sta bila tudi onadva sama, pogosto so videvali princa v njeni družbi, bil je tudi reden gost na modnih revijah Franciji, ona pa redna gostja na razkošni jahti Grimaldijevih.

Kjer je smetana visoke družbe, tam so tudi Claudija

no priložnost uživati v nenavadnem dogodku, precej bolj zanimivem od tistega, ki se je odvijal na odru. Glavni akterki sta bili seveda Carla in Claudia. Štiriindvajsetletna Italijanka, katere toples fotografije v družbi francoskega igralca Vincenta Perezza so pred nedavnim obšle svet, se je na prireditvi pojavila brez svojega novega spremljevalca. Carla je nedvomno vsredišču pozornosti od lanskega leta, ko je imela vročekrvno afero z Mickom Jaggerjem, vodjem Rolling

no obleko z belimi volani in okoli nje se je trenutku zbrala množica fotografov. Nekaj minut za tem prispe Carla v črni obleki z globokim izrezom na hrbtu in visokimi razporki ob straneh, bolj izzivalna, in ob njej se fotografi zadržijo dalj časa.

V drugi rundi je Claudija sedela ob princu Albertu in Michaelu Jacksonu, medtem ko je sedela Carla štiri mesta stran, vendar je očitno pritegnila Albertovo pozornost z visokimi razporki.

V tretjem prizoru bi morala Claudija podeliti nagrado. Ko se jevzpenjala na oder, Carla ni izgubljala časa: hitro je zasedla prazen stol ob princu Albertu. Claudija opazi spremembo in pošlje princu rafalni pogled, on pa je vendar uglajen, kaj naj stori s Carlo?

V četrto se Claudija vrne na svoje prejšnje mesto in diskretno prisili Carlo, da se umakne.

V peti rundi podeli nagrado Carlo, ko gre proti odru, se zaustavi ob princu, se nagne in mu nekaj z nasmehom zašepeta. Zgrožena Claudija ne more skriti besa in nelagodja.

Prireditve je konec in vsi se odpravijo v bližnji Hotel de Paris, v katerem je priredil princ Albert večerjo za povabljenе. Claudija prispe med zadnjimi in presenečena ugotovi, da sedi ob princu Carla in mora se namestiti ob mizi na drugem koncu dvorane.

V predzadnjem dejanju se princ pogovarja samo s Carlo, četudi za mizo nista sama, glasno se smejeta in si zaupno šepetata. Claudija poskusi pritegniti prinčevu pozornost in sede za njegovo mizo ob francoskega plesalca, s katerim se pogovarja dalj časa. Princ pa je ob Carli gluha in slepa.

V zadnjem prizoru Claudija odide in Carla ji pošlje triumfalni nasmešek. Princu se ob njej očitno ne dolgočas. Tudi ostali gostje na večerji se niso slabo zabavali, dober ulov so imeli predvsem novinarji. Claudija je po tej predstavi odpotovala iz Monaka, sedaj pa mnogi z nestrpnostjo pričakujejo njen ponovni obisk kneževine, ali bo med velikimi poslovnimi obveznostmi našla čas in še prostega princa Alberta.

NJENIH PET MINUT

Veronica Webb, triindvajsetletna Američanka, se glede svoje manekenske kariere ne more pritoževati, do sedaj ji je šlo zelo dobro, saj je za njo že pet let uspešnega dela. Zelo je iskana in prezaposlena, a njenih pet minut triumfa šele prihaja. Nekdanje dekle režiserja Spikea Leeja in igralka v njegovem filmu »Jungle Fever« je podpisala enoletno ekskluzivno pogodbo s podjetjem »Revlon« in tako stopila ob bok belopoltima lepoticama Cindy Crawford in Claudiji Schiffer. Pričakuje lahko milijon in pol dolarjev.

AMERIŠKA POLETNA FILMSKA SEZONA KATERI BODO NAJBOLJ DONOSNI FILMI

Kinematografi in producenti se letos v Združenih državah Amerike še posebej skrbno pripravljajo na poletno filmsko sezono, v kateri nameravajo zaslužiti lepe denarce. Tačas je glavno vprašanje, kateri bo najbolj donosen film in ali bodo tehnično zahtevni in zelo dragi projekti vrnili in v kolikšni meri pomnožili vloženi denar.

Glavna favorita in tekmeča sta Schwarzenegrov film Last Action Hero in film »Jurassic Park« Stevena Spielberga, ob njima pa bodo pokazali filmskemu občinstvu še celo vrsto dobrih in srednje kvalitetnih filmov.

»Jurassic Park« je Spielbergova interpretacija uspešnice Michaela Crichtona in že sedaj domala vsi film imenujejo hit sezone. Ocenjujejo, da je Universal Pictures vanj vložil med šestdeset in osemdeset milijonov dolarjev in čeprav to tam zanikajo, bi znali biti stroški celo še večji. Gre za visokotehnološki film o dinosavru, ki v zabavnem parku izumrlih živali nenadoma oživi, se izmakne nadzoru in povzroča vrsto zapletov, pri čemer so za prepričljivost potrebni izredno dragi, posebni in ekstravagantni efekti. »Kombinacije dinosavrov in Stevena Spielberga,« pravijo napovedovalci letošnjega finančnega zmagovalca v ZDA, »nihče ne more premagati.

Film »Last Action Hero« Columbia Picturesa je avanturistična komedija z Arnoldom Schwarzenegrom v glavni vlogi in prav tako nabit s posebnimi učinki bilderske zvezde, ki komunicira z mladimi. Tudi vanj so po ocenah poznavalcev vložili do osemdeset milijonov dolarjev. Pravzaprav je edini, ki bi se po donosnosti lahko primerjal s Spielbergovim filmom.

Vrhunski manekenki Carla Bruni in Claudija Schiffer sta na podelitvi glasbenih nagrad v Monaku priredili dvoboj v osmih dejanjih

gantnejšo kreacijo, pač pa je objekt njenega tekmovanja princ Albert. O njegovem razmerju s Claudijo Schiffer je bilo v zadnjem letu že veliko izrečenega in napisanega, zaradi bogatega princa naj bi Claudija zapustila dolgoletnega prijatelja Billa Goinsa, ameriškega manekena. Že nekajkrat so v svetovnem tisku najavljali poročne zvonove monaškemu princu, med kandidatkami je največ točk pripadlo ravno Claudiji. Navdušila je tudi princa Reinierja, ki je napovedal skorajšnji umik s prestola miniaturne kneževine, zamenjal naj bi ga, se razume, sin Albert. Iz monaških krogov so prihajale vesti, da bi oče rad videl sina na prestolu že poročenega. Ker je bila Claudija v tej sezoni često videna gostja v Monaku, so ponovno aktualizirali kombinacijo, ki se jeponujala na dlani, njo in princa Alberta. Povod za

in njene sodelavke, razumljivo je, da vlada med njimi ostra konkurenca, ne samo profesionalna, pač pa tudi drugačna. Lepotice se borijo za naklonjenost občinstva, kot tudi za še prestižnejšo stvar, kotje pojaviti se v družbi s čim bolj znano zvezdo iz filmskega ali glasbenega sveta. Princ Albert ne sodi v nobenega od teh svetov, njegova titula je nad njima, vendar pa petintridesetletnik ne beži pred zabavišnimi mlini. Rad se prikaže na glasbenih in filmskih manifestacijah, še posebno pa na avtomobilskih dirkah. Kot vsakemu mlademu možu tudi njemu godi, če se okoli njega drenjajo lepoticice, ki se po možnosti šeborijo za njegovo naklonjenost. To je dokazal tudi na podelitviglasbenih nagrad v Monaku, na kateri se vsako leto zbere svetovna glasbena smetana. Letos je imelo občinstvo izjem-

Stonsovi, zaradi katere je njegova žena Jerry Hall zahtevala ločitev. Mick in Jerry se še nista pomirila, medtem ko je Carla obtožena že za novi napad na razmerje: tokrat je ločila mladega Perezza in njegovo družico v zrelih letih Jacqueline Bisset. To je bila priložnost za raznorazne paparazze in novinarje, da iz svojih predalčkov potegnejo še druge Carline skrivnosti: afero z Donaldom Trumpom in Ericom Claptonom.

V Monaku so ves čas lovili dvaindvajsetletno Claudijo ob princu Albertu in njuno poroko razglasili le še kot vprašanje časa. Vprašanje pa je, če se je Carla odločila resno zmešati Claudijine štrene. Dvoboj, ki ji ga je priredila, ni bil dostojen dam iz visoke družbe. Odvijal se je v osmih rundah.

V prvi je prispela Claudija v prestižni športni klub v Monte Carlu oblečena v čr-

Princa Alberta, naslednika monaškega prestola, so pogosto videvali v družbi s Claudijo Schiffer in napovedovali njenoporoko

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

PO MEDNARODNI KONFERENCI O KUGI
DVAJSETEGA STOLETJA

VSE O AIDSU

Preko 15.000 delegatov iz 166 držav se je pred nedavnim sestalo v Berlinu na deveti mednarodni konferenci o aidsu, kjer so spregovorili o nekaterih ključnih podatkih o tej kugi dvajsetega stoletja, za katero na svetu vsako leto pomre tudi do 100.000 ljudi.

Bolezen se je prvokrat pojavila med ameriškimi homoseksualci leta 1981, virus, ki aids povzroča pa so odkrili dve leti pozneje. V svetovni zdravstveni organizaciji ocenjujejo, da je bilo do sredelata 1983 z njim okuženih 14 milijonov ljudi, od tega 13 milijonov odraslih. Največ bolnikov je bilo iz subsaharske Afrike (8 milijonov), po poldrugi milijon iz južne in jugovzhodne Azije, in Latinske Amerike (Karibov) ter milijon iz Severne Amerike.

V Svetovni zdravstveni organizaciji predvidevajo, da bo do leta 2000 na svetu z virusom aidsa okuženih 30 do 40 milijonov ljudi, devetdeset odstotkov v deželah v razvo-

ju. Najbolj črnogledi govorijo celo o 100 ali 120 milijonih obolelih za to za zdaj neozdravljivo boleznijo.

Doslej je WHO prijavljenih 600.000 primerov, do sredine letošnjega leta naj bi ta številka porasla na poltretji milijon registriranih bolnikov. Terapije ali zdravila doslej niso odkrili. Poznajo dve varianti virusa, virus 1 in virus 2. Več kot polovica okuženih oseb oboli za aidsom deset let okužbi z virusom. Po postavljeni diagnozi v povprečju bolnik v državah v razvoju živi še kakšnih šest mesecev, v razvitem svetu pa od enega do treh let.

Z virusom, ugotavljajo strokovnjaki, je okuženih več

moških kot žensk. V povprečju pridejo na dve ženski trije moški. Vendar v WHO ocenjujejo, da bi se to razmerje do leta 2000 spričo vse pogostejših heteroseksualnih odnosov lahko povsem izenačilo. Z vse večjim številom okuženih žensk se povečuje tudi število obolelih otrok. Več kot tretjina otrok okuženih mater bo prav tako obolela za aidsom.

Posebno nevarna je povezava aidsa in tuberkuloze. Do petdeset odstotkov ljudi v deželah v razvoju nosi v sebi virus TBC, vendar je v večini primerov neaktiven, pojavi pa se, če zaradi aidsa oslabi imunski sistem. V Svetovni zdravstveni organizaciji ocenjujejo, da je 4,5 milijona prebivalcev, od tega 98 odstotkov v manj razvitem svetu, okuženih tako z virusom aidsa kot virusom TBC.

NE MORE BREZ KAČ

V Bangkoku živi kitajski kmetovalec, ki si ne more življenja zamisliti brez kač. Izjavlja in dokazuje, da je doslej pojedel že preko 10.000 živih kač.

42-letni Li Hongzhong, ki živi v severni pokrajini Liaoning, je kače začel uživati pred 21 leti in če sedaj dnevno ne zmaže vsaj ene, se, kot pravi sam, počuti zelo slabo. Novinarji, ki so ga obiskali,

so ga našli v trenutku, ko je kosil 60 centimetrov dolgo kačo. Njeno glavo je imel v ustih, telo pa se je zvijalo naokoli. Ob kačah se kitajski kmet hrani še z rižem, vendar v zelo majhnih količinah.

Res je, da kmet ne more prebiti brez kač, a zaradi njih ne more najti nobene predstavnice nežnega spola, ki bi bila z njim voljna deliti življenje.

ČIGAVA JE PAPIGA

Sodišče v južni indijski državi Kerala se je moralo ukvarjati s precej nenavadno

sodno zadevo. Dve sosednji družini sta se pravdali, čigava je papiga. Obe sta trdili,

da je lepa ptica njihova last. Gordijski voz je papiga presekala kar sama. Pred poroto je zrecitirala imena otrok enega od sosedov, v čigar prid je potlej razsodilo sodišče.

HOROSKOP

Oven 21. 3.–20. 4.

Planeti so vam naklonjeni, polni boste energije, zabavni in aktivni, obkrožali vas bodo prijatelji in tudi s partnerjem se bosta dobro ujela. V središču vaše pozornosti bodo nekaj časa manjše finančne težave, ki pa se bodo hitro ugodno razrešile. Srečne številke: 3, 5, 9, 13, 25.

Bik 21. 4.–20. 5.

Okoliščine, ki zavirajo vaš polet, bodo kmalu izvođenele in delo bo steklo k uresničitvi načrtov. Zelo zadovoljni boste šele v naslednjem tednu, ko bodo nekatere stvari postale bolj jasne in dorečene. V svoji koži se boste počutili vedno bolje. Srečne številke: 2, 6, 7, 10, 22.

Dvojčka 21. 5.–21. 6.

Položaj na delovnem mestu se nekoliko umirja, težave bodo preložene, ne pa razrešene. V zasebnosti boste znali nadomestiti negotovost in vznemirjenost, s partnerjem se bosta odlično razumela, morda si bosta privoščila krajše potovanje ali izlet. Srečne številke: 1, 4, 8, 12, 25.

Rak 22. 6.–22. 7.

Druženje s prijatelji bo vneslo vedrino v vaš vsakdanjik. V stikih s sodelavci in člani družine boste našli zadovoljstvo in pravi pristop. Finančne težave se bodo razrešile, sicer pa se zaradi tega ne boste vznemirjali. Načrti se bodo uresničevali. Srečne številke: 4, 7, 8, 17, 21.

Lev 23. 7.–23. 8.

Pred vami je dinamičen in zanimiv teden, v katerem se vam bo uspelo izogniti nekaterim težavam, druge pa uspešno razrešiti. Prihaja ugoden čas, da dokončate nekatere načrte in poberete sadove svojega dela. Skušajte ohraniti pravo profesionalnost. Srečne številke: 3, 5, 9, 17, 20.

Devica 24. 8.–23. 9.

Namenite pozornost poslovnim odnosom, saj lahko nastanejo manjši zapleti, torej počasi in previdno

naprej. V ljubezni boste deležni bogatega čustvenega življenja, kar bo učvrstilo vašo srečo. Pazite na svoje zdravje in ne zanemarjajte narave. Srečne številke: 1, 8, 9, 13, 24.

Tehtnica 24. 9.–23. 10.

Prisiljeni boste pristati na nekatere kompromise, spoštovati manjše omejitve, kar pa v končni fazi ne bo spremenilo učinka, ki ga želite doseči. Znete najti pravo mero in izhod iz zapletenih situacij, tudi finančna kriza vas ne bo prestrašila. Srečne številke: 2, 6, 8, 16, 23.

Škorpion 24. 10.–22. 11.

Zapletli se boste v nekaj konfliktov, na drugi strani pa boste doživljali razumevanje in podporo v tem, kar počnete, še posebno vas bo znal podpreti partner. Zavedate se, da ste včasih premalo objektivni in preveč strastni, tega ne pozabite. Srečne številke: 4, 5, 9, 17, 20.

Strelec 23. 11.–21. 12.

Bodite previdni, ni nujno, da bi se vse razpletlo ravno tako, kot pričakujete ali ste si zamislili. Načrte

boste uresničevali postopoma, z več truda, kot ste si predstavljali. Kontrolirajte se in v svoje akcije vnesite pravšnjo mero previdnosti. Srečne številke: 3, 7, 9, 12, 25.

Kozorog 22. 12.–20. 1.

Posvečate se predvsem sebi, raziskujete svoja čustva, iščete sorodno dušo, reagirate čustveno, svojih dejanj pa ne skušate razložiti razumno. Nastopil je pravi čas, da obnovite svoje intimno življenje, če tega že niste storili. Pazite na zdravje. Srečne številke: 2, 3, 8, 19, 26.

Vodnar 21. 1.–19. 2.

V ljubezni prihaja čas, ki bo za vas usoden. Nekatera razmerja se bodo utrčila, če pa še nimate partnerja, ga lahko kmalu najdete. Dobro veste, s kakšnim človekom bi radi delili življenje. Ukvarjali se boste predvsem z nedorečeno prihodnostjo. Srečne številke: 1, 5, 9, 14, 29.

Ribi 20. 2.–20. 3.

Z dobro mero optimizma in večje volje boste prebrodili nastale težave. Tudi v ljubezni se bodo pojavile boljše perspektive. Previdni boste pri izvrševanju poslovnih nalog. Pazite na mir v hiši. Ne krivite sebe, če vas bodo nekateri razočarali. Srečne številke: 5, 8, 9, 12, 28.

PISMA

PROTESTNA IZJAVA

Območni odbor SEG Radeče, Pokrajinski odbor SEG Celje in IO SEG Republike Slovenije dajemo skupno protestno izjavo zaradi ravnania oblasti pri izgradnji HE Vrhuvo. Ugotavljamo namreč, da so začeli polniti akumulacijsko jezero, čeprav niso izpolnjeni pogoji iz lokacijskega dovoljenja. Predvsem gre za očiščenje reke Save in za zaščito krajev ob bodoči akumulaciji, posebej Radeč. Opozorjamo tudi, da je nad HE že čutili smrad, saj brez spuščanih zapornic, v dolžini 1600 m navzgor, že nastajajo usedline. Ribiči opozarjajo, da je že ogrožen vodni živelj, tudi ribe. V vsakem primeru zahtevamo, da se napravi analiza vode in usedlin.

Našo izjavo naslavljamo vladi Republike Slovenije, posebej pa poslanskemu klubu Združene liste in ministrom iz te stranke, saj so ob 5. juniju, dnevu varstva okolja, v stranki pripravili na Savi akcijo, ki je imela namen zagotoviti prav čistejšo reko. Glede na to, da gre za vladno stranko, pričakujemo ustrežne uradne ukrepe. DZ RS pa predlagamo, da problem uvrsti na dnevni red, najkasneje do septembra 1993.

Želimo tudi spomniti, da smo posebno protestno akcijo pripravili že lani decembra in jo bomo prisiljeni ponoviti, če dejansko ne bodo uresničeni ukrepi, ki jih je država sprejela že pred več leti. Za dalj časa bomo zaprli magistralno cesto v Radečah.

Prav gradnja HE Vrhuvo bi lahko bila lep zgled, da je Slovenija pravna država. Opozorjamo tudi na spremembe Zakona o urejanju naselij in drugih posegih v prostor, po katerih bo HE Vrhuvo, če se bo tako nadaljevalo, črna gradnja.

Tajnik IO SEG KAREL LIPIČ

ODPRTO PISMO MIHI KOZINCU

Ni naš namen delovati kompromitirajoče vaši osebnosti, saj to ni več potrebno in je samo vprašanje časa, kdaj boste sami spoznali resnost položaja, v katerem se nahajate in boste odstopili. Odstopite, preden boste odvede tistim, ki vas zaenkrat še podpirajo, saj se nadaljuje vprašanje, kakšna bo razlika v konsekvencah. Ne glede na končni rezultat botrovanja g. Brejca in g. Bavčarja, katera zaenkrat nastopata še v nam vsem čudni vlogi »narodnih odvjetnikov«, kar se mora spremeniti, saj omenjena gospoda v celotni aferi VIS in še marsikateri lahko nastopata samo kot kronski prič pred sodiščem, s tem da se njuno varno zavetje preseli v preiskovalni zapor (zaradi preiskovalno tehničnih razlogov), vam napovedujem, da boste glede afere »Štorman« morali nekoč biti bolj konkretni, če boste hoteli, da se pri odmeri kazni upoštevajo tudi olajševalne okoliščine. Nobena pravna država ali država, ki to hoče postati, ne more dovoliti, da se pravosodje pripelje do te oblike, v kateri se, v zahvalo vam, nahaja.

Ravno zaradi slabih izkušenj z vami se tokrat obračamo na več naslovov. Javno želimo, da nam pred javnostjo odgovorite na naslednja vprašanja.

1. Kako je mogoče, da država Slovenija ravno v času gospodarske in politične krize z vsemi sredstvi želi doseči izročitev g. Adolfa Štormana od avstrijskih oblasti ter zato plačuje ogromne stroške priprave, kakor celotne procedure, preden se državni sploh lahko pogovarjata o možnosti izročitve? Ali dopuščate možnost, da je Štorman zaprt samo zato, da je zaprt, in da se njegova politična fleksibilnost drži omejena?

2. Kako je možno, da je bila zahteva za izročitev Adolfa Štormana predana avstrijskim oblastem zadnji dan pred iztekom roka (štirideset dni)? Kaj ste počeli ves ta čas, morda falsificirali vzroke za izročitev?

3. Kako si predstavljate pravno državo, če njene oblasti brez trohice odgovornosti falsificirajo mednarodno tiralico, kakor samo zahteva za izročitev? Naj vam povem, da je avstrijsko višje sodišče odbilo izročitev g. Štormana ravno zaradi tega v primeru orožja, ko ste dali drugačne podatke. Še mrtev konj bi opazil politično motivacijo naših oblasti, kaj šele demokratska država.

4. Kako si drznete obtoževati g. Štormana za oborožen roparski napad in krajo 100.000 DEM, čeprav je policijsko evidentirano, da je bil ta znesek ukraden g. Štormanu, ter da obstaja kazenska ovadba zoper storilca tega dejanja (M. Zoran). Preiskava okoli tega primera traja že polnih 15 mesecev in še ni zaključena. Zaključena pa ni samo zato, da lahko na ves glas kričite »Roparski napad!«, kajti po sojenju tega ne bi mogli več, če bi do sojenja sploh prišlo.

5. Zakaj ne poveste, da je policija za krajo 100.000 dem gospodu Štormanu vedela od samega začetka, vendar proti storilcu Zoranu M. ni ukrenila ničesar, gospoda Štormana pa takoj obtožila oboroženega roparskega napada, ko je gospoda Zorana M. vprašal, kdaj mu misli vrniti ukradeni znesek. Res je, da so to igre Brejca in Bavčarja, s katerimi nimate nič skupnega. Samo zakaj potem ne ukrepate in popravite te svinjarije, ne pa da jo napihujete?

6. Zakaj se proti Štormanu in ostalim vodi kazenski postopek nedovoljene trgovine z orožjem, čeprav je že večkrat bilo javno povedano, da je nakup orožja g. Štormana bil za tiste čase, na osnovi pooblastil, nekaj povsem legalnega, in se g. Štormanu strošek 50.000 DEM povrne? Jasno je, da se tukaj pojavljata ponovno nam vsem znani imeni Brejca in Bavčar, vendar je potem vaša dolžnost popraviti, kar sta onadva »zakuhala« v trenutku, ko sta hotela škodovati Pterletovi vladi.

7. Zakaj delegacija ministrstva za pravosodje, ki se je pred kratkim nudila v Celovcu in obiskala celovške zapore, ni obiskala tudi g. Štormana (če ima stike s stranko, novinarji, če je agresiven do ostalih zapornikov itd.)? Kdo je gospod Uroš P., da ima več obiskov iz ministrstva za notranje zadeve, ministrstva za pravosodje, kot pa svojih domačih? Je morda njegov oče, ki namreč dela v mini-

strstvu za notranje zadeve, svoje državne obveznosti izenačil s privatnimi, ko pri avstrijskih oblasteh klečeplazno prosi za svojega sina? Zakaj vaše ministrstvo v tem sodeluje? Naj Uroš P. ne zameri, saj ni kriv, da ima takšnega očeta. Naj ne zameri, ko se njegovo ime, kljub njegovi tragediji, pojavlja v javnosti. Naj se samo zamisli, da ni on Uroš P., kako bi se počutil pri poskusih privilegiranje druge osebe. Kako se mi počutimo, ko nam tako visoke »živine«, kot je njegov oče, ne priznavajo niti osnovnih človeških pravic v trenutku, ko začne delovati sodni mlin.

Gospod Kozinc, s svojimi mahinacijami je slovenska oblast pripeljala državo Avstrijo v dokaj neljubo vlogo, ko mora na eni strani delovati človeško in obraniti človeka pred nevarnostjo, na drugi strani pa negovati dobre sosedske odnose. Kaj se bo zgodilo, če g. Štormana ne bodo hoteli izročiti? Dokazali bodo, da naša država ni pravna, da je g. Štorman politično preganjan. Ali se tako negujejo dobrososedski odnosi? Ne, sigurno ne. Torej je država Avstrija prisiljena delovati v korist in interes celotne skupnosti. Koliko je človek kot enojka takrat vreden, vemo in bomo vedeli. Vendar vam Štormana, heroja med zadnjo vojno, pravega domoljuba, ne damo, tako kot ste si vi to zamislili. Kaj so naša osebna trpljenja v primerjavi z iskrenimi željami do našega naroda? Nič, še opazili jih ne boste. Ker vedno zmaga ali izgubi samo narod, je vprašanje, ali vam bo uspelo iztrebiti vse zavedne Slovence, da boste lahko naprej vladali tako kot do sedaj. Verjetno ne, saj bi pri vseh teh zavednih Slovencih, ki bogatijo naš narod, prišla beseda Genocid v uporabo. Torej, kdo bo zmagal? Narod in samo narod.

ZUPAN DARKO, član predsedstva RZS, Velenje

KRIVICA, KI DVAKRAT BOLI!

V sredo 16. marca 1993 sem se popoldan dobre volje odpravila na sprehod za kratek čas. Pri šoli »Slavka Štandra« sem ob Ljubljanski cesti čakala na prehod za pešce, da bom imela prosto cesto. Sonce mi je sijalo v oči, zato nisem videla rdeče luči in tudi nisem vedela, da je na semaforju gumb, na katerega bi naj pritisnila, če bi hotela preko ceste. Zato sem mirno čakala, da sem imela prosto cesto na levi in desni strani.

Počasi sem šla po prehodu proti bazenu, pa sem zaslišala glasno klicanje gospa. Obrnila sem se in videla policista, ki mi je z roko ukazoval, da naj pridem k njemu. Šla sem in vprašala, »kaj bo lepega«. Mlad policist g. Lampret mi je rekel, da sem šla čez rdečo luč. Povedala sem, da za to nič ne vem, ker nisem videla nikjer rdeče luči. Vprašal je, če imam osebnostni list, pa sem mu vljudno povedala, da nimam ničesar s seboj, ker nameravam na sprehod, kot mi je zdravnik naročil.

Zahteval je moje podatke. Nisem vedela, zakaj mi moram vse to pripovedovati, a kmalu me je seznanil, da sem kaznovana za 1.000,00 SIT. Zahteval je, da naj podpišem, kar nisem hotela in sem mu še enkrat povedala,

da rdeče luči nisem videla, zato sem dalj časa čakala na pločniku, da sem imela prosto na obeh straneh. Nisem ovirala nobenega prometa, zato me ne more kaznovati. Hotela sem oditi svojo pot proti Savinji, pa je začel kričati – počakajte. Ubogala sem in počakala, da je po telefonu preveril moje podatke.

Bila sem nad vse začudena, ko je v jezi odprl vrata avtomobila in zaklical »noter«. Usleda sem se in opazila za volanom še enega mladega policista g. Topiča, ki je vprašal svojega sodelavca – kam pa jo naj peljeva? Policist mi je žugal, da bom šele videla, kako bom kaznovana, ker sem dala napačne podatke. Z avtom smo stali pri semaforju nekaj časa, zato je g. Lampret zaklical – dam vam še eno šanso, da mi poveste točne podatke. Odgovorila sem mu, da ne bom več govorila, ker ima že vse zapisano.

Vprašal me je, če pokažem, kje sem doma. Prikimala sem in povedala policistu za volanom, kje naj zavije. Ko smo se pripeljali na cesto V. prekomorske, je Lampret zaklical, – lej, pa jo imamo – ona pa je rekla Ob železnici – kje naj ustavimo? Rekla sem, da naj pelje do konca in zavije desno. Pripeljali smo se do mojega vhoda Ob železnici. Pokazala sem okno in povabila v stanovanje. V hodniku je preveril, da sem stanovalka tistega bloka.

Čez nekaj časa je prišel do stanovanja in zahteval osebno izkaznico. Vljudno sem jo izročila in povedala, da bi lahko bil še enkrat mlajši, ko lažnih podatkov ne bi dajala, ker nisem lopovka, da bi se morala skrivati za tujim primkom. Odgovoril je, da sem govorila resnico in mi hotel izročiti račun. Nisem ga prišla in račun je padel na tla. Ko je stopal po stopnicah, je govoril – pritožite se, kamor hočete, samo to boste plačala in se usedel v avto. Pobralla sem račun, pohitela do avta in strgan list zataknila za sireno.

Brez vsakih besed sem odšla v stanovanje, policista pa sta se odpeljala. Čez poldrugi mesec pa sem prejela od Ministrstva za finance sklep o prisilni izterjavi dolga iz osebnih prejemkov 1.892,00 SIT. Ker je bila sreda, sem se čez eno uro že zglasila na davčni pri g. Fidlerju. Obrazložila sem ves potek dogodka, zato so me napotili na Ministrstvo za notranje zadeve. V četrtek 13.5.1993 me je prijazno sprejel g. Pinter. Podala sem na zapisnik in prisila za čimprejšnji odgovor.

Odgovor sem prejela 3.6.1993 in zelo sem razočarana nad vsebino, ker so v njej navedene laži, da sem odklonila na zahtevo policista pokazati osebno izkaznico in sem ga žalila, da je smr-kavec. Ker nimam priče, je lahko policist Lampret izjavil, kar je hotel. Policist Boris Topič pa je moral potrditi laž svojega sodelavca, da ne bo zamere. Policija nima z mano nobenih opravkov in mladih policistov sploh ne poznam, zato me še bolj prese- neča, kako si upa mlad policist izjavljati laži, saj je gotovo opravljal kadetsko šolo in bi se moral zavediti, da bo s takim ravnanjem izgubil zupanje in namesto spoštovanja si bo pridobil mržnjo ter policiji dajal slab zgled. To mu ne more biti v ponos, da spravlja občane ob denar s kruto neresnico in dela invalidom krivico, ki dvakratno boli.

Po moji laični presoji policist Dušan Lampret ni ravnal po pravilih. Če sem se mu

zdelo sumljiva, bi bila njegova dolžnost me peljati na policijo. Tudi opozoril bi me naj in pokazal, kje naj bi pritisnila na gumb. Če se mu je zdelo to velika kršitev, ker nisem vedela za gumb na semaforju, bi me moral predati sodniku za prekrške, kjer bi se resnica ugotovila, ne pa zahtevk na Ministrstvo za finance o prisilni izterjavi dolga iz osebnih prejemkov. Povrhu pa še krivo ovadbo žalitve zaradi nedostojnega vedenja sodniku za prekrške. O tem bomo še razpravljali, ker ne bom dopustila mlademu policistu samoljubno, protizakonito, krivično in kaznivo dejanje proti starejši resnicoljubni materi, ki je v življenju že marsikaj prestala.

Ob koncu bi navedla še samo to, da bi urad za promet moral imeti na drogu z gumbom oznako, kot jo imajo v Nemčiji. Prijazni gospod iz Ljubljanske 44 v Celju mi je hotel pokazati, kje se gumb nahaja. Začudil se je, ker je pri gumbu stolčeno. To sem javila glavnemu za promet, pa je stanje še vedno isto. Nihče tega ne popravi, meni pa pritožbo neutemeljeno zavrnejo in pišejo krivične ovadbe sodniku za prekrške na besede policista.

VLADKA HAJMERLE, Celje

UČITELJI STAVKAJO

Sedaj ob koncu šolskega leta stavkajo učitelji, ker izsiljujejo še višje plače. Učiteljev ni malo, ampak orjaška množica po celi Sloveniji. Plače so v šolah lepe, počinim imajo zelo veliko, toliko nima nihče na tem svetu. Med šolskim letom hodijo zelo veliko na sprehode z učenci, prevelikokrat gre do nogometno igrišče in ek-skurzije, kjer se prijetno zabavajo, medtem ko drugi zaposleni težko delajo in opravljajo nevarna dela pri strojih.

Učitelji živijo od proračuna in sedaj zahtevajo še višje plače, denarja pa ni za tako velikansko množico šolnikov. Vlada pa ne ve, kje in komu naj denar vzame. Prav gotovo ne more vlada vzeti tistim delavcem, ki imajo manj kot učitelji in stavkajočim podariti. Šolniki gredo predaleč in so celo zahtevali, naj minister za šolstvo dr. Slavko Gaber odstopi.

Državljeni smo vznemirjeni, nezadovoljni zaradi stavke in to se bo vedno nadaljevalo iz leta v leto in tako bodo večne stavke v Sloveniji. Naša vlada naj takoj ukaže: STAVKE SO V SLOVENIJI PREPOVEDANE! KDOR BO STAVKAL, BO KAZNOVAN (DENARNA ALI ZAPORNA KAZEN).

Naj bo v Sloveniji nekakšen red in mir pred izsiljevalci in nadlegovalci za denar, če ga ni. Če ga ni, še hudič ga ne more vzeti.

ALOJZ KRNIČNIK, Celje

PROTEST RZS OB PREVALJSKIH DOGODKIH

Naša stranka je stalno opozarjala na poizkuse ultra-

levih vladajočih struktur prikazovanja rodoljubnih Slovencev kot nacionalšoviniste oziroma šoviniste. Zato Republiška zveza Slovenije ostro protestira zoper neresnično in zlonamerno medijsko prikazovanje spora družine Tahič s sosedi Slovenci. Opozorjamo na dejstvo, da je NESLOVENEK Tahič teden dni pred spornim dogodkom, oborožen s pištolo grozil sosedu SLOVENCU. S tem je med njima nastala povsem razumljiva napeta situacija. V spornem dogodku, pri tem stanju napetosti med sosedoma, je Tahič s pomočjo sorodnikov uresničil grožnje prejšnji teden, tako da je izrazil povsem naključni trenutek veseljaštva skupine sosedov, jih najprej verbalno in nato še fizično napadel.

Nadaljnji oziroma končni razplet dogodkov je bil torej plod provokacije in napada s strani Tahičev. Da bi skozi negiranje klasičnega primera kršitve javnega reda in mira opravičili svoj nasilniški postopek, so Tahiči celoten dogodek obarvali nacionalistično in se s pomočjo medijev prikazali kot žrtve. Ostro protestiramo zoper namenska in enostranska poročanja o dogodkih s strani g. Silva Bobovnika iz RTV Slovenije in Matjaža Kranjca, ki sta z iznakažanim poročanjem negirala in izlivala gnev celo na uradno policijsko poročilo.

Opozoriti moramo, da takšna poročanja samo spodbujajo mednarodne spore in konfliktne situacije, kjer bodo Slovenci žrtvovani interesom ultralevice, ki poskuša Slovence vsiliti večnacionalnost in na tleh Slovenije ustvariti novo Jugoslavijo.

FRANC OBLIŠAR, Izvršni tajnik Predsedstva Republikanske zveze Slovenije

SLOVENSKO EKOLOŠKO GIBANJE

Komisiji za lokalno samoupravo DZ RS (G. dr. Ciril Ribičič) Komisiji za regionalni razvoj DS RS (G. dr. Dušan Plut)

PREDLOG

Prosimo, da v postopku sprejemanja Zakona o lokalni samoupravi zagotovite, da bo med pristojnostmi lokalnih skupnosti tudi odločila beseda teh pri posegih v prostor, zlasti z vidika varstva okolja in čuvanja zemlje, primerne za kmetijsko rabo. Noben poseg naj ne bo mogoč brez soglasja prizadete lokalne skupnosti, ki svoj interes oziroma stališče po potrebi izrazi na referendumu. (Za referendum potrebujemo prav tako nov zakon!)

Ne glede na to, da od 29. decembra lani, od rednega občnega zbora SEG, ne delujemo več kot stranka, si dovoljujemo še predlagati, naj Zakon o lokalni samoupravi jasno zagotovi, da ne bo prinesel novih obremenitev za podjetja in davkoplačevalce. V bistvu je treba le prerazdeliti denar, ki se sedaj zbira v integralnem proračunu. (Ker je stalno govor o švicarskem vzoru, to ne bi smel biti niti najmanjši problem.)

Ekoški pozdrav!

Za IO SEG KAREL LIPIČ

NOVA DOBA

KATALOŠKA PRODAJA

KUPUJTE CENEJE

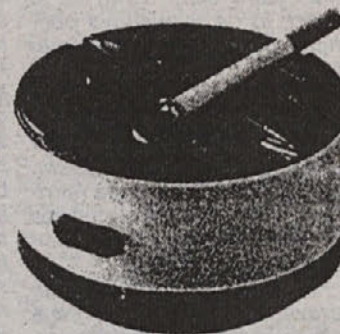
NOVA DOBA

AVTO IONIZATOR

RAZPRŠI in NEVTRALIZIRA vse težke delce v vašem avtu. (Neutralizira CIGARETNI DIM, OSVEŽI ZRAK)
Enostaven priklop, na na vtičnico vžigalnika
ENOSTAVNO, HITRO in EKONOMIČNO do svežega zraka v vašem avtomobilu.

CENA: 1.920,00 SIT + poština

NIČ VEČ
ZAKAJENIH PROSTOROV

EKOLOŠKI PEPELNIK GO-GO

Prijatelj kadilcev, predvsem pa NEKADILCEV. S posebej vgrajenim dvojnimi filtrom (karbonski granulati in sintetična tkanina, ki absorbira dim) skrbi za čistejši zrak v prostoru. Za delovanje potrebuje dva 1.5 V baterijska vložka (nista priložena)
POSKRbite ZA PRIJETNO POČUTJE IN ZDRAVO BIVANJE VAS IN VAŠIH OTROK.

CENA: 2.880,00 SIT + poština

DEKLETA IN ŽENE – LAHKO STE ŠE LEPŠE

SAMOLEPILNE TREPALNICE

iz naravne dlake; odlično pristajajo vsaki ženski od 14 do ... let.
Priloženo lepilo vam omogoča trajnejšo uporabo.

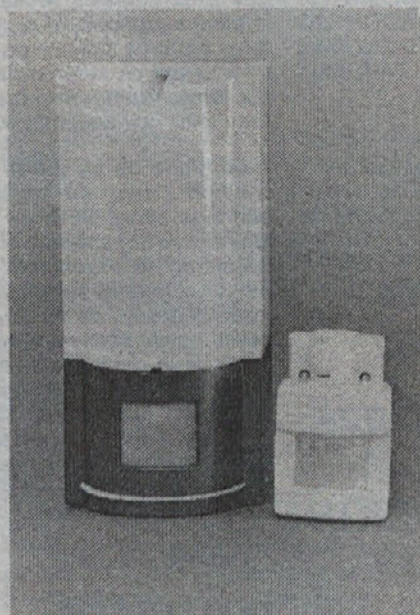
CENA: 1.584,00 SIT + poština

UMETNI NOHTI

v različnih barvah s priloženim lepilom. Lahko vam ponudimo: 3 vrečke po 20 kosov v treh barvah in to: ROŽNATA, BISERNA in RDEČA.

CENA: 540,00 SIT + poština

ALARMNA SVETILKA
S SENZORJEM

Varuh vašega premoženja in denarja. Samodejno se prižge ob prvem mraku ali kadar se ji kdo približa.

Še posebej je primerna za verande, garaže, poslovne prostore, vhode v stanovanja in gospodarska poslopja...

ZA VAŠE VAROVANJE IN VARČEVANJE

CENA: 6.600,00 SIT + poština

VSE NAVEDENE IZDELKE LAHKO NAROČITE V NOVI DOBI
Z NAROČILNICO ALI PO TELEFONU /063 – 441 606 ali
441 215/ ali po telefaksu /063 – 26 903/ in po pošti
na naslov: NOVA DOBA,
Aškerčeva 15, 63000 Celje.

Naročilnica

Priimek in ime: _____ Naročam

_____ kosov izdelka po ceni _____ po ceni _____

_____ po ceni _____

Moj naslov: _____

Plačilo po povzetju.

S polletno naročnino imate že plačan komercialni oglas velikosti 5 cm v stolpcu.

S plačano naročnino za pol leta ali celo leto pa povrh tega postanete kandidat za pol kilograma čistega zlata.

Spoštovani naročniki!

Časi so takšni, da smo se žal prisiljeni marsičemu odpovedati. Le enemu samemu se ne smemo – informacijam. Časopis Nova doba pa skrbi za pravočasno in resnično informiranje.

Kaj še daje Nova doba?

ENAKO CENO ČASOPISA ZA NAROČNIKE ČEZ VSE LETO Mali oglas zastoj Zanimivosti iz sveta glasbe in svetovne mondene družbe Televizijski program in napovedi za prireditve

Z izpolnjeno in poslano naročilnico postanete član velike družine časopisa Nova doba. Naročnino nakažite na žiro račun Nove dobe pri celjski SDK št. 50700 – 603 – 31455.

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime priimek

naslov

naročam časopis-tednik Novo dobo na naslov

Na gornji naslov mi pošljite Izvodov. (število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika

MALI OGLASI

NOVO TRISOBNNO STANOVANJE, staro leto dni, 73 m², s KTV in plinovodom na Ptuj prodam. Tel.: 062/ 771-421 ali 062/ 781-145, po 16. uri

50 L ZAMRZOVALNIK, žensko kolo in kavč (še nerabljen), raztegljivo mizo, šivalni stroj Bagat Varitas, vse brezhibno, ugodno prodam. Cena po dogovoru. Alojz Repič, Ormoška 1, Ptuj
PREMOG IZ VELENJA zelo

ugodno vozimo. Plačilo tudi na čeke. Naročila sprejemamo na 062/ 775-181 ali 063/ 855-607

TERENKA, d. o. o., redno zaposli 10 predstavnikov na terenu pod zelo ugodnimi pogoji. Zasluzek od 50.000 SIT naprej. Pogoji: svoj avtomobil in komunikativnost. Tel.: 062/ 724-662

NEMŠKE OVČARJE, čisto krvne, brez rodovnika, ugodno prodam. Tel.: 063/ 771-610

ZIDANICO z vinogradom in sadovnjakom, 30 arov, v Petrovcih, Prekmurje, prodam. Tel.: 069/ 21-811

KNJIGOVODSTVO za podjetnike in obrtnike vodim. Informacije na tel.: 0601/ 42-201
VEČ KOZ Z MLADIČEM ali posamezno prodam. Božo Breznikar, StaraBučka 32, 68275 Škocjan, tel.: 068/ 76-087

POLJSKO PRIKOLICO KNAP 2+1, dobro ohranjeno, garažirano, malo rabljeno, ugodno prodam. Tel.: 069/ 22-373

VIKEND v Studencih pri Žalcu, cca 50 m², ugodno prodam. Možen ogled. Tel.: 063/ 711-062

FIAT 16 P, letnik 83, registriran do 31. 5. 1994, prodam. Informacije zvečer, tel.: 063/ 27-592

RAZNO STARINSKO POHIŠTVO in druge starine prodam. Cena zelo ugodna. Miro Prodnik, Črna na Koroškem, Center 112, tel.: 0602/ 38-357

GOLF, letnik 1980, rumene barve, prodam. Tel.: 069/ 65-668, Jakoša, Nikola Tesla 11, Radenci

PSE, nemške ovčarje, čisto krvne, stare 7 tednov, prodam. Tel.: 069/ 41-272

LADIJSKI POD 360 SIT z dostavo prodam. Smrekov, 7 cm, širine 1,2 in 3 m dolžine. tel.: 063/ 33-343

NEDOGRAJENO STANOVANJSKO HIŠO, z garažo, vratom, sadovnjakom v Trmilnih ob glavni cesti prodam. Tomšičeva 3, Lendava, od 16. do 20. ure

MARUTI SUZUKI, l. 1991, registriran do septembra, kasko zavarovan, garažiran, prevoženih 6000 km, prvi lastnik, prodam za 8800 DEM. Tel.: 068/ 57-374

NOV ŠPORTNI HIT: PROSTO PLEZANJE

NA MEJI ZMOŽNOSTI

Ob klasičnem alpinizmu in veljavi skrajno težkih vzponov se tačas v svetu vse bolj uveljavlja posebno vabljiv šport – športno plezanje (free climbing), pri katerem je plezalec v celoti odvisen od svoje spretnosti in znanja in so kakršnikoli pripomočki klasičnega alpinizma dovoljeni le zaradi varnosti tekmovalca.

Ob plezalnih copatih in pasu je najpomembnejši del športnikove opreme na pas pritrjena vrečka z magnezijem. Vzponi vrhunskih plezalcev se praviloma na meji človeških zmoglosti, kajti redke oprijemke so pogosto izbočene le nekaj milimetrov in se je na njih mogoče oprijeti le z vršički prstov na rokah in nogah, pri čemer magnezij zmanjšuje nevarnost, da bi plezalcu zdrsnilo v najtežjem trenutku. Pogosto namreč visi le na eni roki ali na dveh, treh prstih. Nekateri malo za šalo malo zares pravijo, da si včasih pomagajo le z nohti in trepalnicami. Teže vzponov so označene s številkami in to od 2 do minus 11, najlažje lahko premagajo že malo boljši rekreativci brez vrtoglavičice, najtežje, zvečine previsne stene pa zmorejo le zares najboljši plezalci, ki jih lahko brez pretiravanja imenujejo ljudje – pajki. Poleg absolutne telesne pripravljenosti morajo biti vrhunski plezalci tudi v izjemni psihični kondiciji.

Takšno plezanje terjama maksimalno koncentracijo, v kateri plezalec v pravem trenutku brez naprežanja vselej najde pravo rešitev. V tem športu

napake ni mogoče popraviti. Njihova posledica je spektakularen, a povsemnenevaren padec s stene, kajti plezalec obvisi na posebni vrvi zavarovanje. Tudi v tem športu so v svetu že pravi profesionalci, na primer Francoz Patrick Edlinger ali Avstrijec Thomas Bubendorfer, ki sta enako popularna kot nogometni zvezdniki. S svojimi podvigi in bogatimi sponzorji, s prodajo filmskih posnetkov svojih podvigov, ki so za povprečnega človeka preko vsake razumne meje, prav razkošno živita. Čeprav je prosto plezanje v svetu izredno popularno, za večino ljubiteljev ni ravno poceni. Vsaj pri nas. V tujini se z njim ukvarja preko pol milijona ljudi, največ v Evropi, vse bolj pa pridobiva na veljavi tudi v Aziji. Športnega plezanja ne gre zamenjevati z alpinizmom. Alpinisti vadijo z namenom, da osvojijo vrhove širom sveta, športno plezanje pa je tekmovalni in vse bolj dvoranski šport, ki ima kot vse druge športne panoge svoja evropska in svetovna prvenstva.

NOVA DOBA

GOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJEGOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJE

Iz mednarodnega poslovnega informacijskega sistema BORZA ponudb, povpraševanj in informacij za vse oblike poslovnega sodelovanja smo izbrali nekaj ponudb in povpraševanj domačih in tujih podjetij, ki iščejo poslovne partnerje (celotna baza je na razpolago v Informacijski pisarni Centra za informacijski sistem GZS in na vseh območnih zbornicah GZS.

1. SL003-02002
NEMŠKO PODJETJE IŠČE PARTNERJA - ZASTOPNIKA ZA PRODAJO SOFTWARE ZA AVTOMATIZACIJO PROIZVODNJE.
Naziv: A-S GmbH
Država: 280 NEMČIJA ZR
Kraj: BADEN - BADEN
Pošta: 7570
Naziv: LICHTENTAKER ALLEE 14
Telefon: /07221/391403
Telefaks: /07221/391410
Teleks:
Kontakt: MR. STEFFEN SCHMIDT

2. SL003-02003
FRANCOSKO PODJETJE PONUJA STORITVE NA PODROČJU RAZISKAV TRGA, ISKANJA IN VZPOSTAVLJANJA KONTAKTOV S FRANCOSKIMI PARTNERJI, SVETOVANJA IN VODENJA PROJEKTOV.
Naziv: CABINET VOJNOVIC
Država: 250 FRANCIJA
Kraj: CHATENAY MALABRY
Pošta: 92290
Naziv: 8 ALLLEE PAUL ELUARD
Telefon: +33 1 46 60 34 50
Telefaks: +33 1 40 91 01 92
Teleks:

3. SL003-02004
FRANCOSKO PODJETJE ŽELI INVESTIRATI V PESKO KOPE IN SODELOVATI Z GRADBENIMI PODJETJI ALI CEMENTARNAMI. /PREDSTAVITVENI KATALOGI SO NA RAZPOLAGO/.
Naziv: ENTREPRISES AUDEMARD
Država: 250 FRANCIJA
Kraj: CARROS CEDEX
Pošta: 06511
Naziv: B.P. 25
Telefon: +33 93 29 11 29
Telefaks: +33 93 29 11 39
Teleks:
Kontakt: MR. FRANZ KRÄINER

4. SL003-02005
IŠČEMO PONUDNIKA PRAHU ZA POLNENJE GASILNIH APARATOV, KOT JE NPR. MONOAMONIJEV FOSFAT.
Naziv: JANEZ KOLAR
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61117
Naziv: BRILEJEVA 8
Telefon: 061/575-147
Telefaks:
Teleks:
Kontakt: JANEZ KOLAR

5. SL003-02008
PODJETJE IZ INDIJE PONUJA USNJENE PROIZVODE - GALANTERIJO.
Naziv: VANI IMPEX
Država: 356 INDIJA
Kraj: CALCUTTA
Pošta: 700 001
Naziv: 2 CLIVE GHAT STREET,
Telefon: (0) 20 5926/7090
Telefaks: 91 (33) 2059 87
Teleks:
Kontakt: GIRISH GHELANI

6. SL003-02010
NUDIM PROSTE KAPACITETE NA STRUŽNEM AVTOMATU INDEX 30 B. MOŽNOST IZDELAVE, SESTAVLJANJA KOVINSKIH IZDELKOV ALI NAPRAV.
Naziv: IBAS, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61110
Naziv: STRAŽARJEVA 38
Telefon: 061/453-867
Telefaks:
Teleks:
Kontakt: IVAN BAZNIK

7. SL003-02012
PONUJAMO VAM PROJEKTIRANJE, TIPSKE PROJEKTE STANOVANJSKIH HIŠ, IZVAJANJE GRADBENIH DEL, MONTAŽNE KONSTRUKCIJE, INŽINERING, NADZOR, NOTRANJA IN ZUNANJA UREDITEV IN SVETOVANJE PO IZREDNO UGODNIH CENAH.
Naziv: ANODOS, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naziv: TRŽAŠKA C. 266
Telefon: 061/263-636
Telefaks: 061/262-070
Teleks:
Kontakt: ROBERT ŠEBENIK

8. SL003-02013
HRASTOV, BUKOV, JESENOV KLASIČNI IN LAMELNI PARKET.
Naziv: »KONTEKSPORT«
Država: 893 HRVAŠKA
Kraj: RIJEKA
Pošta: 51216
Naziv: ŠIROLI 8, VIŠKOVO
Telefon: 051/212-449
Telefaks: 051/256-816
Teleks:
Kontakt: ŽELJKO MIHELČIČ

9. SL003-02014
PODJETJE BIM, D.O.O. IZ MURSKÉ SOBOTE PONUJA MEHČALEC BIMOLAN, TEKOČINE ZA POMIVANJE POSODE BIMAT, ŠAMPONA BIMAY IN PENEČE KOPELI BIMOSAN.
Naziv: BIM, D.O.O.
Država: 895 SLOVENIJA
Kraj: MURSKA SOBOTA
Pošta: 69000
Naziv: LENDAVSKA 29B
Telefon: 069/32-500
Telefaks: 069/21-136 84 10.
SL003-02015
IZDELUJEMO DROBNOKOVINSKE PREDMETE, ZA ZNANEGA KUPCA, TUDI MAJHNE SERIJE /ZNAČKE, OBESKE, OBESKE ODPIRA-

ČE, MEDALJE, PLAKETE, GUMBE, KRAVATNE IGLE, PRIPONKE, NAPIŠNE PLOŠČICE/, PREDVSEM ZA REKLAMNE NAMENE IN OZNAČEVANJE UNIFORM TER PROSTOROV.
Naziv: DVZ PONIKVE, D.O.O.
Kraj: VIDEM - DOBREPOLJE
Pošta: 61312
Naziv: PONIKVE 76
Telefon: 061/787-111
Telefaks: 061/787-219
Teleks:
Kontakt: RIHARD GASPARIČ

11. SL003-02017
PODJETJE IZ POSTOJNE IŠČE VLAGATELJA ZA PERSPEKTIVNE BODOČE PROJEKTE VEČ PODATKOV DOBITE TELEFONSKO NA PODJETJU. VABLJENI.
Naziv: OPTIMIZEM HOLDING, D.D., POSTOJNA
Kraj: POSTOJNA
Pošta: 66230
Naziv: VOLARIČEVA 5
Telefon: 067/22-158
Telefaks: 067/22-302
Teleks:
Kontakt: BORIS TINTA

12. SL003-02018
PRODAJAMO KOMPLETNO LINIJO IN TEHNOLOGIJO ZA PROIZVODNJO TOPLOTNIH IZMENJEVALCEV Z VSEMI POTREBNIMI ORODJI. TOPLOTNI IZMENJEVALCI SE VGRAJUJEJO V VSE VRSTE HLADILNIH ELEMENTOV /PULTI, VITRINE, SKRINJE, DRUGI RAZHLAJEVALCI/. ZA POSTAVITEV PROIZVODNJE JE POTREBNA POVRŠINA C. 150 M2. ZAPOSILITI JE MOŽNO DO 5 LJUDI V ENI IZMENI.
Naziv: INPO, LJUTOMER, D.O.O.
Kraj: LJUTOMER
Pošta: 69240
Naziv: PREŠERNOVA 7
Telefon: 069/82-487
Telefaks: 069/82-593
Teleks:
Kontakt: SILVO POTOČNIK

13. SL003-02019
PRODAJAMO KOMPLETNO LIVARNO ZA VLIWANJE SREDNJE VELIKIH ODLITKOV. SESTOJI SE IZ DVEH STROJEV ZNAMKE BÜHLER. EDEN OD STROJEV JE AVTOMATIZIRAN, EDEN PA KOMBINIRAN. MOŽNO JE KUPITI TUDI PEČI. ZA POSTAVITEV IN PROIZVODNJO JE POTREBEN PROSTOR CA. 100 M2.
Naziv: INPO, LJUTOMER, D.O.O.
Kraj: LJUTOMER
Pošta: 69240
Naziv: PREŠERNOVA 7
Telefon: 069/82-487
Telefaks: 069/82-593
Teleks:
Kontakt: SILVO POTOČNIK

14. SL003-02020
PROSTOR ZA NEŽIVILSKO DEJAVNOST, DO 50 M2. LAHKO JE LOKAL ALI PRO-

STOR ZA RENOVIRATI ALI POTREBEN NADALJNEGA VLAGANJA. LOKACIJA LJUBLJANA. MOŽNOST NAKUPA.
Naziv: CIS GZS
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naziv: SLOVENSKA 41
Telefon: 061/150-122
Telefaks: 061/219-536
Teleks: 31-138 GZ SL
Kontakt: INFORMACIJSKA PISARNA CIS GZS

15. SL003-02021
AUTO DIM - FUČ: UGAŠEVALE CIGARETNIH OGORKOV. KOVINSKI TULEC Z NASTAVKOM ZA POLJUBNO NEMESTITEV V PEPELNIK POTNIŠKIH PREVOZNIH SREDSTEV. CIGARETNI OGOREK UGASNE ZANESLJIVO V TREH SEKUNDAH IN S TEM ZAGOTAVLJA POŽARNO VARNOST.
Naziv: »EUROGEN«, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61110
Naziv: ROJČEVA 19
Telefon: 061/445-146
Telefaks: 061/445-146
Teleks:
Kontakt: EVGEN PAVŠIČ

16. SL003-02022
MINI ROLL PALETA: LESENA POVRŠINA NA LEŽAJNIH KOLESIH RAZLIČNIH DIMENZIJ, NOSILNOSTI OD 50 DO 200 KG, NAMENJENA KOT DODATNA OPREMA V TRGOVINAH Z MEŠANIM BLAGOM IN DISKONTIH, ZA DEPONIRANJE PRODAJNEGA BLAGA. KOMBINIRANA Z KOVINSKIMI KOŠARAMI PRIMERNA TUDI ZA AKCIJSKO PRODAJO IZVEN TRGOVIN.
Naziv: »EUROGEN«, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61110
Naziv: ROJČEVA 19
Telefon: 061/445-146
Telefaks: 061/445-146
Teleks:
Kontakt: EVGEN PAVŠIČ

17. SL003-02024
ZASTOPNIKE ZA PLASIRANJE NAŠIH PROIZVODOV NA PODROČJU REPUBLIKE SLOVENIJE, VABIMO K SODELOVANJU
Naziv: CIS GZS
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naziv: SLOVENSKA 41
Telefon: 061/150-122
Telefaks: 061/219-536
Teleks: 31-138 GZ SL
Kontakt: INFORMACIJSKA PISARNA CIS GZS

18. SL003-02025
IŠČEMO PROIZVAJALCA LEPLJENIH PLOŠČ IZ LESA, SMREKA/JELKA ZA REGALE IN STRANSKE DELE OMAR. KOLIČINA CCA. 500 CBM/LETNO - IZVOZ NEMČIJA. PODROBNEJŠE INFORMACIJE PENTA D.O.O.
Naziv: PENTA, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61000
Naziv: DUNAJSKA 21
Telefon: 061/325-179
Telefaks: 061/131-012
Teleks:
Kontakt: FANI POTOČNIK

19. SL003-02026
DANSKO PODJETJE CORNEGA JE ZAINTERESIRANO ZA VOZ JEKLENIH PROIZVODOV /PLOŠČE, PALICE, ŽICA, CEVI.../
- STAVBNEGA STEKLA IN - SANITARNIH PROIZVODOV.
Naziv: CORNEGA ApS
Država: 208 DANŠKA
Kraj: HOLTE
Pošta: DK-2840
Naziv: HOLTE STATION-SVEJ 6, P.O. BOX 3
Telefon: 45-42-423-078
Telefaks: 45-42-424-448
Teleks: 4242-1544
Kontakt: MR. POUL NEERGAARD

20. SL003-02027
ZASEBNO PODJETJE IPROTOTEHNA, D.O.O. KEMIČNI IZDELKI, EXPORT - IMPORT LJUBLJANA, PONUJA VISOKO KVALITETNE ŠOLSKE, HOBBY IN PROFESIONALNE UMETNIŠKE AKRILNE BARVE NA VODNI OSNOVI, EKOLOŠKO NEOPOREČEN IZDELEK. PROSPEKTI SO NA VOLJO V INFORMACIJSKI PISARNI.
Naziv: PROTOTEHNA, D.O.O. LJUBLJANA
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61113
Naziv: FOERSTERJEVA 40, P.P. 2
Telefon: 061/346-426
Telefaks: 061/346-427
Teleks: 447-740
Kontakt: ŠTEFAN BOROTA

21. SL003-02030
ITALIJANSKO PODJETJE PONUJA USNJE ZA POHIŠTVENO OPREMO, GALANTERIJO IN OBLEKO.
Naziv: SONJA JAURIC
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naziv: VIDOVDANSKA 3
Telefon: 061/323-157
Telefaks: 061/321-505

Teleks:
Kontakt: SONJA JAURIC

22. SL003-02040
IŠČEMO PROIZVAJALCE ALI POSREDNIKE ELEMENTOV /KOSTANJ, HRAST, OREH, ČEŠNJA, BUKEV/ DIMENZIJ: 25 MM X 75 MM X 400 - 1500 MM, SUŠENIH NA 10% VSEBNOST VLAGE. KVALITETA: SVETLA BARVA, 4 STRANI BREZ VSAKIH NAPAK.
Naziv: TIMITALY SAS DI A.CONTI & C.
Država: 380 ITALIJA
Kraj: UDINE
Pošta: 33100
Naziv: PIAZZA LIBERTA 7
Telefon: 99-39-432-506-747
Telefaks: 99-39-432-506-900
Teleks:
Kontakt: MOGAVERO SALVATORE

23. SL003-02041
PO KONKURENČNIH CENAH NUDIMO ČRPALKE VSEH VRST, INDUSTRIJSKE, KMETIJSKE, PROTIPOŽARNE VENTILE, ELEKTROMOTORJE, IZDELKE ZA OBDELAVO LESA, STROJE IN NAPRAVE ZA VRTANJE VODNJAKOV, STROJE ZA ODSTRANJEVANJE SNEGA IN TEKOČIN. IŠČEMO INSTALATERJE IN DISTRIBUTERJE.
Naziv: MAGINI SNC DI ZANONELLA G. E STEFANEL G.
Država: 380 ITALIJA
Kraj: MANZANO /UD/
Pošta: 33044
Naziv: VIA DEL CRISTO NO 26
Telefon: 0432/750722
Telefaks: 0432/750722
Teleks:
Kontakt: STEFANEL GIANLUCA

Kontakt: SALEM MOHAMED
DODATNE INFORMACIJE O DELOVANJU BORZE LAHKO DOBITE VSAK DAN V INFORMACIJSKI PISARNI CIS GZS, SLOVENSKA 41, LJUBLJANA, TEL: 061/150-122, FAX: 061/219-536 IN NA OBMOČNIH ZBORNICAH GZS.

SVOBODNA
MISEL
Lahko želite... 1318-0266 24. junij 1993 Cena 140 SIT Beležilo 13

Nevarnost z jasnega neba

Srbija med diktaturo in bedo
Pogovor z Jožico Puhar

GOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJEGOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJE

GOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJEGOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJE

Iz mednarodnega poslovnega informacijskega sistema BORZA ponudb, povpraševanj in informacij za vse oblike poslovnega sodelovanja smo izbrali nekaj ponudb in povpraševanj domačih in tujih podjetij, ki iščejo poslovne partnerje (celotna baza je na razpolago v Informacijski pisarni Centra za informacijski sistem GZS in na vseh območnih zborsnicah GZS.

1. SL003-02044NUDIMO PROSTE KAPACITETE FURNIRANJA IVERNIH PLOŠČ V KOLIČINI 17.000 M2 MESEČNO. ZAGOTAVLJAMO TUDI OSKRBO IN KROJENJE IVERNIH PLOŠČ.

Naziv: GLIN POHIŠTVO

Kraj: NAZARJE

Pošta: 63331

Naslov: LESARSKA 10

Telefon: 063/831-945

Telefaks: 063/832-341

Teleks: Kontakt: MARJAN DOBROVC

2. SL003-02046

1. PONUJAMO CELOTEN PROGRAM PAPIRNIH CEVK ZA TEKSTILNO INDUSTRIJO PREDILNICE IN TKALNICE, TER IND. UMETNIH VLAKEN

2. PONUJAMO PROGRAM »COMPOSITE CONTAINERS« PAPIRNIH KONZURU 0,2-7,0 LITROV ZA PREDHRAMBENO IND., FARMACIJO IN ČISTILA

3. PROGRAM KARTONSKIH SODOV OD 30 DO 150 LITROV, S KOVINSKIMI OBROČI IN PLOMBO DO NATOVORA 150 KG/ENOTA.

4. CIL. CEVI/PAPIRNE/OD FI 8 - FI 530 IN RAZLIČNE IZDELKE NA PODLAGI OSNOVNIH CEVI.

Naziv: KTL, NAVITA EMBALAŽA D.O.O.

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61110

Naslov: LETALIŠKA C. 30

Telefon: 061/101-161

Telefaks: 061/105-290

Teleks:

Kontakt: MARJAN TIKVIC 84

3.

SL003-02047
ZA NADALJNO PRODAJO POTREBUJEMO 500 TEMNOMODRIH POLETNIH MIKIC T-SHIRT.

Naziv: SCOUT SERVICE D.O.O.

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61110

Naslov: ZALOŠKA 928

Telefon: 061/446-725

Telefaks: 061/446-725

Teleks:

Kontakt: JANEZ LOVŠIN

4.

SL003-02048
- IZDELAVA TEHNOLOGIJE ZA IZDELAVO KOVINSKIH ELEMENTOV

- IZDELAVA KOVINSKIH ELEMENTOV - SERIJSKO - SESTAVA ELEMENTOV IN PAKIRANJE

- DISTRIBUCIJA NA PODROČJU REPUBLIKE SLOVENIJE.

Naziv: IBAS, D.O.O.

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61110

Naslov: STRAŽARJEVA 38

Telefon: 061/453-867

Telefaks:

Teleks:

Kontakt: IVAN BAZNIK

5.

SL003-02050

IŠČEMO SOVLAGATELJA

- NAJRAJE INOZEMSKEGA

S PRIMERNIM INDUSTRIJSKIM

PROGRAMOM NA BAZI LE-

SA, JEKLA ALUMINIJA, ALI

DRUGEGA MATERIALA.

PROIZVODNJA MORA BITI

EKOLOŠKO NESPORNA.

RAZPOLAGAMO S CCA.

5.000 M2 ZEMLJIŠČA V IN-

DUSTRIJSKI CONI IN 80 M3

CI-STERNO ZA ENERGETSKI

IZVOR, TER NEKVALIFICIRANO

DELOVNO SILO.

PARTNER MORA NUDITI

PROGRAM IN TRG, TER

OPREMO.

Naziv: AGROTRANSPORT

PTUJ

Kraj: PTUJ

Pošta: 62250

Naslov: Rajšpova 18

Telefon: 062/771-921

Telefaks: 062/775-002

Teleks:

Kontakt: DR. ANTON LUFT

6.

SL003-02051

NUDIMO STORITVE:

ŠIVANJE ELEGANTNIH IN

ŠPORTNIH OTROŠKIH

OBLAČIL OD 2 - 14 LETA,

ZA DEČKE IN DEKLICE, ZA

KAR SMO NAJBOLJ ZAINTE-

RESIRANI.

ŠIVANJE ŽENSKIH KRIL IN

HLAČ

ŠIVANJE MOŠKIH HLAČ.

Naziv: LEDA DESIGN, D.O.O.

Kraj: ROGAŠKA SLATINA

Pošta: 63250

Naslov: XVI. DIVIZIJE ŠT. 12

Telefon: 063/813-420

Telefaks:

Teleks:

Kontakt: LELJAK MARTA

7.

SL003-02053

RAZPOLAGAMO S 150 M2

POSLOVNIH PROSTOROV.

ODDALI BI V NAJEM 2 PRO-

STORA CCA. 45 M2 ZA PRO-

DAJO, ALI STORITVE, NPR.: PRODAJA

ČEVLJEV, PERILA IN PODOBNO. STORITVE

NPR. MENJALNIŠKE, BANČNE

IN NEKAJ PODOBNEGA. DOSTOP

Z VSAKIM AVTOMOBILOM, JE V PRITLIČJU,

CENTRALNO OGREVANJE.

Naziv: LEDA DESIGN, D.O.O.

Kraj: ROGAŠKA SLATINA

Pošta: 63250

Naslov: XVI. DIVIZIJE ŠT. 12

Telefon: 063/813-420

Telefaks:

Teleks:

Kontakt: MARTA LELJAK

8.

SL003-02055

STRUŽNICE UNIVERZALNE

PA 45, PA 30

POLAVTOMAT REVOLVER,

REZKALNI STROJI, PLOŠK.

BRUS. STROJ, EXCENTR-

SKE PREŠE 80, 125, 160

TON, KALILNA PEČ HIDRA-

VLIČNA PREŠA 160 TON,

KRIVIL-NI STROJ 4M,

ŠKARJE HIDRAVLIČNE 3M,

TRAČNA ŽAGA AVTOMAT-

SKA DO FI 200, VARILNI PO-

ZICIONERJI, VARILNI APA-

RATI MIG, TIG VAR ITD.

3 KOM STROJ ZAVARJENE

CEVI OD FI 50 - 250 MM.

Naziv: AGROSTROJ LJUB-

LJANA

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61000

Naslov: DRAGA 15

Telefon: 061/195-366

Telefaks: 061/193-159

Teleks:

Kontakt: ANTON CERGOJ

84

9.

SL003-02056

PONUJAMO REGISTRATOR-

JE /FASCIKLE/, EVROPSKE

KVALITETE PO SVETOVNIH

CENAH. DOSTAVA KAMION-

SKA ALI KONTEJNERSKA.

ETIKETE PO VAŠI IZBIRI ALI

NEVTRALNE. ŽIVAHNE BAR-

VE ALI DISKRETNA SIVO-

-ČRNA PREVLEKA.

MEHANIZMI FIKSNI ALI

MONTAŽNI /REMOVABLE/.

DELAMO IZ RECIKLAŽNE

LEPENKE IN PAPIRJA BREZ

PVC.

Naziv: OPTIMIZEM, D.O.O.

Kraj: POSTOJNA

Pošta: 66230

Naslov: VOLARIČEVA 5

Telefon: 067/22-158; 061/

117-086

Telefaks: 067/23-302; 061/

152-061

Teleks:

Kontakt: DANILO MIL-

HARČIČ

10.

SL003-02057

ZASEBNO PODJETJE

V CENTRU MARIBORA NUDI

SKLADIŠČENJE, PREPAKI-

RANJE IN DISTRIBUCIJO

MANJŠIH ARTIKLOV ZA

ŠTAJERSKO, KOROŠKO IN

PREKMURJE.

Naziv: PODJETJE ZA PROIZ-

VODNJO, STORITVE IN TR-

GOVINO, D.O.O.

Kraj: MARIBOR

Pošta: 62000

Naslov: GLAVNI TRG 22-23

Telefon: 062/222-636

Telefaks: 062/226-836

Teleks:

11.

SL003-02058

NUDIMO MOŠKE, ŽENSKE,

OTROŠKE, ČEVLJE VSEH

VRST.

Naziv: ALBRIZZI S.R.L.

Država: 380 ITALIJA

Kraj: MONTEVEGLIO

Pošta: 40050

Naslov: VIA GRAZIA DELE-

ODA N.G.

Telefon: 960-421

Telefaks: 960-479

Teleks:

Kontakt: ALBRIZZI ATHOS

12.

SL003-02059

IŠČEMO PODJETJA ZA SO-

DELOVANJE IN/ALI JOINT

VENTURES MED PODJETJI

IZ FURLANIJE IN VENETA ZA

SEKTORJE: - TRANSPORT

ELEKTRO ENERGIJE, PLI-

NA, VODE

- PROIZVODNJA POHIŠTVA

IN/ALI ELEMENTOV ZA PO-

HIŠTVO.

Naziv: ARGEMSINO AN-

TOMIO

Država: 380 ITALIJA

Kraj: PORDENONE

Pošta: 33170

Naslov: VIA CIVIDALE 7/A

Telefon: 04 34/27-573

Telefaks: 04 34/27-573

Teleks:

Kontakt: ARGENTINO AN-

TONIO

JEZIK SPORAZUMEVANJA:

ANGLEŠČINA

13.

SL003-02060

ŠIVALNI STROJI, NOVI IN

RABLJENI, VSEH VRST:

NECCHI, RIMOLDI...

RABLJENI STROJI, SERVISI-

RANI IN Z GARANCIJO.

OPREMO IN ORODJE ZA

KONFEKCIJSKO IN DU-

STRIJO.

Naziv: FUSE' CARLO S.P.A.

Država: 380 ITALIJA

Kraj: MAGENTA /MI/

- ITALIA

Pošta: 20013

Naslov: VIA PRIMO MAZZO-

LARI

Telefon: 02/9795-0011

Telefaks: 02/9795-0379

Teleks: 322-803

Kontakt: ANTONIO VICI-

NELLI

JEZIK SPORAZUMEVANJA:

ANGLEŠKI, FRANCOŠKI

14.

SL003-02061POVPRAŠU-

JEMO PO ILUMINACIJSKEM

GUMI KABLJU DIMENZIJ 13

X 5 MM. TO JE PLOŠČATI

KABEL Z OZNAKO

H05RNH2-F 2 X 1.5 MM2.

Naziv: PAX, D.O.O.

Kraj: KAMNIK

LucaS: FOTOREPORTAŽA

RISBA IN SLIKA

Slavje preskromne ilustratorke Mojce Cerjak, ki je na Dunaju končala visoko šolo za oblikovanje, je bilo ob otvoritvi njenih ilustracij v novomeški Krki popolno. Več sto malih občudovalcev s svojimi mentorji in kulturniki Novega mesta so prisrčno pozdravili umetnico, ki po besedah kritičarke Alenke Domjan znova visoko postavlja slovensko ilustracijo. Za popestritev nadvse prisrčne otvoritve je dodatno poskrbela najmlajša skupina Plesnega foruma iz Celja, ki ga vodi Goga Stefanovič-Erjavec.

Po celi večnosti se je javnosti znova zaupal kronist in kritik, fotograf in urednik Lojze Ojsteršek s svojo retrospektivno razstavo fotografij v velenjskem Domu kulture. Nekdanji rudar in trdovratni beležnik dogodkov, neponovljivi zapisovalec knapov in neke dobe, ki je Velenju vtisnila dušo in se nikoli več ne bo ponovila, se je predstavil v vsem svojem sijaju. Mojster namreč ne sprejema sodobnih tehnik maličenja fotografije, temveč jo javnosti ponudi surovo in golo, kot sta bil čas in življenje v njem. Ojsterškovi udarniki ali sodobniki so iz sveta, ki ga več ni, vendar človeško topli, ker je po Ojsteršku človek še vedno nosilec vsega nehanja.

